GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl. No.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0311
4	Work Number	D 0818-VOL-II
5	Page No (From... To)	1 to 157
6	Name of the Work	TARA SARANKA VIJAYAMU
7	Subject	TARA SARANKA

Tel 'D'
B. ~~375~~
[redacted]

B. 311

G. O. Mss. LIBRARY

Tarasasankamu

(Manuscripts) Vol. 2

D. No. 818

~~B. 314.~~
D. 818. B.
B. 311
Vol. II

12-1-13

[illegible]

162

[illegible]

2 Vol 1 Book

D 818 46

Sōnāšasankarmu

నై: ౘార

౧౨౧ కేన్నాతల'ాగించి కాంతి మోము గుదించి — cudinçu holding fast

సారె సారెకు మోవి చప్పరించి — biting

రతి [illegible] మెచ్చి రమణాం క్వాగిలు గ్రుచ్చి

106

మోముపై నూరారు ముద్దులిచ్చి

tanisipoca — eduru — begging — "daya cheyumu"

తనియక నెదురెక్కి దయచేయుమని మ్రొక్కి

heels

గుదిగా [illegible] ళ్ల పెన్నిన గూర్చి నెక్కి — noccuta

మదన శాస్త్రమె తీరంగి మనసు కొంకు దీరంగి

కాయంబులొక్కటిగా మెలంగి

magnet

అసురిది సూదంటు శిల వలె హత్తి హత్తి

tige

౧౨౨ గొనబు తీవియు బందాన పెనగి పెనగి

ni = chêta

కౌముదిని చంద్రశిల వలె కరిగి కరిగి

Like the lapis lazuli that melts with the moonbeam

సమరతులనే తెనా బాల సరస లీల

౧౨౩ ఎరుగదు చన్ను దోయి బిగి — not even the least intayun

యించి కరంబుల బట్టుట యంతెయుక్

నెరుగదు వాడి గోళ్ల తుద — icceuva

నొక్కువ తెల్లనుం గ్రుచ్చుటే మియుక్

నెరుగదు తేట మోవి బిగు

రెంతయు గ్రుమ్మెలు జోవనా క్షుట్టల

తరుణి యుక్కింద సౌఖ్యరస

తన్మయుతమ్మ మరు సంగరంబునన్

కేః ఆతల ఆగించి। కాంతి

bann-âtal- ágainchi (avatalalu tips — holding) ఆతల్ = అట్లు?

౧౨౧ కేన్న నాతల'ాగించి, కాంతి మోము గుదించి,
సారె సారెకు మోవి చప్పరించి;
రతి మాతలరికి మెచ్చి, రమణాం కౌగిట గ్రుచ్చి,
మోమున నూరా'రు ముద్దులి'చ్చి;
తనియక 'నెదురెక్కి, 'దయ చేయుమ'ని మ్రొక్కి,
గుదిగాళ్ల పెన్నిన గూర్చి నెక్కి;

గుదికాలు the heel

మదన శాస్త్రమె' తీరంగి, మనసు కొంకు దీరంగి,
కాయంబులొ'క్కటిగా మెలంగి;
అసురిది సూదంటు శిల వలె { హత్తి, హత్తి,
గొనబు తీవియు బందాన { పెనగి, పెనగి
కౌముదిని చంద్రశిల వలె
కరిగి, కరిగి,
సమరతులనే' తెనా బాల...
సరస. లీల...

Chensaia Senea sagaciously shews that the sum of the whole is, [illegible] âtaniki mundu âmeku rêtas scalanam ayindi.

౧౨౩ ఎరుగదు చన్ను దోయి బిగి
యించి కరంబుల బట్టుట'ంతెయుక్
నెరుగదు వాడి గోళ్ల తుద
నొక్కువ తెల్లనుం గ్రుచ్చుటే' మియుక్
నెరుగదు తేట మోవి బిగు
రెంతయు గ్రుమ్మెలు జోవనా' క్షుట్టల
తరుణి యుక్కింద సౌఖ్యరస
తన్మయుత మరు సంగమంబునన్

కొల్లుతిట్లుబతి

౧౨౪ ముక్కువకొల్లుతిట్లుబతి *pôrata* *ūruta to be comforted* *no-*

on one side మాలిటులూ రణ్నలటొచ్చి పొరుటల్

turning పక్కమరల్పునేర్పులను

naccu పద్దులు నచ్చిన చోటపంటిద్దులల్

మొక్కులుపల్లుమోడి విస *modi visarul. casarul cosarul* *wagging head "no-no" saying Off Off hands favour again begging pardon*

రుల్కసరుల్కొసరుల్చెలంగనా

చక్కెరబొమ్మనెమ్మిమరు

సాముననోముని గూడెవేడుకన్

౧౨౫ కనుదమ్ముల్ముకుళింపగా ఫులకలం *Sâtwica bhâvam*

limb గత్రేణినిండారగా

తనువుల్సాత్త్వికవిచేష్టితంబారయుగా *vichêshthitam swoon*

తత్తద్గతుల్ మానినెం

మ్మనములు నిర్వృతి జెందగా నలరుచున్ *nirvriti*

బ్రహ్మైక్యలీలాసుఖం *Bramh-aicya*

బన నింపొందు సుఖోన్నతిన్ దనరి ర

త్యంతంబు నందిరప్పురున్ *irruru*

౧౨౬ చిలుకవ్రాలిననేచిరుదొండపండన *ana i.e. ant attu*

మొలకబంటి నెన్రుతిపెమావికోక

కప్రురంపువిడెంపుకరపుష్టగనుబట్టి *stain*

౧౨౪ మక్కువ కొల్లు తిట్లు బతి

మాలిటులూ, రణ్నలటొచ్చి, పొరుటల్

పక్క మరల్పు నేర్పులను

పద్దులు నచ్చిన చోట, పంటిద్దులల్

మొక్కులు, పల్లు, మోడి విస-

రుల్, కసరుల్, కొసరుల్ చెలంగ, నా

చక్కెర బొమ్మ నెమ్మి మరు

సాముస సోముని గూడె వేడుకన్.

౧౨౫ కను(దమ్ముల్ ముకుళింపగా ఫులకలం

గ-త్రేణి *limb* నిండారగా

తనువుల్ సాత్త్విక విచేష్టితం బారయుగా

తత్తద్గతుల్ మాని నె-

మ్మనములు. నిర్వృతి. జెందగా నలరుచున్

బ్రహ్మైక్య లీలాసుఖం

బన, నింపొందు సుఖోన్నతిన్ దనరి, ర-

త్యంతంబు నందిరప్పురున్.

The like a parrot hanging over the cherry of her lip

kills

గబ్బి గుబ్బల పసుపు నఖక్షతములతోడ

hares-foot i.e. prints of nails

with her half-mooned nails

శశిని [illegible] శశపదఖండ(ది)

nails

[illegible] కెంపు ముద్దిడిన తమకఱ్ఱతోడ

rêkha tout ensemble

au = aina

లీలరువిల్లు నిసాయము జేసిబిరబిరమువచ్చె

నాగసురభూరినస్నిగ్ధమలుగములతోడ

గొనటి

కొం[illegible] గప్పిమిసమిన వలకజూప్పి

cangu ocati catti

one alone, wearings

కరమునసుబప్పివిడిసికబరిశంబు

hand

take

తగనమిప్పెనచువిభునిసైదండబూని

lila-avatâra

తారకస్త్రీంగారకేళీవతారవిశాల

She took him by the hand and brought him into the house

[illegible]

ఇవిఖరంబునవసదెంచి యింటిబోరద

strangers

విభునితనవెన్నసుంచుకవింతవారు

సద్మిని

peeping viewing

వేరుగాబోయుండునదసంబ్రమ్వారబూంచి

crowd

home

court

లీలబలపుయువెన్నెనజమందిరాంగణమున

pannîru

పన్నీటిజలకంబులాదిసుసుజాడ్డ zâlvâ = gold

ta-band

తాళిరెంగచుపుంబుదో tôpan, nîṭ-andapu

పన్నెపందపుచల్లిగప్పిపారుపుష్పె

ప్రసెతావిగంధంబుమేల menan, nind' âran ilandi

సన్నిండాడరనలంచిబాంఛివిరిదం

దలేజుప్పిజవ్వాదికే

లన్నెమెలగ్నమునదబ్బినాంత్రవెంగుస్ప్రెం

[illegible]

[illegible] — embroidered

.వ or కవ are both good

[illegible]

[illegible]

[illegible] — strong(?), directed(?)

[illegible] — fragrance

spread — whiskers(?) — visanacamra(?)

[illegible]

chalanam — [illegible]

When that odoriferous gale ~~to the~~ ~~the~~ silent lute it spontaneously sounded

[illegible]

వెల్లు write వెలుగిచ్చు = to reply!

[illegible] — jiggu ẓaggu

tilt — [illegible] — cur-

[illegible]

tain — 84 — pictures

[illegible]

red sandal — agaru — fumes — ûḍigam services

[illegible]

stri — cuḍa — no — with కూడ kûḍa

[illegible] - -

delicious — ౧౩౩ [illegible]

cieling — moony

[illegible]

NB బంధంబు the Sing. for Plural. as, a troop of horse — So in Uttara Ramay, IV. 137 — వయుత్తెం for వయుత్తేజవు

coolnesses sprinkle

చలువలు జల్లు సన్నీవిరి

breezes

జాజులపైపాన్పున నలమ్మతెమ్మెరలు

పాలయుగసుందిరి పేరుగాలిచు

వెలాపుమగసుంగానివేత వెన్నెల

~~[illegible]~~ ల్లలకొన నవ్వు చుక్ దళ్ళిణజ

లంగిపు నిశిశ కౌతేశంబునన | కౌతుకం

౧౩౪ గమగమ వాసనల దెసల

గప్పుగనెలప్పుగు పెప్పురంప్రచెలి splitareca

గములప్రుడి చ్చిలేవవిధి

Kétaki

గాదగుగేదగి కేసుపందపొదు

తమలపు పాకు మక్కులుసు

chew

తానెసగనె కొరికింపజేయుందునా

రమణుడు మొమువఁడిప్పులపయు

moon faced damsel

రాజముఖి మొమిని యుప్పుకొయు దుక్

౧౩౫ పు మొనపంప్లెన మున్ [illegible] డు తాంచు చెవిని

inta

మోవింత యంగనం angana = stri

Kem môv inta as large a bit as her lip

dowel

గగనతారకవితతరాబిత చవు

mingles

తారంబు సందిల్లనా

ātant hi

తనిబింబాధరకాంతి [illegible] నెక్కి తమివే

vāralu

తనవారలకెరలితనం

పానకల జబ్బున జబ్బూరగాగగాపిరన్నో జుబ్బున

స్నైధరంబులచే తపిన్నే

samayam? grosbeak

౧౩౬ ఉ అమ్మైనన [illegible] శిరిఘబ్దిలి

గదులుచూసుంధాంష్టైమీరాదగవిరలువితానకే

పదవతిరులపెొదనాథుండు

āhavam

మదనాహవావేశవేశవెెౌత్రాణిరులంత్రైన్

tight

౧౩౭ ఉ గంత్రంపుగుబ్బిలురమున్న

పాత్రగసరిరానిరానిరాశశరుండుమే

చిత్రరిరులస్పేసనగిరిసరి

wrestler

చిత్రరులన్ బిరుదు [illegible] ప్తాపెనగినవాత్రైడ్

౧౩౮ చ పనకుపుత్తత్రుకంబునన

Bittari ki, a-ttari

చిత్రరిశత్రురినివిజారిసన్

ననవిలువానినాడనలు

నాధునిపైకొనిలంనికర్ణసై carnam ai i.e. chevulacu samîpam ai

tingle

ఘంనముగిఘంఘంటకాశయక

కంకణాగ్రంధికిరణంబారింబురె ghanṭicâ a bell

ఫ్రేనములుకన్నెపల్లపైలు

ప్రాంచితశైశవశ్రీ సంక్రమించె   4.3 స్త్రీ

౧౩౮ చ అమరికమీరంగ గానిలచి

యుందపుప్రస్ఫట యుల్లసిల్లగా

కామురు మిపాశగబ్బిచను

asi-ādu waggle

గుబ్బలపై ~~[illegible]~~ గునకొనసేతగా

త్రోనసియాడుచుండగా

కమునశి ... పుంబునదు   durampu excessive vaga

కంప్రువగనేసటి యుంటే వింతగా

manmatha   a puppet player

సుమశరసూత్రధారకుడు

vēsham. bomma

సొంపునదిద్దిన పాత్రవిధిన

from   pikas

౧౪౦ ఉ కెంపుల ... బునగుట్టునగందిబి   gandh-ēbha mad elephants

మునగనల్లనయుసి యోరాడి ధిరాడి

âraṭam = câryam

~~vâtam = yuddham~~

బిరుదుజెట్టి ... నాగపెదని ~~[illegible]~~ ... న

trample

నందపుపాడి ... నదిమి యోదిమి

Blooming   Mahout

చికొతాదిపా ... చెలువుసగుంచుకొండి   gullinchi

ప్రానశమీరంగ హొదరి హొదరి

a halt   striking down

చెందుగొరించిన చెలువున ~~[illegible]~~   liva = lâghavam (elasticity)   లివమీర

సొంపారికవుగ ... యుచివిరియుచివి

nêrpu cleverness

౧౪౧ తే కలయమిలకు ... కులికిమికి

half formed words   biliki?

కలప్పుదె ... బివికిబివికి

నదిమి యదిమి
నడిమి యడిమి }— a beautiful double entendre as నడుము would appear the real meaning of the first word—

warriors
యలప్రణాలప్రసనిలువశనివిచనివిచి

bâḍi = like
మొనసిప్రేంయుగాంభీర్య గబ్బాడిమొక్కలాడి

ali = tummeda — *âni = trâgi*
అరవిందముకరందముళియాని సమలాచి

వరుని వాతెర చిలుపాలు [illegible]

like-striking *tipay* *Pl.* *stiffly*
నిరివాత్రిముదవాత్రి గరివాత్రి సమవాత్రి ౧౦

చనుగుబ్బిసతని కప్పంబుగ్రుంవుల్లు

rider *durusu = speed* *âni* *horse* *firmly*
నెరదాని దురదాని వాంరి నెత్తు దురమెక్కు

semblance
వగవింత జాడదన వైప్రబూంపు

pavamânam *whirled* *alupu = shrânti*
పవమానవేలమాన సమానవిబ [illegible]

యరరుని హుప్పి ప్రేలనలుపు దేలుపు

మీసాలి [illegible] యాంసనిచ్చి

speak straight
[illegible] సరిబల్కు [illegible] యదల్చి

[illegible] బతిని తివసనప్పు [illegible]

బాలగిరికాన్న బాల్ [illegible] భావకేళి

[illegible] గని [illegible] బాలిపోర

allal-âḍa
సరిదివ [illegible] లలలాడ

సుదయముపైవెమపబిందువులుగుంపులుగూడ

ఘుమఘుమతావి [illegible]

రమణింప్రతారవోరి మలయమప్రియలూడ

[illegible]

గురి అనగా తెరుగా

[illegible]

[illegible]

redoubled *love* *manasu gocca* *yandu*
Bala, giriconna bal-impu bhava Keli

[illegible] *nrityam motion*

mukha padmam

[illegible]

merupu [illegible]

tīge

౧౪౬ శా. [illegible]

[illegible] *అరిది*

[illegible] *shame* *sannam-ai destroyed, gone*

[illegible] *praudha full grown* *ramanudu = vir* *eda = near*

౧౪౭ ఉ. [illegible] *chémçucōca, chiccu padi*

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] *toyjuta = తోయజం*

[illegible]

ay-yedan

[illegible]

vas'ân

[illegible]

[illegible]

Meru *Malaya (inter hos) terra*

౧౪౮ శా. [illegible]

honores gloriam qui habes

[illegible]

[illegible]

Agni-similis Vim qui habes, quasi cicadas

See beautiful upanati in page next after verse 120 in vol 1 - & compare the same scene, from Rasica. 6.61

samtha

స్తో(త్రి)చిత్ర(శ్రీ)తారిపుజాతి — multas, hostes tuos facis

ధీప్రాంతప్రోల్లసద్బోధిజితమా — Mentis scientiâ nobilis, verbis, victa habes mel,

(ద్రా)క్షాసన్నతాంశితా — 2uvas, 3sugar,

సాంచితస్ఫూర్తిసత్త్వవి(ప)వరవా — Excellentiâ, signatum consilium poetarum in verbis amate o

గచ్ఛాత్రి(శ్రీ)యుంభాంపరా — Sagax!!

౧౪౮ ఉ స్వైరి(ద్రో)హరగండా — Thou who crushest traitors

samarthadu

సామంద్రిశదిశురవౌంయసాంద్రసశాండా

(శ్రీ)మద్గుణప్రరాండా

హైమవతీపతీకృష్ణాప్రాంగర్భవాయువిదండా

Radha's son

౧౪౯ కం దానరాధాసుతాదృత్యస్ఫూర్తిప్రతా

దీనరక్షా(శ్రీ)యుద్ధిరభాజ్ఞాదయా

భానుభాస్వద్ధృష్ట్యజ్ఞ(బ్ర)హ్మవంశాగ(గ)జ్ఞ

మానలక్ష్మీ(శ్రీ)తమేరుభూభృత్సమాతీ ధృతి

౧౫౦ గ ఇది (శ్రీ)జానకీరామచం(ద్ర)చరణారవిందవందనమం

దళితారినందనందానాకారామానుబుగురుచరణసేవాస

మాసాదితసాహిత్యప్రభవశేషముకృష్ణయార్యతనూభ

వసుకవిజనవిధేయవేంకటపతినామధేయప్రణీతమంజూన

ఖ్యానంపవిభురయంబనుమహాప్రబంధంబునందుద్వి

తీయాశ్వాసమునకు(శ్రీ)రస్తుసర్వభూరిమహిమసమేత(శ్రీ)

మదదగోపాలార్పణమస్తు (శ్రీ)తారామయమయం

1.

NB In old Greek [illegible] behaved thus to the [illegible] of his [illegible], his [illegible] philosophy [illegible] 2 [illegible]

7 Feb 1827

తానాశాహకృతి బుబుబం ౧౪

శ్రీరామ

విరహతాపము

వృ

౧ శ్రీమధురాధిపసన్నుత

సామాంధ్రికేచెతురులుపాయసంధానసభవ

శ్రీహానితశవివినుత

శ్రీమంత్రిరసుగుణావారశేనవబెరా vizier

బు అవధరింపుమీసాంతుందుశాంసరాదిమహామహులెందుల్లె
లేకున్నారు

ఉ.ప అంతగురుండనంతమహిమ

మాంతిశయుంబునసప్తులోకుబులో

రాంభ్యాదానచుక్రయాంగముల

బుందివపైభారనిర్ణయాంబిచె

సెంత్రయోప్తశ్రియుర్నతే

దిక్కులోబలవార్తలుందివహేన్నత

నెగ్గించతనాశ్రమంబునకు

వచ్చెనిరువురికతోషిగాప్రేగనే

తారయువాచస్పతిని

తారయుమనసెదురువచ్చితాకర్షించెను

కాంక్షిలయుభయముభక్తియు

గాంక్షవమునెనవాంఛామునెప్రకాశించెంగనె

పాదములుగదిసిపండెద

వదరిరెయుమివ్రపెదజలమును శరమునకాని

మెదందరయాంన యుతవిని

మెదందరెయుసంగివినయుగరిమయెయుసంగదె

యుంమెశితరితెల్చి మరొ గాం

మహిమా

మామమయాబ్బులపెరసుంచ్చిప

fan

ప్రేంపచెరింపగారిసురము.

నల్లనవేప్రచుప్రాణనాధన

స్నొంష్టిగసుంచియాంకరణె

"సంక్షుదురేత్రమవాంయునేసుఖ్యం

"బంక్షురెయుకన్నిసాఘ్ఘప్రరు

తులాంధి

"వాంతుబవమాశ్రతిగంష్టిరెయునిన

X వ (ప్ర)తావాయునేసుఖముంష్టివాసప్రవిస

తాంరంబునైకొంష్టిది

గిలత్వ

త్రైతుమెవెయుతగ్రుమురత్రభూంషాదై

Now Vrehaspati returned home — Tara met him with great affection

(ప్ర)నినభూవాంప్రత్తితాంరవతి(తి)యుచుబనింపనము ంబుగాంనిల్లవియె

౪ తారాశశాంకవిజయము — అర

ప్రాతంబుల పేంచిరు

శ్రుతిసేస్తుంప్తగారంతర్వేదచటచో

ల్సానామదిక్షేద్రుస(రం)

గతివేషుండుపయొుత్రేపాదుకనో

గణ్రమ్మనివెఁ

అవినాచక్రవిబల్లువెళశశినా

పత్రంగంబుగాత్రుల్లిని

ప్రైవదివించిమపారకాసుభ్రమేమా

ల్నేశాస్త్రముల్లైపుచిం

తనగావింతమేభోజనాదివిధుల

స్తదప్పైర్లనిన్త్రేమచే

తనుబోషించునిలయిన్నివాలాత్రవములుని

ఖ్లోంబునీవిచారింతుగ్రవే

అనుపయునశాస్త్రాంబులుచిం

తనజేయుదువారావధూమతాప్తుర్లవులతో

ననుబ్రోచునన్నివిధముల

ననినేసంతప్తోష్ఠవిత్రాదయుదైగురుడంత్రేన్

శాంతాపమలియునుచంద్రుడు

మంత్రనవమునచెలగిమెలగు మాంగేమలజూదన్

మదిగా

వింత్రగతాంచినసతదా

I enjoyed every-thing but thy society

kâlin well

M

After this pretty conversation Chandra & she went on tile Vri. detected them

తారాశశాంకవిజయము — [illegible]

యుఖ్ఖలే reluctance
కింతపుడినసంత యించియెరఫ్ఫరితమునానే

[illegible] తీరలచందమున గనెనోరె   oca tîr ai   it was after a fashion

యు
తేరైయుండ నయుద్గీసురుసతీ నిష్ఠ విధం

చారయుజూడంబడదాలె   Perhaps His Comment

నారాయణుడిరుగన్న మనంగలవాడకై

Be it so Yet
[illegible] వానిమ్మైనంజూతము

నానాహుణివివెరునడుచునదతపరిచయం

చేనష్టిమంత్రైమెలవము

సంశయంబు
గానియెడన వివిష్టంబెగలదోయనుచున్

[illegible] పరికింపనమరివారలభ్యైనయెడన్

భావంబులనెగా[illegible] ంకెర్

పరిహాసంబులు శష్పసన్నలును భూరి

భంగ్యంబులనెనెత్రమునే

utter
సరనోక్తల పచరించుపైదృశలన

ల్లనెగాంచి గోపించియున్

తరుణీనచెరగచిన్నై మోషముగుర   to burst forth as rage

తంబప్రైగధ్రింప్రచునే

[illegible] జేకేలుచేమినినదశే

లాష్టదుసాక్షివపంచు నమ్మితినే

sd saakvi-v.

Nodacalu Oppadu – observe the singular ~~no~~ verb with plural noun τα εργα και' εσι
NB nammitin – not నమ్మినాను because he now is [illegible]

మోసములన్నియు విని సతి
మోహము గని శపన్నిత పంచునెంచితిన్
వాసవములన్ని సర్వసుత
వర్ణితచరిత్ర దన్వే చరించుచునా
వాసి యిటువన్నె యిటుండరాదని lost
వన్నె సుదుర్యశమె వొంజె ప్పుచున్ dur-yaśam.

౧౫ ఉ పెద్దలు శేవ ~~[illegible]~~ నవించ
విద్దరనే నెంయెసునచ ~~[illegible]~~ గానే
My love
ముద్దియ దయె మన చెప్పుడు
పెద్దవనము బోయెబుద్ధి పెదతలబట్టైన్

౧౬ చ శివశివ యెంత్రపాతకము
నే యెగనెన్ని నను శీఘ్రమాంశివ
a-virala = ceaseless
దవిర శభరి నై జనని
యెంచని సన్నుతంబు ~~[illegible]~~ యెంచున
a-vitaram
వివితరముక్ భద్రంబుని విఖ
లాగమములు బుద్ధి విఘ్నచే ~~[illegible]~~ నై
trust-worthy
వియవిదలన విశ్వస ~~[illegible]~~ ప్రలుఘ visvasa-nīyu
లొప్పి విస్వస నీయు ఱుప్పలు ~~[illegible]~~ గానే

౧౭ చ నిలుకదసున్న వానవినమ్మ హైః
నే ~~[illegible]~~ సరము నాస్తిబు యెంబ్ల నేదుచిం

nahi] the ~~Hind word~~ Sanscr नहि (?) — Surely, this must be a wrong reading

తారాశశాంకవిజయం — ౪

చలపత్రిశయులే దురాత్మకల a-satyah; a-dânta.

నత్యెలు శాంతలద్భ్రాంత్రాంతేయాయు

వైరియుకనాన్నే పాలకులు

a male fly

నే(గ)పొం పెుత్పగపొంతుంతేగయాయుక్

పొలయుగనియప్పురంత్రపురి

పుత్రులనైననునపృశంత్రాయుక్

తెరవమీఁకలమెల్లనుదెప్పెప్పి That's a lie!

బుంచినాడనునే వింప్రదాచవలదు

నివెచేననితాప్పౌకవెరనింస్వాంరె

చెనకనొరదల్పుదలశిక్షింపునని న

బొంపుటలనేలప్రాంయుయు

కపకపబరిమెను వదకకనుగవనశ్రులే asru tears pota pota flowing

పొంపొంరాలగనేల్లునే

కుమిలాలకెకరపెులువంచ్పేకుని యుప్పనిపెుక్

ఏమని యయుత్రరంపెనియప్పెగలదాని

accusa^n

నెందునుదెరుమాఁరుసందరించు

యుంకనాపై దయయెుయుగలునుమీరూ

how

నైంచరయుంన్నానాబున్నమెల

తారాశశాంకవిజయము - ఆ ౪

పాపపుణ్యంబులు నాపైనొనఁ వనిలినా (ములు)

తలను వ్రాసిన వ్రాత తప్పదింకేల

తప్పొనర్చిన వారి దండింప యుక్తి సంస్తుతి

తప్పొనర్చని వారు దుర్భర సుగలరె

యబ్బిజపుఱ కాంతలైన యుపాస్యమోదలు

నేర మొనరించి రనుచు నేచేసినరప

సొకరి తరవతానె మగవారల [illegible] వలలను

కాని చేసి విష్ణిన [illegible] యుగాది మాను

విశ్వసించి [illegible] పెట్టె [illegible]

[illegible] గదాదిని [illegible] నబలిపయుల్వినిచె mîcu-î-chedu

[illegible] పంబియిందు

విష్ణుని తప్పునకె వలరాయు నపంచుననే

చరణాబ్జంబుల ప్రాణినే తియుగళి

[illegible] సంజాత బాష్పంబుతల

pravaha

వరదలై గప్పిగనే వపంస్నాతదళా

వ్వోవమా [illegible] ంచిదాని

కరుణనే వపగనె త్రయినాదకరం

ful

[illegible] దిగాదంబుబె

On the good of always telling the ~~truth~~ truth see Ramayana 3. p. 447.

Precious excuses!!

And launch a thunderbolt to slay a fly

శ్రీకవిత్వాభ్యాసదంతురదంతురవుకే

చింతాభ్రకరీప్రాంతమ్మునన్

౨౪ కోపంబున ననత్రిసుతునే

(Thereupon)
నాపింప్పుదలంచి తానెత్తుక యుంచ్చి వీనెనే

కోపనమెసగగ ననదుసె

చాంపమునకు చంద్రుదప్పియుప్పునిబట్టెన్

౨౫ చదివితోచ్చిన వేదములు

శాస్త్రములన్నియు నేదుబట్టెన్

వేదాంతములు సంతశశైనికె

నేతలదంష్ట్రలజూచుదప్పుపై

సుదినములందెమెవచ్చిమరి

కీర్తియుబట్టియు సుందనివట్టెమే

లాదవెదుబోలుకవట్టనుచు

నెబ్బులుదేవులతోవరంపుగాన్

౨౬ అమాంపకుమదిరక్కుల్లన

(Behold!)
కామంగుండదిప్పబలికెచూచితెయురవ

పోంపమాంశకెకదైవము

(separate)
నాంమాందకేరుణమాశిసాంతింపాపెన్

Then said he to Chandra. - You had better go home my dear boy

తారాశశాంకవిజయము – ౪

సంధి యొనరుపుడోంచె నీతనిదెంచవులునను
చేరి యురవ్యున్న చేసుంద పొసగదిచిపు
పాలతి యొరవాశ్రూ నపులుతెనిలచియొయున్నై
తెగువనె యిత్తైన విప్రవశక్తి రదనుచు

చేరి పగిల్లనేరిచి
నేరకనే నడుచు పానిననింద్లు దయనెవిలి
కేరుచు పొంచుదనిబలురుచు
తారంబె దబాశ తుపానదెంపులుడువెదవే
అపువవె సెంప్లుకొందుజని
సంత్రనె లంత్రాదుకంత్రాచింత్రాచే
పాపపాపవ్రాప్తులుతెదారుగ
పాప్రుచుప్రైవ్రుచుదిక్రుపైనితతో
ప్రేపదిప పూరపూరవిశ (dissolved)
ప్రియ్యులు రమ్యునందూరిపెంరగా
త్రాపపుయుకాంసప ప్రుపులు
తోంచగనాంచగరాంనెవాంరవే
కాంతపైబలిసప్లుకాంత్రాకే పేమిరిలు
నవాంకె పమ్లకేస్లనుచుసంత్లు

Chandra departed

సుల
పగిలి పైకొన స్సైన మాంసాంకశిఖి పొగలె
వెలి పొరల్పిన కలత పచ్చినాడు

విరహాంపుపేనునిపు పెల్లువకెదురేది
నన్నుగాచే దెవరి ప్లెల్లపై చూ

ధనమలు గోల్లు యున దారి గొపిప్పుల్ల
మేనంప విరిబాన్ప్రమాందబారలు

౩౧ తాలకులనుజాంరుశన్నెల్లు గోపమాంపు
Mâlu ... kill
పాదరిరుంఠిగధుయల్లాం (త్రి) తారకమాంపు
చింత్ర చేజే చుక్కచెన్రి పచెంగల్లుపాంచ్లల్లె
సలరుపిలుపానిపఘుధ్రాంపునల్లిధ్రూరెపు

Shekar Chandra
౩౨ ఇందుంరపన్రస్పదిపాంపచెందపన్రి
అదిగానె లవంక్రరుంత్రశెసన్సెరుచెనన్ని
Chandra
రాంజబ్రోగంబు న్రెస్సన్రెరాంబుపదన
రమణిపైరని మందసంచుఖ్రుమువపొంచు

౩౩ విభ్రాంధ్రుమాంపాం ధ్రుచిరె తకెత్లు లుబప్ప్లు
dissatisfaction +
పాలయుల్లునవవిపెయాంవయుగన్స్రురుంధు
హనగెవ్రియుడుచెత్రుయుచుదుత్రునజెర
యుదిమెము సరసమంచినదించు
isadinen

Tanas solitary grief

తారాశశాంకవిజయము ... ౭౪

ఘుచ్చిపైనాథుండ్తైమోవిపుత్రాసెసుక్ర

వెలయింతునా యంచువిదనాడు (let go) (snap)

తమకానధపుండుకచ్పట్టెళిబెనంగ

యెంత్రానెపనితెవరింపలెంగు

38 యెక్కడమునంబపన్నసుస్తువనును (necucc)

యేంపనేకోపమునినయోపమెమునొగ్గెగు

మేనుబలిచెంత్రమనసుకెకెనచెంత

నిల్పియుంచానవిరవంపుస్తునెగలుతోన

39 పతిబిల్లిబిల్లిదాపలుకవెవెడవెడ

(loitering)
బనులచేవాలయింపనెమునచుట్టె

మాయవిమాయవిమగనితోమెంట్టి (to rebel?)

(obstinacy)
చలపొదితనమునవనిరుయుండు

(fondness)
మమతత్తో నాథుండు మారవాంది యుంచుక

యుమమెగంద్రైసెజొనెమవెవిరచు

(petticoat) (dirty)
రవిరాంకుదపుడుచికెచెరంగుమానెనటంచు

శంకవిత్తెగునిరాశగాంగ

40 యుల్లిగుల్లవంత్తెపిపులయుండుపెప్పెచేయు

Aṭu mogamb-aina, turning his face away
netikē[a] viruçu snapt her knuckles at him in hatred

avali-ke-êgu went off

నఖిలభోగంబులు నుప్పొంగ మనసుచూఱలయు *sâreku momentarily*

జారవిభుఁడు సారెమోహాంబునారేకెత్తెంట్లు *penetrating*

నాఁప్రౌఢము ఱెల్లదారులనాటలువచ్చెంట్లు

౩౮ ఉ భామలజాతిచేష్టితములు

భావములెల్లనేరుంగుసామసం

రామవిలాసమేమి (లైన) వివ

రాయుఁడు మోహనాముఖాత్మయుంత్రయయులే

నామవిచల్లచేయులప్రియము.

నాంధుడు నస్త్రదబాణ నవ్వ్రిసారె

లలామగదేలయాసదన

వేమితెత్తి నవమినేమెన

౩౯ ఉ తోరకకాన్తినాళ్లమదిరా

కాంస్తదారంగరకాన్తినాళ్లచే

కాంరకకాన్తినాళ్ల (జనిన)

కాంత్రివియంకాక (దబ్బి) నబ్బినా

వారకవేరునేనిప్రతి

బంధమముపెన్నమినంచుమబ్బినా

దారకవోరబాంచపెనక

యా ప్రభవింపు యస్త్రకాదుల నేగనేలను మిక్కిలివాని ఒంత్రాయమందు వాని

౪౦ ౩౯ చూలలతెచ్చితె స్వగవచెత్తలలయు చెప్పుశేతవమూర

వారయసల్లసానుతములుబాహులబానులమూరు

నూవిలం

గారుకతమ్ముప్రవాళములగ్రకైన కంప్రులైలు లాకతము

ంకుపే

దారశకత్వముగుణాములారతిబాతురివానికె తగుఁ

ఫా మగనాలయు పుష్పకోళ్ళనే

సీ. అలయించునెకవేళ పాలంటుల్ల చిక్కిలి (chiccu. blame)

సొలయించునెకవేళ నాగసువగల

వరలగించునెకవేళ వెలలయించురులంయి

మరలగించునెకవేళ మెరుంగుమోవి

పరికించునెకవేళ పాపురాపల్కులు (doves)

మరికించునెకవేళ కాసరినవ్వి

ఎదురించునెకవేళ సరిదిమోవునెమోవు (face to face)

పొదరించునెకవేళ పురుషరతిని

౪౦ చిగురువిలుకాండ్రైనసాహిగసుకాని

తెలుప్పువేదన్నవునిదేరి దప్పినప్పి (tappu dried up)

యామగండెద నేనేద యేదనేద

నేటివేకోరు వేవిహింద దీపతికోరు

ఉ. ౪౧ అరికట్టైనెనెమమగ

దారిదప్పినెనెమిచ్చుపెలుల

వాదకునున్నెనెమిసరి

వారలునవ్విననెమిశ్రాప్రురం

[illegible]

Chandras lamentations - 64 stanzas

2li

యెందు లెవాసి చనంగ నే నున్

తోడనె పోవనైతి మది

కాంచక [illegible] యుండు నికెమిన్నె యుండున్

౪౭ ఉ ఎవరనైనను వాని తోడన యుండు [illegible] is my first object
but if not

give up / succeed — to die is the alternative
కానిచో మేని పై యాస వాసుకొందు

అయింత్రి యెరాక మంగళాంగి పొదివి హెగ్గడలు

చూచి పూరింప వేసు త్రిజగన్నిధానను

nityam

౪౮ చ అని యెనిశంబు నెంచుచు మదన

నాతి గవురద నదుల్లె కుదర నంబు నెన్

పెన వగు వలూ చకోరాంబు పగ — musing on charms of her charmer

వానికి గతి గతి చంద్ర సుప్ర

పెనిమిటి నీ సరింత్య మది

పెను తలంపులు నించు నాదున

పైనని దలంచు సుసిపన

చిమచిమ నిసన దెరించు చూచె

౪౯ తే ఇటు వెంత్రయు చింత్రింపగ

Abdramed Jati — school fellow, cousin, cammes
జాయి నీ మనిరాయిం తావు చాలి సఖి లెవ్వి ౩ వ

చుపయ లను తతాకు బునవ లుబే

తారాశశాంకవిజయం — ౨౮

28

ఘుటియుంచ్ఛిరవాస్త్రివలుగనుతామినిబ్రతైన్

౪౫ ఉ నీవునెఱింగియుండుదువు surely you know

నేనును చంద్రునకునే స్వతాపంబయున్

పూవునుతావియుంబలెనె

పొందుగవాఁడునునేనునుంట్లుపలె

evil genius of a husband

నావిధిపెన్నిశాచియపుడు

నన్నునువానినిబాఁపెనేనికన్

fire flame

భావజుశిఖిశిఖలన్వ్రగా

మాత్రపునోర్వఁగబాలకపాలివి

evil eye

౪౬ మత్తే తడవుబాఁచిన దృష్టిదోషము నంచవివాని

నిగనెల్లఁదప్పకచూడవలదు

పలుచనగుబ్బలదివిగెల్లమ్మనదెంచుననివాని ౬ంరి ంటి ౧౮.యర.౧

~~[illegible]~~ వేంతమనసునశాంగలింపఁవలదు

తొడిబడనవస్త్రతంబుదాలకునంచనివాని

నను మొలావికొంట్లిగానెస్రవరదు

~~చెడుఁట~~

చెప్పపెచెలువంబుచిందునంచనివాని

నేనయుచూపసిబిడపెనగవలదు

గాలిపెనుగబనాడునావంత్రిరానిరాంచి

తారాశశాంకవిజయము --- ౩౪

తనివి తీర నా పాల బిగ్గన కౌఁగిలించి — i.e. tanivi putte t attuga

సొనసొపెదవి నొక్కి కెమ్మోవి చిపెనగ నొక్కి

౩ ఏలుకోవలెనె విభుని చెలనైతి — êluco = anubhavincu CPB; to have my will of him — S. Laudent. Burch

౪ అంత్యమున [illegible] యర్కజ చలనగ

నన్ను జలంబులు నల్లుబాలమేన

v fallaway v dittam
నన్ను నిదెనదిపంబు జన

v grief v
జాలి విరాళి యెలు మిం తనెమయున్

గన్నలనిండ్లగా [illegible] జ

గంబులు [illegible] నినల్లు కొంచె మెా

మెాంన్నతిమేన ప్రాణములు — mena, in my body

నున్నలె [illegible] నెలయంగ నంగనా

౩ ౫ మెవంక్నెజనెనొకపేదం [illegible] యుతుం

దెబ్బపనుంన్నదాన

నెవెంపనప్రియుపేరువముగాంచు నిద

నెవల్లితోదెల్పేరు

[illegible] జపతోపకాం [illegible] పగదె [illegible]

నెంమిన్నెనసనుం బోవతే

పోవేరానినినావెతలెదెలుపవె

ప్రాంజలిం బొంబాని [illegible]
ప్రంజలింబునివమ్మెడ

NB nidra y anc̈' eragȧ — is an instance of the sibilant ç although the vowel is e i.e. ఞ్చ

౨౭

తారాశశాంకవిజయం — — ౧౪

అని వేడిన నత్తాపసి — *tâpasi* she who was devoted ~~to bhastra~~ i.e. the nun-dûtica

మీనుమవగన్నైననవ్వెడువేడుకగాన్నే

గాని తేప్పేదమచ్చెద్దుకి

గనవేనేడనసుబుబ్బరి (గ్ర) క్కనవెదవెద్ద

అతిమోహావేశాంబున్నతి తారకదాశి వెచిచి

తిన్నేత్రాంతమ్రుచిత్తంబుతో

వెతతో వెన్న మనిక్కుపాదవములతో

విభ్రాంతభావంబుతో

ప్రేలిపోనిష్ట్రెవితోద్దు (eye tips) గంచలసము (filled with)

ప్రేలాక్షు (tears) ప్రారంబుతో

మతిజింతిరింపబునెగ [illegible] యుక్త్వవనశె

(potar-illu) మనేళుంబు గర్భంబునన్నే

Like as mad — as though the skies were falling

భ్రమగానినత్తుబినేవిరిగి

as though possessed

పైబడినట్టుగ్రహంబునిలోకిన

స్త్రేమితద్దనంబుగోల్లుదిన

ఆముష్ఠ(ప)పంచమహా(పా)ంగినట్టుబి

తొమవిలేలజ్జి మొండనేడు

తారివిషుతీంధన గమేనుకాంధగా (turn black)

98

See in how noble a style I will perform this – observe that probably [illegible] preferred this

vĕnaeu or îḍcu, his steps continually sliding back – băckslideing

These are bhranti heturalu

తారాశశాంకవిజయము — ౩౪

హా Chandra

హా మదనుడంత్రారంగమున

నింత్రిదలంచి దలంచి యుప్పొంగెన్

Then t'stone

[illegible] ఆతరి రాతప్రేశినము — Chandra's lamentation

లాతదు బొంబ్యనివేదనాదరనే

నాతరలచ్చిచ్చి [illegible] వెను

close the eye

నళు — న[illegible]లకెప్పులనప్పుళింప్పుమె

women thou/by near eye

[illegible] మలవారనిప్పినయిను [illegible]

sign pro-

నంబులనేపయిసవమ్మదెప్పనం[illegible]

duced grief dismiss

జాతవిష్వాదమైతినపు

జాలనిచందమున వెంచె గూడునే

Tho' she dismissed me was it proper for me

[illegible] పొమ్మనినంత్రాడుగనె

బుద్ధికి మోసమువచ్చెనపుడే

కామ్యను వెంపజెప్పునొని

dâna thereon = andu gurinchi

కాంక్షకవచ్చితనేనినమ్మదానే

chêyami, the not doing

నమ్మనిచేమిచెయునెక

దద్దదమెనేమియు [illegible] యుమింగదానే

insupportable

ము[illegible]కమైనేనంతూవిరి

arrow

ములులమునితనువ్రప్పునింప్పెరన్

itu cheyami 'n gadá

౧౪౮ తళుకుబంగరుకుండతావిసంపెగదండ
వలపులసరణిజపాపైడిభరణి
(fresh) పచ్చికస్తూరివీనె (box) బాగైననెరజాణ
కలికిపాలిండ్లగుబ్బకవాడి
మకరందములు (stream, flood) వాకమదనశాస్త్రప్రవీణ ౨౯౦
The sparrow on Venus's hand
రతిచేతిచిలుక (మర్మ) పెంపుమెఱుపు
మరుపెంపులకుదివిమరు (తోట) పువెల్లువమావి
(iravu abode) నెరనీటునిరవుపన్నీటిబెక్కు

౧౪౯ చెంచదగుమొలకచెంపలరింపుమించిపోవు
వ్రాంతలకునెల్లమేలుబంతిశలువబంతి
వేలుపుకతలకుసంరతాళికుంచుబోని
దానికెనయైనచానజగానగాన

౧౫౦ (brilliance)
తారలనెలుజానునప్పుడబి

౧౫౧ A Riddle
తారలతరలచక్కిరూపతారుకప్పుమెలువ
(Cupid) తౌరనేజేయునుమనసిజు
(wife) దారనేజనినేమోవిపంచదారనేరువే (deride!)

not ?

Those (తారు m̲) splendours (ñ !!)
తారల (not దా or ద్రా) After long examination
(Auchara says, "తార (Vali uxorem) అల (illa)
తేర లాగి (formâsa) vincit. + తారక excellit
Cupidinis (దారక) uxorem

౧ క. శ్రీమించుండవు నాకసంగవచ్చెదం
గామోదవి సాకరమా
కోమలుం జన్నవ గబ్బి యాంగనబువ్వ
గ్గుతో విహారు సాగారు
ఎంచుచునే తాడజగ్గులాననదల ము
యివ్వారంబుల యివ్వార యిమో ah!
భూమాంకత్రమజూచి జూదవకనా
పద్మాక్షినింకాశ్రితే

౨ సీ. ఘనసేవని వెనిస్తంగారదమారసి సంత్తు
how waisted మెయాహాంద్రకారంబుమయ్యారంబ్లై
వాంరివచ్చ మచ్చై వైఖరిన్నరించిన యంత్తు
ప్రకటవైన్యములబట్టిబలుమంబడవా
సతనాభిసాభిసౌందర్యమెంచిన యంత్తు
బలువివేకవమనుబడదానంగ
మస్రుకనేత్ర లక్ష్మి శిరసించిన యంత్తో
రెండవలోనచాంచల్యమెదపొనవా

౩ తే. cusama
వాపలాంధ్రరి యుద్ధరంబుననె యుదలచి
alavi
సంత్తయను రాగమెంత్తయు నిలవిమారె
L.E zaggu
యుంత్రి మెయిని గ్గులప్పవిశ్రాంత్తి వాదు

31

విభ్రతిస్ఫ్రాంతిపొంతువేసేవులసైతం

v vistāram

సీ ఉ౦ జగజంపులవగలెంపులు జగడంపులు పలుకచే

దాగనైనకెంపులైన్నొవిచిగురుదాని

v graceu, adilētattu

అలజక్కపలుకుక్కదలుక్కగవుతించు

బిగువువిరాళిననుబంధులగమువుదాని

v chāmara v yuddham andu v nērpu

సవరంపులు బవరంపులు సవరింపుల సపనచే

హించు

పొటులప్తిబ్రివ కురులదాని

సరిబాసన్నవిరి సరిగాన్నచెరిమెచే

గంభీరమగునాభిగాంచుదాని

Thrice vanquishing

గీ ముంగుసంతసంబు గెల్పివముహ్వారుబద్ద

సంస్కాంబునయన్నలచేషలుబులంబ్లు

v sambhogam — to fail of gaining / go without

పొలుచుచుంతరంబ్లుగలదానిపొందుముగ్గాని

v Jam ruined

పొలుపవార్ధికిలలనైతిమేలు సవపోతి.

" young bees / wild bee — " sainyam (H) — rearguard says Rich"

ఉ౦ మొదిక్రుఝాంచినమొలదేయకుముదారు

canina — padma

వేచాంత నసంభోజవనము

వేభారము మెలగిన పూలచివతీపియు

వేశదనుంచిననోకనిపత్తు

వేవనిలచినారెలహంన్న క్షీంగన్నార

v = ciguru = chiguru

వేముల లవేకిగనాబ్లుగురుపోసు

32

గుక్కదలు. This M. Venc: in his dictionary explains "మిక్కిలికదిలెననులు"

తారాశశాంకవిజయం -- ౭౪

వేవన్నెకాదిగనాతావివెలుగ్గలగుం[illegible] పు

వేదెసథాశినజాంబిపుష్పు

థేయం (bheyam)

చ ౯౩ లదరుబుష్పింపు చుంన్నవారె యుతివమెరులు

నయునవులుకేలుమెచకులునాభిచరణ

ములునభింపుల్లుపైతావితెవియుజేంయు

నష్టివయొస్త్రినుబాగాంయునత[illegible]మాంయ

౯౪ ఉ. చక్రధనాలకేమిరుచి

సంపదచిత్రరుబాంప్పాంయుంగజుం

చక్రినగాదెయెంతన్ననెర

జాంగాతనంబాళబోంపగానగ్గా

nasti

మల్లుపలుకమందెనవా

gracefulness

మాంపలపోనిమిదానికెతగునే

తిలివభామినీమణులు

100

దానిశతాంశమునబోలనేత్తురే

౧౦౨ ఉ. మను polished [illegible]పంపినామెయూవినెచ్చెలినేసామి

[illegible] Shewas to me. Oh

నెచ్చెలినాయునుచుయూనుచునుమాత్ర

నమరివింత్రగనులలుమునాచెలిగాఢి

కందెనాయునుచుక[illegible]నవనుజేచు

క్రొత్త నెం. ౯౦౮౦. పా. ప్రాత నెం. ౩౯

గ్రంథనామము — తారాశశాంకవిజయము.

విషయము — తారాచం(ద్రు)ల శృంగారము.

కవినామము — వెంకటపతి

పద్యకావ్యము. కాకితము. తెలుగులిపి.

పుటలు. ౨౦౦ పత్రులు. ౧౯

౧ సమగ్రము. ౧ శిథిలము.

12-1-15

సందిశశాంగిపంయుండుజేచిచెముచ్చె

i.e. in Uparati నొంయునిపైంపచే సెంసరవిసరు

తడపుగాలె పడశిఖ్బిబడవివైరాంయుంచు

నంయుముగాపైకానిబంయుల [struck] లాగ్ను ✓ above!

౬౯ నష్టిచెవిబాశితలపోశియులసిగాసి *tired* *exhausted*

తాన్నైనెదబాశి [struck] తజేశి తనుపులేశి

తల్లడింపంగనాంయువోదైవవూంయు

యేదిగతిజ్ఞారవిరపాంబ్లైనిమేర *ēdi mēra (poli mera)*

౭౦ సరసవిలాసభావముకే

చక్కనిచక్కెరబొమ్మలా [struck] గె

దూరమైనపంచునన్నవిని

తోడనెయుంట్టిముగందసురోయుపె *asūya intoleration* *palle convenes*

గారుముచుపచ్చైగర్వవేది

లోపలబోరుగ [struck] నట్టివి *abbinanu, i.e. abbin att. āyanā*

ఖరసేవసాహ్యముబ్బిగను

దైవముకంట్టినికంట్లగించునొ

౭౧ బయుపుగుబ్బిలనెత్తివక్కకొం [struck] తినానొ

abhilasha
హాసు [struck] జెన్నించినయుండనత్రె

3M

D. 818 b
B. 314

కానకేరునా పెంచి కాన్తిపొందించినావే

stir up

తమకంబు గెర్లించు తరిరుబోనే

వావరపెంచి పగలదెరించినావే

îdêrcu = cona sâgincu
to fulfil accomplish

వలపుప్రేదేచిన వేన్నెలారా

to be lovely

పెంపురావగబట్టి పైకానిమ్మైనావే

మెచ్చిపలికెనమాకరోచుట్టెమూర్తి గుమ్మ

మర్మవసంగికౌరికిన మదువసంగి

గారవించ్చిన కొంప్పబంగ్గారుబావ్వ

daggiriki

ననవిలుమువిన్నెలనసెజ్జనాడుపబ్బు

chintalu

చెన్నెయవిబేరు నావంతారెప్రదు ... దుర

chigurut, ac feet — tortoises i.e. upper foot — janghalu lit. quivers — quiver i.e. calf

తలిరులుకొంత్రపులెదొనలు

Cupids

దప్పనస ... వములన ... వెంబ్లపులె

sand hills i.e. pirudu — âcâça i.e. waist — whirlpool i.e. nâbhi — waves i.e. folds above the nabhi — serpents i.e. âtulu

పులినము నంబరంబునడి

పొంద గుడ్డునెతరగలబ్రుజంగములె

pânata vases i.e. sthana — tendrils i.e. hands — sankha i.e. meda

బలుపతెనపల్లవతెదరము

rose i.e. face — bees i.e. eyes — sweet kisses

పద్మములుతుంమ్మెదగుంప్పులగాచినవే

నయు

చెలికియనంగన నెన్నైనగల్గునెతాదృశలిలవాచికే

baliki yanangan, aun (beseem her) aina, (but) galgune (have they?) ~~to (the~~ tâdrisa (similar) lila?

సురబొమ్మగర్దె

35

తారాశశాంకవిజయము — ౭౪

21 చ. మకరకేతుధానువానివిషే (Cupid — vishamam, unequalled)

మంపులరబాంబునలోలనేత్రత (ini going forth, emitting — taraca, pupil of the eye, black part of the eye)

రకలుమెరుంగుల[illegible]నవ

(This verse gives the musical terms)

రత్నప్రవాపపంబాష్పమిలాంమునెనే

దవపిరలాడనాచెప్పులు (dances about)

ధ్వనితసొందగచిత్రబైంగులుల !

మెుమెకశతానమలవెలిబలుకు (a gradually swelling sound & tune)

మొల్లలగువ్యాస[illegible]దు[illegible]న్న

22 చ. వెనసరిసనెయ్యపునెగిసుక (neyyam — copam)

నెంత యుమేలాదిమసుంగువెప్పుయల (feigned anger, whim — veil)

కుసుమసుగంధియు[illegible]ప్రుడు

కాంప్రుచుసెవెయ్య[illegible]చది[illegible]చే (tentative — extend)

కనరిన యుష్ట్రమత్రకము (flout)

గ[illegible]చనంగవప్పెథరిదాచిన్మై

సుగులుచుసెవి[illegible]చినమ (stretching in sleep)

సోంపారకి[illegible]నెన్నెశ్శెమె

23 చ. మలయుజగంధిదాకరసు

మబ్బునపైతెరవి[illegible]ప్పుయెుంయిరాం (onti congu)

vishama rati = uparati (a-sama = a-tulya) 36

All the mss erroneously say [illegible]. The old paper copy fairly omits it

onti congu, a slip worn without a petticoat (tâband) under it, and without a boddice

elami

నెలమి ద్రవించి కైశధరి ~~[illegible]~~

యుంపక దేశ్కసురులాంఛ్చుచుక్కై — *drying her locks*

చెలువ — లవిక కవ్వు ~~[illegible]~~ గరించు హాస — *commorated* — *Ananga-sangaram, = or*

నావారిమద్దియనంగసంగర — *âcalanam, the performance of*

కలశ ~~[illegible]~~ బినంగినష్టురతి

కో ~~[illegible]~~ నలపముకే మదితొడలంచెదన్ — *chacra vâca*

చన్నులే — పులుగులకబ్బి ~~[illegible]~~ లో; కనక

పునిచిన దిబ్బలో ~~[illegible]~~ నిగుబ్బలో

వలప్పుల దివి దొరాసుద్దుల

బ్రావి మొదానిమెరుంగు మెయాదియా — *busama barme*

కలువలబంతి గొమాకుసుమ — *-ca. = cupid* — *eleph*

కార్యకుదంతి రెయాగాక యుంతిగదయా

అలవి దొడానియుందకము శి — *Siva! o Jupiter!*

to muse on — *comprehend* — *or praise*

వావలపకే తలుపకే నుతిం ~~[illegible]~~ పగక్

చన్నుల — ఒకపొడసందిపకే జూనిపి

మొక్కతారక పెలిజేని మొక్కచే — *above*

రకముగుగుబ్బి చస్మోకక — *long tresses*

రంబున ~~[illegible]~~ గొప్పుబట్టుత

త్రకవక వానవసిలి

37

Pulugula ca. abbal' ô — are not her çannulu the tandrulu of doves!! or, canacapu jiji dibbalô or, hillocks of gold?

ఒక తోట సందిలుక్ జోనిపి,
మొక్క తారక వెలి జేసి; మొక్కె —
రకము గుగుబ్బ చన్నోక క-
రంబున పెన్నెతిం గొప్పుం బట్టి; తత

తారాశశాంకవిజయము --- ౫౪

బాలిక గూడెదను నన్ను జూచుచుఁ
పకపక నవ్వు నా వలపు
బంగరు బొమ్మను జూచుటెంతో
ఏనుదియర్యకము ఉంచు వెదవిత్తుదా దించు
puppet
జంటి పోలికె కేలు జదు చలింప
స్మరసంగరంబున గురియు పుష్పుల వాన *flores*
like to the pushpa vrishti
క్రమమున సరుల ముత్యముల రాల
raga?
మరుడను జగ[illegible] బిరుదు [illegible] యుమ్రోత *drum*
గళరవంబున ఘుమత్కారమె సగ
ముత్కార
చిత్రజా రాజ్యాభిషేకాంబువుల [illegible]
perspiring *rain*
జడి [illegible] గాని చెమటలు చిత్ర[illegible] చెలగ
మదన పరదేవతా ధ్యాన మహాత నిష్ఠ *catastrophe*
బోలి యిరుగ ముహూర్తము కనుదోయి సొలుపు మిగుల
మగ సొగసు జూపగా యుంతి మరుని [illegible] దంతి
పగడ సాల [illegible] పంతముల నను
నెగెల్చిన
ఏమహాపాదిన జాలువారు నమృతం
చేయుంగ క్షాళించినా --- నా
హే వసంత పురుష [illegible] తళుకులత బలెక్ --- హే వసంత బల్క్
ఏమి దిక్కు ముద్దాడినా

38

తళతళ తాళవమానముల
హారిగఁ గూడెదను, నన్ను జూచుచుఁ
పకపక నవ్వు, నా వలపు
బంగరు బొమ్మనను జూచుటె 'సదియా?
26 వెను దియర్యకము 'ఉంచు,' వెదు విత్తుదా 'ఔంచు,
జంటి పోలికె కేలు'జదు చలింప;
స్మరసంగరంబున 'గురియు పుష్పుల వాన
(క్ర)మమున సరుల ముత్యముల రాల;
మరుడను జగ జెట్టి 'బిరుదు ఢక్కయు మ్రోత
గళరవంబున ఘుమత్ 'కారమె' సగ;
చిత్తజ రాజ్యాభిషేకా'ంబువుల చెంగె,
జక్కగాని చెమటలు చిత్రతులు చెలగ;
c'est à dire *The Great deity Bramha*
27 మదన, పరదేవతా 'ధ్యాన 'మహాత నిష్ఠ
బోలి, ఇరుగ ముహూర్తము కను-దోయి 'సొలుపు మిగుల
మగ సొగసు జూపిగా యుంతి, (మరుని దంతి!)
పగడ సాలను గెల్చిన 'పంతముల నను!
Dicing

in a flood *flows*
ఏమహాటాదిన జాలువారు నమృతం
చేయుంగ క్షాళించినా
హే వసంతపుర్ తళుకులత తళుకునై బలెక్.
ఏమి దిక్కు ముద్దాడినా

ఏమేమో చవైరలప్పులప్పినయవా   లప్ప

సెప్పరేప చెవైబిసా

ప్రేమనసపెన్నిడిరులుజ్జినప్పగునయూ

కవేళ రయా[illegible]యూరేతగసే   పెయూ

79 [illegible] ఖుతుబంగరుచాయ[illegible]బులల్లనస్రాయు -

హరిపశ్చసువ[illegible]కాంత[illegible]పు

desire, repletion *cūduconi*

satiety తనివిదీరకప్పెచేతనపైనసుధా[illegible]పు

this is therefore the contrary of uparati

వ[illegible]ంతు[illegible]సమరతికాంత[illegible]పు   పంతు

యు
అదిబాలకైదుతశై[illegible]నురాగమునపుల్కి

వింత[illegible]త్రింపులవాంతగ్యాపు - -

[illegible] సితిరజియంపెచి (గ) స్తున తప్పరేచి పుఠార్చగో లాప్పులవాంతశెప్ర

[illegible] పానబుకోకిలరవములు కాంత్రశెపు - -

super adding, [illegible] part

కాసరువనబల్కుపల్కులకాంతశెపు

కరనికరగించిపలపులకలశమెలసి

హాలసినాలయుంచునాతినేబూ[illegible]తీ

Tho I reflect that *my wives* *son* *means of gaining*

[illegible] తలపకులాంగనారతిసు *suta pradam*

[illegible]ప్రదమేమిసుఖంబు; వేశ్యతో   తప్రద

గలయుట, ద్రవ్యహానికిని

కారణావింతి[illegible]సందిగాంచియుం ---- మింతియెసం

మెఱపొ
తుల [illegible]ందులన్నిసతి - - - - లస్సనతి

దూష్యమగునబహుయత్నలబ్ధతన

ఏమేమో   చవైర   లప్పుల' ఖ్చినటుల రా

కళుకు

వింతపాత్రింపుల

సునబు - - - రవిమునే

nâtin, ê" (నేను) చూడక్ ఉయుతిక్ I have not since beheld, i.e.
I am become un-beholding = çûḍa c' undan' aiṅanu

[illegible] తలప కులాంగ"నారతి సు-
తప్రద'. మేమి సుఖంబు ? వేశ్యతో
గలయుట, ద్రవ్యహానికి ని-
కారణా' వింతియెు; సందిగొంచి యుం.
తుల మెఱు పొందుల' స్ని నతి
దూష్య' మగున్, బహు. యత్న. లబ్ధతక్

దలకొనుచు నన్నుఖాపులర
à mundo laudatum
తంబె రతంబు జగన్మాతంబుగా

82 గరగరికయునదై నెనరు — commodious? / apta, placens — గరగరి-
గల్గినదై నెరవీటు కత్తెయై
ripe maturity
పరువపు నిండు జవ్వనపు — nâgaric'ampu — a city madam / nagari sambandham aina praudha
బాగరి నాగరికంపు ప్రౌఢయై
somp'aina
మురువగు నవ్వు మోముదయి — ముదయి
ముద్దుల గుమ్మయి ముచ్చటై మరి — గమ్మయి ముచ్చ
సురతకళా ప్రవీణయగు
సుందరి యుందరికే లభించునే — యుందరికేల

NB Dormitat Poeta. Nam [illegible] ... Hæc CPB

83 జారు గొప్పును నగుమోము చలువ చూర,
మెరుగు కన్నులు జిగి మోవి మెరయు నింతి
కన్నులకు దోచుచున్నది గాని చేతి
కబ్బదద్దంబులో దోచు [illegible] — బిబ్బి పగిది — Like trying to plunder the gold shewn in a mirror

84 జిలిబిలి చెమ్మటల్ బొలకు
చెక్కుల ముద్దుల మోవి సొక్కులుల్
సోలపుల కన్నదోయి నర — soccul(u) trickey ½ fainting, languishing airs
let me not drop
సొక్కులు విడకుమన్న మెలుకువల్ — [illegible]
బెళుకుల పొంపురా బలుకు — బలుకు
mênu
పిక్కలు మై సిరి వింత పెక్కులున్ — పెక్కులు
picku: cuch'ôdyam
కలికిన నేతరంబులిక — Kiliki = sogasarâlu - 3 MSS. Buch says, కలికిన — నేతరంబులిక
Chandra mokhâla
గందునె యుందుని భానసామునే — culikiti(vi)

85 నే ముద్దుల గుమ్మ [illegible] — [illegible]

40

దలకొనుచు; నన్ను ఖాపులఁ ర-
తంబె. రతంబు, జగన్మాతంబుగా!

౮౨ గరగరికయునదై, నెనరు
గల్గినదై; నెర. వీటు కత్తె, యై;
పరువపు నిండు జవ్వనపు
బాగరి, నాగరికంపు ప్రౌఢ యై,
మురువగు నవ్వు మోము'దయి
priyam aina'di
ముద్దుల గుమ్మయి, ముచ్చటై, మరి
సురత కళా ప్రవీణ యగు
సుందరి యుందరికే లభించునే?

౮౩ జారుఁ గొప్పును, నగు మోము, "చలువ చూర
మెరుఁగు కన్నులు, జిగి మోవి," మెరయు నింతి
కన్నులకు దోచుచున్నది గాని, చేతి-
కబ్బదు; 'ద్దంబులలో దోచు బిబ్బి పగిది!

౮౪ "జిలి బిలి చెమ్మటల్, బొలకు — emitting
చెక్కుల ముద్దుల మోవి సొక్కులుల్
సోలపుల కన్నదోయి,' నర
'సొక్కులు "విడకుమ"న్న, మెలుకువల్
బెళుకుల పొంపురా బలుకు — [illegible]?
double entendu
పిక్కలు, మై సిరి, వింత పెక్కులుల్; hauteur
style
కలికిన నేతరంబులిక
గందునె యుందుని భానసా మునే!

85 అంటంపు ప్రాత్తివాల - - - - ప్రాతెమ్మ
ఫానే చక్కదనాల యిక్కయెది యేతా - - - - ఫానే
నబాహుసేచేద్ధక్కవెం - - - - నబాహస్త్రచే
తే నెలాకే యుంచునే పొగడనెంతే - - - - నెలాలకే,
తే వింతపుంభావకే
లీనాట్యంబున నన్ననేలిన వగకే
నే నెంతు కాంతామణీ

dishevelled

86 కలగిన కొప్పు తో చిటిలు - - - - కలగిన - - - చిటిలు
గంధము తో విడివడ్డ రైకతో - - - - విడ.

sprout, bowyer

తలిరుల విల్తు పొంతమె'క - - - - పొంతమెక-
తప్పు తడుకొన్న కట్టి కొంగు తో - - - - న.
సొలపుల కన్నులన్నిదుర
సొక్కుల తో విరి పొన్పు దిగ్గి నే
వెలమిని వచ్చు రేవి మది
నెన్నదు నో మద సాగ గామినీ

87 పంతమేల చేలనే పెదవి - - - - పంత మిచేలనే

i.e. It is not worth while to wage war with a humble suitor like me

ânu = doraca cunna

పానకే ఘనకతాళజాలనే

dhairyasali

యెంతో యెదిప్పవే కసర

don't fight

విప్పుడు నాంతాళ ముద్దుబెట్టవే

chiccu

పంతాల నేచలేమరుద్ది - - - - పంతల

vêincuco-woddu = êçakê

This is Buchia's conjecture the 3 mss being wrong 3 different way; this happened because the copyist ignorantly doubted the correctness of the rhyme

౮౫ జానే, ముద్దుల గుమ్మ! మల్లితే'వనే!
యందంపు ప్రా- తీవ్మా! హా

bough

సానే! చక్కదనాల యిక్క-! యెవది యతా,

cupid's

నల్లా చే- తక్క-! వేం mêlê!

nalla munguruli, ani, rênu

తే నెలాలకె యుంచుం, నే పొగడ నెం-
తే వింత! పుంభావకే-
లీ- నాట్యంబున నన్ననే' లిన వగకే
నే నెంతు, కాంతామణీ!

86 కలగిన కొప్పు తో, చిటలు
గంధము తో, విడ-వడ్డ రైక తో
తలిరుల విల్తు-పొంతమె'క

no noun?

skirt

తప్పు తడుకొన్న కట్టి, కొంగు తో
సొలపుల కన్నులన్ నిదుర
సొక్కుల తో, విరి పొన్పు దిగ్గి, నే-

no verb?

వె'లమిని వచ్చు, రేవి మది
నెన్నదు నో! మద సాగ గామినీ!

౮౭ పంతమి చేలనే

తారాశశాంకవిజయం --- ౩౪

دیوان = ... వాణావలు జూడుమనవంన్నదాశ్చవే dâça-woddu

noblest

యింత్తులమేటియింతవల çalam = côpam ... యింతులమేటియింత్తు చెలి

sinta'c'anta ci

మేటినేటి చేటమాటికిన

పైకచరగాంబునద్దిలచి

munuinchi bendus

పైఁ ప్రపదంబు ముగాంచి పైకొన్నదాంతే

చిరిరిమెరుంగుగాబులు ఘ bracelets sprinkled with bright [spots of] gold

ghalilana ringing sounding

ఘిలిలనచే తులునాదుమూపులే

sweetly రక్తముగప్పైచిగుబ్బిలను ura = al ... రతముగ

రప్పిరి గుబ్బలి వప్పుచు వప్పినదుపొం ...

దిశలసుఖోన్నతనేపాగర 1.౬౮ ...

నేకబుగభ్రాంసన్నైన శజ్జివే

అరిదికడ్డాణే బావ్యమున - ~~అరిదిరకటంబు~~

somp'aina mirror room

మందప్రపుక్షప్రయింప్పులోపలే

నరసతవింతంపుదారల

feasting on the adhôpânam

నందులపొందులతమెూవిందులం

చేరిమెుచలంగనూరిపవి

చింబములంగనుపట్టిపట్టి ... పట్టినట్టి

గురుములువేరసౌందారుల

నునేగనుపింప్పుచెనుందు స్వదో

బిలుకలకొలిశిబిత్తజుని

చిల్లులమెుల్లులవిల్లీమెుహాపాపిం

vide ... Sansc. Cala Sas 5.27 where this is defined and called వక్రక్కాధిరూఢం - which in Tel is బెత్తెవ్వలు

ఉంతపలకనది| అరదికడ్డాణే

పెలయగనె నరాగకవద i.e cada'c'ēgiti-ni (I am [illegible])

cada c' ēgiti[ni]; at = there stop

నిలిచి తను [illegible] మంచు వంచనవె — కేంగి తటుండు —

బలికెనెనుంత్తై రఘ్గుమనె — — బలికిన ఘండె

ప్రాంప్రద బాలు స్పృరపంచునె నిలం — వృ గం — రడం (nilan, when I stopped)

కలకలనవ్వి లోనె నను (ne. nanu)

కాంక్షనిపజ్జె చేర్చవె పెవిలాసినె (chêrçavaṅate)

పెనిమిటి వెనవిఖెనను

చిత్తురిజూంప్ల లనెప్రభూండవె

మును హానిమద్దుచెప్పుపటు

మోహమయుపృగ్గనెప్రవెళనె (vaggu to turn)

దనితల యూంచనెనలుగ

నందుకునవ్వులనెప్రమెుక్కనె — మెుక్కనె

నినుమది కాంక్షనిపనె బాదుల

వేవరగన్నులుమోండ్లవాచలె — వేవరగన్నులు

నింతుప్రనాదులకోసైగవు

నింతుప్ర వెళిక పాన్సెశంబునె — నింతుప్ర (âniñcu)

నింతుప్ర కొవ్వుగుబ్బలెద (with ... tanincu) — వెద

నింతుప్ర పారకె విచూతప్రం — పొదుష్క వివె (uparati)

నింతుప్రవోనెవెళిక

గింతుప్రనాదుగులంబులెవ్వైతోనే

43

శాంతలతోసనిసవతు

an-ata
nag-ânata mountain

గానజగానసగౌనతస్వని ---- నగానతస్తని-

[illegible] slesha — realm — చనుగుబ్బపైన గంధసంస్థానసేమమునరించి, -- నమమరించి-

తెలిబూపువిచాకురలఘుముంచి ---- చు ఘుటించి

పచ్చైదటంగన్నావిషాంవదవావనించి గొంచి

lotus = chatter
మిలుకపుందకశకింపునగదించి

[illegible] శకావారత్నశింపప్పైసనంబునసుంచి -- ఆశా

chacra
కమచక్రములనువాస్తగదములుచెలి

manitam = music
మాప్రణవగసుద్ధస్సంధ్యవలివాంబుమెలరంబుంచి -- సద్దు
dhwani
cala-janga
కలరులంగసంపదగానసపించి

[illegible] మిశమిపోలిశిమలాలబోలిస్తమెలుసంగి బాత్తే
red lips ...

తాగరుచిగురాకులిలురాంవినగరముచో

గరిమెవలరాయుపట్టంబుగట్టినన్న

కరుణాతోనేలుకావ్యబంగారుబొంమ్మా

[illegible] విరహాదశ్వాసలంబునను -- దవా

వేంగుచునన్నెములంచునిరంగరుం -- సన్నమటుం చు
ను మడ   an-gu an-expletive

చెలు
చెరుగకనే సుజాశిబడ చెరు -- జాలి
respect
whimsy anger
నేమునిపల్లవిదేమిలరుల్లని

beauty
I have seen
సరసతగంట్టినేబిగుల్లి

చన్నాలపైపతినేదుచిత్రములే

మారిమారిరియుంత్రరియాలకశి   [illegible] / equally [illegible]

నల్లవిముఖాలనెనెమానినివునే

కలికినీనిగనెల్లకలయ [illegible] -- గన్నెనువేళ

The closing of thy eyes I esteemed a privation

కనుకల్పపాటువిఘ్నముగనెంతు -- పాటు -- నెంతు

అతివనీతోమాటలాడనిల్లినయుష్టి -- యుష్టి

నిముషంబువకవత్సరముగనెంతు -- నెకే

చలినీపురతివేళనలకనిద్రించిన -- ని(ద్రి)ంచిన

గడియనెప్రళయంబుగానెంతు

మగువనీచెకుంగువాకినముసాన్నిళ్ళ -- నీడు -- మూసాన్నిళ్ళ

కల్పకోటిశతంబుగాగనెంతు -- గొంతు

నెవ్వగలవాడనేనమునవ్వనాండ -- పాండ -- నాండ

a stranger

లాతిగాబూతుకానంన్న [illegible] ననిన్న

I vow by my eyes

త్రాగిరించ్చెకమానినానెన్నలానె

anger

నిలచిమాపాడవే [illegible] లేలమద్దేల -- బాల

పల్కవే నునుతేనె చిల్కవే మారుశరా -- చిలుకే

చిల్కవేడుక పల్కుతత్తడిచిర -- వెడుకతలు

నిలువవెయొకసారి కలువవె వెదవిల్తు -- కలువవెవెదవిల్తు

కలువవేదిశరంబు కలవె తాల్మి -- కలువ -- కలవె

చూడవేకన్నెత్తి విడవె మోదిన్నే

îda ciccadici vê . turaraga

విడవేరాడవేనివాండనేను -- విడవే

45

a verse useful to illustrate the neuter verb

తుటుఘుత్తుదీర

sprinkle

చ. పలుకవే నునుతేనె చిల్కవే మారుశరా-
చిల్కవేడుక పల్కు తత్తడి చిర
నిలువవే వకసారి కలువవే వెదవిల్తు
కలువవేదిశరంబు కలవె తాల్మి.

తారాశశాంకవిజయము — అ౪

దియ్యవే కెంతకందియ్యవే మదుపులం -- తిరుప్పవైచం

దియ్యవే [illegible] కంతు [illegible] దియ్య [illegible] | మునసు --

[illegible] ఇరాయంచబోరలు [illegible] బోగదలకెల్ల

approaching / by the wind / borne / abhimanam-galgina.

[illegible] లమానపవమానగళితమాన

pagilina

[illegible] తమానసవిలసేతాళజాల దళిత --

జాలమిరి [illegible] లలోలవిశాలనయ [illegible] న

[illegible] జీవిబవిగారుప్పులచేతాళజాలవే

cadesetattu to reach / ive wilt not thou give

పునసాచి [illegible] పాచెంత కదిరుసివె --

మోహాంబురాశితోమునిగెదని [illegible] నిప్పుడు

నీపైదయని తం [illegible] పమెసంరుసివె --

n. Spring

ఆమనిబలుతాపమానంగవేసుయేని

యుద్ధరసుధాధారఘనసవె

బిగుతాపురాంర్చిట్టు [illegible] గరెగంటించోవే

lepinchi

నెరులపుబ్బులచాయ నిలువసివే

[illegible] మాకుబ్రాంతంబుబలుపెపలేమారాసెదు

విశదగళరవముం [illegible] ములే వినగనివే

a principio

[illegible] నిసునామ సుందరులు నవ్వినా [illegible]

జాలమిళనేలనేతాళజాలబాలె

[illegible] యలదేము గమివేలయ యులుగోలు మూకల

నల్లమిసిదుగాని నెప్పెరించి

తకంది — దియ్యవే కెంతకందియ్యవే మదుపులం
దియ్యవే

కంతుకెయ్యమునసు

తిలకలికి

విలసె

గుహా

నితంబద్విప

తెసునే

-- సుధారసంగ్రనిబాగాపుండలను

మబ్బుల । గ్రసగాలుపుడు

పరాక

నాడ

46

47

(gôrinca) వెలువంక్తి గొరవంకబలిశంఖులపేటులు (పెంజెట్లు) -- (ఒంటరులు) ontari warriors

నెల్లనువెల్లిరసేపరించి

రవిమించు వహించు రాయుంచగమయాచి -- వహించు

తైచేతఘులనెల్లగజివిచెప్పి (mangoes, elephants, mahout)

నును మాంపులనుమాపై వెనసిన కొల్లలు -- కొలయల

(sandas) సరదాల్లనెల్లను సౌరిచెప్పి -- సౌరి। అనగా సవారి

అదికావలరాజు దనఘాంబులనదనుజేశి (fours)

పెదశిమెయుంపైఫాంబాదపెనిగుడారు (posarillu) తా

యుంక్రనెతావనసు బ్రోవనిదియెవెవె

వేం

ఏమాంలనే మెయాడి అప్పొ పౌమెపొలాదే (ఎత్తై) -- ఎత్తై

౧౦౪ అనితా వనితామణికై (ârti = kîda)

జనితార్తి నితాంత విరహజనితా ఘనతా ~~విరహాజని~~

ఘనతాప నిదానంబగు మదనుఁడు

~~తడకసురువనవిల్లునుదాసుడాసుడంబిన వపనకొత్త నను~~ (పజాబి, నది)

౧౦౫ ఏరా మారుడ తల్లివంక యనుసుమీ -- యనినీ (క, యని)

కింతేనియుఁ లేదుగా

రారాపుల నను జాయుస్నా యుమ గునా (రా, రా) + రారాపుల

రాజశ్రీపాశాలి వెతా

The merciful Vishnu is husb. of Lacshmi - you are her son - & I am thy cousin

---

౧౦౪ అని, తా, వనితా-మణికై
జనితార్తి, నితాంత విరహ జనితా ఘనతా-
ప-నిదానం బగు మదనుఁడు తాని
chiguru ~~ననవిల్లును చాను~~ ... (vançabadda dhanas) ~~ననవిల్లును చానుఁదోచె~~ + నవనవతంగ్రై
-- ~~...~~

౧౦౫ ఏరా! మారుడ, తల్లి-వంక! యని నీ- (Lacshmi) (O Cupid thou forgettest our relationship)
కింతేనియుఁ లేదు-గా
రారాపుల నను జేయు నాయము గునా (nâya = nyâya)

ననాన్ని [illegible] మానుడ్రా చ్చెల్లార్తి, నాలిత్యంగై

Thus did Chandra lament-

తారాశశాంకవిజయము — ౭౪

Lacshmi

(శ్రీ)రామాపత్రిదమేశుడౌ పుసునశ్శే -- తా

శివునేతగనుబుట్టితో — puttitô = puttitivi-o

vishem

ఖ్రేరాంబొనిధికిన్వాం(ఛితో)వాలమాయూం -- --

క్షితివాంధవిశ్లేషక — vidhvamsaca

౭౧ ౭౨ — 3rd case — బలిమిబిరొమాగవగ్గములు

చాంధిలబెట్టిదునిరోయాంత్నే! — ఘ

troops i.e. bees &c

దళములుబెయుపోత్రైకేఁ — & be they given to bees! i.e. destroyed — పాలయిశే

s'atanga = thy car — breeze

arûpacam — be it invisible — arrows

తాంగమరూపకమైశిలిములుపాం

బులుకేదుపాంధవాంచాల — -- కెరువాత్రే

sugar cane

ప్రానినలుక్ష్మనైరాసనంబుని — be it fruitless

truly

ఫలములువోయినేగదకుం

భొంబసుధాంరుశకెల్లమన్నాధ

౭౯ — శప్రుదునినుజీవమాత్రావశిష్టుజేశి — jîva-mâtra' vaşishtha left thee bare existence as a spirit

అంశకరమ్ములిచ్చిదునుముకేఘ్నగులగాంకె

తనువునగమ్మనిభొంగంబ్లితలపడంగ — Siva became Ardha Nari

జంగమైపోయెనిక్షేత్రంబుతగునె

separated lovers

౮౦ — ముక్తాత్మవియోగాంనిజన — To Cupid, the slayer of separated lovers. — [by slesha bramins and yogis]

puspa Dhanas

మదనముక్తనప్రసూనధన్వికెన్

వేపాలసంగినప్పుజన

మధాంమశివమాధవనామధేయమ — వు

Mathana

Observe!

అవింతసర్వక్షేత్రమప్పుబిల్లుదునను — Padma Pur I.215

The Bush, says, means an ఆబ్బాంగ!!

‡ Contracn

పెలా

హేయముయుపూ *hêyam = nindyam*

స్తోత్రము మేగతింగలిగె
నొంగదనేమసుధాంశ్రీగారోపణ
పాత్రసరిలకస్తూరిసున
వంచితపుంజమ్మిబునోళ్లియలంబువేన్

Tummeda
మధుపగుణాళితోప్రైత్రిమవాసెనచో
పైకపులుగాత్రిపంచముభంగిపచో
రంభాప్రవిదరెడుబాంతిరవంత్రయన్న
ప్రచితగతిశేదుకాసంతయిరోవసంతా

బాపురశౌంధభ్రాంబునంత
భంజనంరాంప్పవిగంత్రారంబునేన్
వాంప్రురవిప్రసప్తపంలు
వాలునిశేనజనపేదనంబులం
వాత్రురిసుంధాద్రైష్ట్రిలను
శర్వశబ్దవచంధనాద్రిస్త్రం
తోపరిపన్నగావళిని
సుగతినెప్పనగాదెనిప్పులున్

ఆలలుసుమసోగుణంబుదిరి
లుంచదుప్రాణముంచునెంచుమం
మేలయునగబెశెదారవుల
రాంనిలమెంత్రాప్తమాంధ్రమెత్రవాం

cunna
గారతల్ — Thy name Madhava (a name of Vishnu) was grossly inappropreate to thee o Cupid, as the name Sudha {nectar / chalk} is to chalk.

ప్రసున — and the name Punya jana {holy man / Racshas} is to a Demon.

NB all these verses are clearly intelligible to the learned. There is no error

రంత

భంజన

వాంప్ర
పేదనంబు

చంద

నెప్పనె

విరి

సులగతిగర్భమందె బల

దే
సాంద్రసుధాగతి మిట్టిపెట్టగా

నిలాతాబు గంబునాని యుర

నింగిదిరుగ్గాలంరయనా(త్రి) మింట్లుపై

అళునాళ(త్రి)కేష్మవనా

భువనాపై
భువనాంపై కలితతాం(త్రి)పర్ణసదనం

పవనా పద్మికౌత్ర్యవనాక

పవనాప్తనాది చలదళ పవనాపవనా

లపైపెదలు
పాదలుపై బొదలు తుమ్మెదలారమిాంథాంక

చెలికవాళ్ళమెయిలింత్రవేలుసదాంక

గవులుగాంధమెయిలికవులారమిాంజేక

పాంశివచ్చెరిమిాంవాతుదాంక

పగలచేప్తిగల్లిస్నపెగలారమిాంకాంక

(ప్పై)గనే(త్రి)సంగికరించుదాక

కురులచె వరులతాంమెరలారమిాంవేక

మకరాంకి మొగ వెంత్రిబూచుదాక

నవ... వలునవవలుగ మెరయలుపల్లవములార

(వ)బలుమిాంకైక రాంతచే పట్టుదాంక

తగ్గుచెలములనొద్దవే వేందాంరి వ్వైన

తలపులివే చెనగానే చూచే తరుణి గూాడు

జగంబు

(ర)వ్వనాం ప్రేకప వచనా

భువనాంపై తలితతాం (త్రి)పర్ణసదనా

పవనాం పద్మిసౌంత్ర్య వనా

పవనాం పవనాదిచలదళ పవనాం పవనా

పాదలపైబొదలు --- మిాదాక

--- కలుగుదాక

--- దేవులు

ధు

--- పగలు సంపగ

--- ...నంగి

--- వగలు తాంవుర

--- మిాంకక

--- నైన

౧౧౧ అని యుల్లిఖితంబు సంబలుకుచు సఖపికశుక నికర శలక
లంబు నకులు లుకుచు నక్షత్రంబు సంకల్పము సరిమురినలి
మియయురి మిశిరకెరిశరుకు చెరుకు విలుపుందారవేరి
ఖరుకు ఖరుఖన్న నరుకుచి గురాంశు బాపుదాం రుచకే
౧౧౨ చకెలకు ... చెకితలా యుమాం నమాం నసుంధ్యాప్రాగలుచు ది
గదిగపుచిరగుపునెరగవి పనిదితగులు కాను దిగేలు శగ
లమిగులనెగేలుచురాంకేంధు వదన యువేలేకంబువే
౧౧౩ మించె శిలేశంబు నిరాలేశంబు గానెంచుచు నప్పి
౧౧౪ ంచు చోళితన యుదంచే శనవినొందంబులు సారె
సారె కుందలంపుచు నప్పి గురుచో దిగుంచి యుధ
౧౧౫ చాంపిన దైవంబు కుటిలనవనశు వెరగందుచు కుంద
వదన తనుబాశన దైదంబు నన్నే యుపాయు బడెనొం యు
౧౧౬ నికెందు చుప్పిప్పులకు ప్పు నెప్పుడు గపుంశాం దటనొం
౧౧౭ యు నుకోర్గుల దెప్పులం దేలుచు సంత్రాం త్రాకుదు
రంత్రాంబగు కంతుసంతాపంబు నంద్గేలుచు (శ్రీ)
వ్వరన వ్వరాంశగాంబు నించెందు నుపాయంబు గా
౧౧౮ ...శరద్రాంశాంబు నెందేనియునా సబూనకే చెప్పు
౧౧౯ నిష్టుం ప్రలగాం క్షులనధర పల్లవంబు బింబువాంర
సంజాత శాంకిరంబున ముంచేవి కంకణంబు బూంర
ఆనగాం నివి యెంగ్సాం గరంబు చుప్పు పానె నొం యును
౧౨౦ తెరం గునెం బాంనినకప్పి కుతె లంశ్పులం దాలంపులు గా

--- నరిమురినలి
--- శరశర --- చెరికి
--- చెకితచెకి తాం యు
--- రగులనెరగలి
--- నెగులు
--- లంపుచు --- బార్డి
--- రదన
--- ఘాంలుచు(త్ర)
--- నెంధే
ఆగ

Thus far the lamentations of Chandra

A procuress named Zoguralu came to him

52

౧౫౮ నగుడ నైంపరాని తాపంబునఁ దండైన యూంశె పుత్త్రం
బులఁ నరంబులు(ద్రు)నిలబినరంబులం దెగడనెం
దళుకుసుడైన యుండ్లు పుఖిపట్లైననిదిగ్లునలేబిదిగ్గనం
the empty void
౧౫౯ బయలుకెం నగవించినాసకళిగ్లునందలవంచుచులు
ప్పుడుపుల్లుల గుంపు నన్నురపునికపుబంపునంగదా
తనతపంబులు పైవియుంచునని తెలుంచుచు త్రిసతో
౧౬౦ చనినాఢైనవూన సుండైయుండ్లు నవనరంబునా
చ సిరమునసేంజురలేసుడుం
౧౬౧ చెన్నగు బిత్త్రరిబాట్లువాలెరనే
నరసపువెండెప్పంరిగలు
చన్నవపైరుపుకెకెపెరులు
కరమునసాగచిత్రమును
సా(త్ర)మునంనునుబూదియొప్పగా
నరుదుగజొగురాలొకతి
యుప్పుపుకినఖుసుదెంచె(గ)ప్పునన్
అరుదెంచిన యుప్పనితన
ఉ ౧౬౨ పరిసరమునగాంచి వినయుచ్చరిత పుర్భూంక్తినే
తరుణిమొుందుందెందుల
కరిగెదవెంచుంధూదానవనియుదుగుపయుడ్

--- స్త్రైప --- ద్రంచైన
--- విం(ద్రు)నిలవిన
--- బిగ్గనం
--- ధం
--- త్రిసి
బిత్ర
గరలు
కరాట్రుపెరుల
త్రా బునదిరుడు
రాజుల్ల కలు
--- రా
వ

ఉ వాసీపురమున నివాసం
౧౨౪ జేసలుపుదు నమరగురుని శ్రీపాదముల సంతో
వాసక్తిం బుత్తరినిం
నేసతతము జూతునన్నునేమరుగవలె

చ అతులితరూపనేసలబ్రా
౧౨౫ పాస్పుతిలుంప్పు విభోయుననప్పుబో
సతనివిలాసినీమణిర
వాస్ఫువులాననుబిబ్బునేదుసం
గతిలీలవిలాసగమునే దెలిపి
శ్రీస్తనసై కృదనుస్నవాంథరాయే
వితమునసేనియుక్తవతి
వేంకటమురవ్యునిపంచెపంక్తినవ్

ఉ వెదకంబోయినతెలనేయె
౧౨౬ పదములదనివిసవిద్యంబుపాయుల్లినిం
నేనెదుపనెశనుగాంప్తునిస
వ్యదమునపారిసాంకవినువుమాఖవెతల్లిన్

చ యింతనివిన్నవింతుగ్రరజ
౧౨౭ నీశరత్తెనమరంత్రబింత్రవె

వ

పంచినన్

తేవయ

దగి

లన్

Rajantsa Chandhra Ratisa bupid

నీశరతి

తాంత్రవహించునెదువని

తామసివెంతయు చెయ్యదిప్పైరి

ఘోరంత్రరమ్మైప్పైగాంబాకయు

గాంతరమ్మైనివెష్పంబుబ్రవృత

లప్పాంతరమ్మైవెన్నెనెన్నమరి

యొప్పైతీమట్టుపఠింపశర్మైమె

పులకపయిరుచనుమిష్టుల

౭ ౧౨౮ మొలకెత్తెగయోమెరుగువెసగబామవిబుచెలగను

stri

జలవమగురియుచెరిసేను

Surely these are clouds (jalada) and not (jalaja) lotuses

గపబులదమలనదగునాడాజెలబుమలగొనె

౮ నెక్కొమోయుర్వపంబునను

౧౨౯ నిన్నాకించుకించికొప్పుల

న్నాకుకెబుంచుచుంచితన

యొక్కంనెజెచెదనుజెప్పిసంవత్సరం

జెప్పుందనొకన్నాప్తితన

పొదకతలాపమునిన్నాళోలసం

tirpu

చూంపునుబున్నించుప్పుచుశనెలత

what I have seen I have told thee †

యొనున్నదివన్నదివిన్నవించివి

Entati dô †

౮ ౧౩౦ వొట్టియొవొందామెంత్రాయిదా

quantum quantum

మి
నెక్ష
పఠింప

Here in the fourth line వ rhymes to వ !!! This gross & irremediable error I alone perceived — Then in another copy Buchaia who was not a little astonished perceived that

పఠింప్ల (ప్ర) నెశల్లం

పులకపయిరుచనుమిట్టల (ప్రా) చిదలిప్ప
వేరెనకప్పతి
లోయాతెర్లు
The true reading is నిబద్ధపుయింటి
యియుప్పలి

మొలిచేటిపైరులు అనగా కోడూలు

[redacted] తానరూపవిలాసవింప్పైతే

సుద్దులిసెల్లదెప్పిరని

ఖండగసెల్లదుసౌమ్యులెల్లదే

(పొ)క్షువిడెంబుచప్పిలును

చేబునమెల్లదున(ద)యెల్లదే

కొల్లిశిపల్లవిల్లునిల lacôre = ûça

కోరులనేమగుచుప్పదొక్కదా

apûrva news

౮ దేశములకేనిపెక్కుసందేశములను

౧౩౩ నెడ్డెదనవిదెల్లగానిందు తరుశుప్పుబట్టు

లుంష్టిచెంగయుప్రాంబాదరింష్టువిప్రద్దె

నిస్తారవస్త్రన్నదనప్రధానేరబాంకె

ధ తాంపమునదికేనాంమనిసు

౧౩౪ ద్రాంమధుశౌకర్రులినేప్రదెల్లగ

తాంపనీయెాంమపెాతపర్తి

ద్రాంరుణిచేర్రిగిబోంంతన్నెరునే

పొత్తపయువెళవచ్చెదన

పల్లియప్రాంబాదరిల్లుచేరనే

వాపరవాంణుమర్హను

సుద్దుల

గదా

ముల

మతివెనవిదె

నింటి — దె

యిూ

She invited him to meet his love at a rosy bower in a garden near her husbands house

Mat āgamam adventus meus — దాఁగమనసంచరణిరూపణేసుపాఁచి

night fell

క. ౧౩౩ అనదానిఁబంచి పశ్చిమయిలు (west)

ఘ్రు మనమునఁ గాంతయునుఁ గట్టిగౌఁగిలించుఁ దేల్చె — ఘ్రు

వనబూరి మొహిుండ్లుతమిగని (moham)

చీఁకటి గుంపులుగతమిఘుటించెననరవిభా వెలిఁగె (chīcati) (sun set)

మ ౧౩౪ తవిబింబాంబుధిమంగళైక్షగరిమన్ — శత్రు

జ్వాపింపని దాశిసల

తతచెప్పగొఁ వెలుగాంని నేరవిమరి

దారుచంద్రాంసింప్రభ

స్తుతశుంపుంబుసవాంయిలనుంబాసగత్రు — వాయు

వేశ్వరంబులచెదెక్కుట — పత్రే

శ్రీతిరామెుప్పగొనివల్లునవ్యతలునా

పెంపొందెతారాబ్జముల

శ ౧౩౫ చరమగిరిన్నైప్పత్తిమ — గ్రా

శరధివెదననిఖరఖరాంచితత్రుపాస్తేస్త్వేన — హారి

హారిధుమశేషనిర్ధయంతనే — పేఘ

దిరిశెరిత్రిశిరఘులులానాంగతిమిరెమలవెసగనే

మ ౧౩౬ సమిద్ఘల్లులాంసిదృస్తుంజయిలుండ్లుపయిత్తే — సమిధులన్నై

జనుప్పాత్రేన్తైలయిలుందుబాడే — డి

సమయంబాపయుయి వెంబడి సంగ్రహితావారికి
జన స్తుత్రిగ దైన్యభ్రామరిచే
వృషవాలంక్షేత్రపరుచక్రనేంత యుసుమైె
బాలకేతరిదియాసృంశుకెర
మనుదొర్శ్రీనాగ్రెవమాన్తీవాశివెలవిన్
గర్జైనవయుదంబయస్లైదన్
౮ ౧౩౨ నపసెంద్రూతనిరిశనాపురవయునన్
వాలెందునెంర్యంయుత
చయలాంతాం(వ్రు)జవాదియు(వి)భలన్
సంధ్యారా జలి బన్నైత
త్రయిజాంటెనపదాపగాంబుకెనిరె
భెనితారకవలెమారత
త్రిమనిర్మక్షేత్రగజేం(ద్ర)చర్యమునచ్చై
వత్తోపైనెంత్రాంతపన్
౧౩౮ జలజాత్రితుంటలవనవిహారి
పయిమరారివుయూరబవాంరుచులు
(పి)
అంబనాదినితంబపుంజరినికురుంబ
వపదానరోలంబపలవ్రయులు
శైలవస్త్రాన్తంగచరదంవివత్రాంగ
వరితనిలఝుజంగగరళవిషులు

51

గురుచక్రనేతయుసత్తై

క

న

మన

(వా)

నాతి --- ౪

౨

సాగరాంతశ్శ్రీమచారిద్వైత్యసేవధము --- సాగరాంతశ్శ్రీమచారిద్వైత్యసేవధము ౫౪

శూలమేలకవామరాళిశుషము

ఉ ౧౩౯ వెన్నవ్రాగ (గ) వేష్మనైవద్వారానికర --- లేకము -- -- రాకె

శంబుకశ్లేషంబవాదంబసాంబకంశ

జాంబవదృలజంబూప్పలాంబుదాభ --- పద్మల

డంబరమునైన యుంధకారంబువెసగె --- తిత

అప్పుడుసంస్తుతీతమగు

క ౧౪౦ నప్పాంబుదదేరినాంవాసికసవరయం

బొప్పుచెలివప్పమూగనము

రెప్పియుడకజూంచుచుంత్రైకేరాబుతమే

ఉ ౧౪౧ అంత్రనాంజనిజవరాలు వంత్రనముని

ప్రోయువప్పినేకమమల్లపాలతిరెరుగ

జప్పనది యునుమదిమోంపాశిప్పతిల్లి --- మోహమువుప్పతిల్లి

బమమతులానచేసాంవానపయమచెచిన

మ ౧౪౨ శ్రీవాక్ష్మీంబులువేగదిచేనిబుసం

ప్రైత్తస్తోశినేమకున్

బమమాగంబులమచేరాత్రిగరియుడే

పల్లారుసుంవెఖ్యగురి

చిగవావాల్వింగతుత్రుష్ణుబేరాముననుమున్న --- జబంబి

శవ్వైవళింబ్బింబియురి

మమామాళారత్నమువేడ్రభృత్రక్షుబెయుం

పనిదాశ్రితాంపారద్యై

With hypocritical heart

౧౪౩ కపటంబగు నంతరంగమునన

speedily early in the night wt sambhogam

(గ)క్కున నపుడు ముందర జాము మనుమాంపవిల్వ

her lord she lulled and then

స్వపతిని నిద్రపుచ్చి తన

removed her hand from on her temalcu

పైనతనుంచిన చేతిమెల్లిన

Sputting it on the bed

సుప్పుత్తంచి వేచిపడ

bangles

సొంపునవలుతోసదలించి తల్పైన

door lock

కుప్పతగబ్బైపుగొళ్ళెమిడి గొంద్లెవము

రూపవతి మణిసంభ్రమంబునన్

Diffi- cult

౧౪౪ large smooth black large & thick crest

విశ్లుసుంగ [illegible] This alteration is my own

Brown applauds

నలగల్ప

~~[illegible]~~

శిబ్బె [illegible] redoubled - Double

a sapphire necklace

సరములతో నీలం [illegible] సరములమర

Darkening her bright skin with casturi paint

[illegible] గనాభి

పంకంబునకలప [illegible]

మెరితాల మాలనేల [illegible] కస్తూరి గసు

శాయుకరిబులనీయుమెరయు

night-hued i.e. black shawl

౧౪౫ [illegible] బెట్టి

చాలనావుల్లు [illegible]

He went to the place of assignation

దరి

గాటం [illegible]

పెంన్నెకప్పువవిరిసల్లి

{ విప్పులు సన్నప్పు [illegible]
{ చినత్తరల్పు --

-- శబ్బెళుం

-- తళుకుపెరుం

-- గాయ -- సొంగ elongated

-- పెసగె [illegible]

Read 8 June '26

తారాశశాంకవిజయము -- ఆ ౪

fair wife

గురునిబోగాలు తమతోపగొడదాయి

శశిగదిముద్దునప్పెసమెంతజంత ~~తేరు~~ లేర

౧౪౬ చేర
ఆత్రలీవచ్చిన ~~చేరు~~

తారా తరలాక్షిగాంచి తారావిభుడు చూచె

రాజంపునిచేరంజని

గారవమున ~~జా~~ చారజ్ఞా ~~జ~~ బొంగినచే ~~చై~~ చ్చె

anugamana *extreme*

౧౪౭ ~~అనుగతహారవ~~ ~~త్రుచుర~~ (ప్ర)చురం.
అనుగతహారవక్షసర - - - - - - - ఇట్లుబా(వెంకట్రామునిప్రతి)

పెంపరిచుంబితదంతవాసము'

త్రినుపమమోహపాజాతపుల

half closed eyes

emitted సాంకురము'ద్రనిమీలితేక్షణం

continual anavarata *sphurat* *manita vox fututae, gannitus*

అనవరతస్ఫురన్మణిత

మృత్సీత్కారగనిరస్త్రవిభ్రం

ధనము గుబుక జాలంగగడు

sukhamaina rasânacu ati bhûti i.e. wealth

తత్త్వసాఖ్యరసాతిభూతిపై

౧౪౮ మానినిగూఢియిట్టులస

మానసుఖాంగజకేళిదేలితో

నానశిరాత్రి నాటినత్రి

యంగనదోడ్తానివేడ్తతో విస్సిన్

బాలికామంరగానరిని

పొంత్రైదినిశపురాంభవతోవి

తారా

-- జాబి

-- అనుగతహారవత్ప్రచుర | --- త్ప్రచురతమోబనతప్పు-
యిది తప్పుకాదు చంబ్రయిన్న తప్పు అనగ
అనుగత హా రవ ప్రచుర (యిదినాన్యము)

-- ఖనవ

-- నికస్తనే

-- సాతివి

-- యంబున

Tara came to him in full blooming charms

60

ప్రౌఢపురింపశించెనయ

ఖంబనకేకవ్యయముపేం మరాం మకిన

అంతట

The cock crowing said

౨౪౮ వ. తొలిదేవేం(ద్రు)డుపరాశలలంఘ్నిబొరకే

దోపెంపలనాకెర్లమ్ము[illegible]

Ârmômu raya is Cumara Swami on whose lap a cock sits – This is Janus

ఆలలయం[illegible]తిగాంచవేదప్లైరవి

ప్లైపె పలుప్లుపాంవారి[illegible]

For Panini says the pluta was invented by the cock

ప్లులచేవాం ఖనినెర్లి డొరిసుప్లెకుల

Our ancestor is Indra

న్రైసవ(ప)తిప్లైతె(త్రి)ఘం i.e the three notes of the cock which moves its head three time

గలఫైరాంపించెసనాగ కాప్లైకలయున

గాంచెనధరాంమంధ్యలిన the eastern hill Udaya Parvatam

deep dark   night   snake

౨౫౦ వ. భైంఘ(తి)యలమరాం భోగినీ తావిదారిండ

the sun dawn

ప్రత్నప్లైనిర్మోకనవిప్లైకవసగ

Vishnu aneti tella vari nir-mathita churned

(వి)తప్రాపెవిప్లునిర్మథితాంధకారాళ్లి

toçu = agapadu!!   swiftly   new

రవాదోచునవసుధాలపాండయునగ

తప్లినమప్లాంతుఁ(బ)పప్లవేపమదాంల్లి

screen of clouds, as on a stage

తరినిబప్లునెవెల్లతెరయుసంగ

pôcottêṭi   vêla

ద(లె)వానెనె(తె)జలప్లిప్లిసమయుచొ

vernal

కసపప్లునాఠధఘునమసంగ

the star Lucifer

౨౫౧ వ. వెలయువేగురుచుప్లనువెప్లపుక్క

61

.. నాకెల్పముగా

.. వారిజ

.. ప్రాగ్గిరినేర్పడూయునికల

.. చెనగ

.. భూరి ... భోగిని   Bhogini the capital of the Nagas

nirmoca slough, liberat'g. sky

.. ప్రత్న .. నిర్మోక

.. విష్ణునిర్మథిత

Because the morning dawn is Bramha the noon is Siva & Eve. is Vishnu

Lucifer is the lump of venna produced in the white buttermilk of the clouds

తారాశశాంకవిజయము --- ౫౪

butter milk

వెంతబూపట్టి కొనుమజ్జిగయనంగ

adulteresses

మల్లెపూవేడుకకత్తెలమైబావచెల్లి

appeared

వెలవెలనై బోకతూంర్పున తెలుపుదోచె

౭౫౧ ఉ

చుక్కలరేకుతూం ప్రక్కదేసి

సుర్‌గురు

జాఱుతసుక్క్లనుసంగరార్ధన్ము

in pride

అల్లునతారనిల్లునని

in vanguard

అల్లుభమంపినతతి వేగురం

జుక్కనుకెంద్రుదిక్కునను

crimson   induct? pollen

కోబిలె తప్పులకోనశేనుప్రతి

excessive

మిక్కుపమప్పైనాగనము

౭౫౩ ౪

మించజాలంగ ప్రభాతరాంగమయె

చెలియబూయువెబిల్లలు

వాంతంపదర్భాస్తరుండుకడ్డుజాంలకమయె

వెకనిగుదించతారక్కలు

౭౫౪ ౨

వ్రాకులతంబారె భృగమలగుంభితనె

తేయికాయుప్తలోకనిమయిందరగదేచె

మిసిమిగా పువ్వులిపనపుబూతి

తెలితెననిగ్గులతలకంబునవరించి

కమలిన్నపుపత్రాంపురమలనప్పురి

కప్పుబంగరుబూంయకనెకలెపాంపబిండె

.. చెంతజూపత్తు

.. తెలుపుదోచె

.. తూంర్పుదెస

.. జాందుతసుర్‌గురుసంగరార్ధమ్ము

.. కోకొంబిభనె

.. పిట్టలు

.. తర

.. తారలు

వ్రాకులతంబారె

.. వ్రా..... దారె

.. నలరి

కనిరెశరహంవనించి

కయుంచి
పాంసకవర్ణ్యాతిఁజేసతికయుంచి

ప్రదయరాంగంబుశౌంఘాదవగాఢ్యరియుంచి

కంక్షణంబులుచాలశౌంక్షపరచి — హాంకపరచి

౧౫౫ వెలగుతరగలపంక్తిదబెరగుజార

చిరునగవునెమ్మొగంబునచెంగలింపు

పక్షిని హాంత్రయుతులసాబ్రాక్షిగరిమ — శాంత

గాంచిపతికంన్నమున్నమేల్రాంచియుండె

౧౫౬ జననయాసనొంపలిధికర — లోధికర

శాక్త్రిరగక్షిమశాంగిద్రౌక్షిసం

నాని గనాసన్నతుతెవెలయు

హాహా
పములక్ష్మిమహామపాచియప్పిపలూత్రగజె — మ్యుమహా

నినదుజెలంగపద్మినియు — నినదు

పానవిశాసమునెత్రపద్మములె

గనజెలగెసమురంధకేళా — గనజెలగె

తెలవ్యక్తాతుకబ్రాష్పప్రాకర్షై — తెలవ — బాష్ప

౧౫౭ వనబుమలుళ్లిళ్లచెలు — యుళ్లిళ్ల

వంబరిచెశయుపెళ్లిళ్లయుం — పెళ్లిళ్ల

పనజతగూంధిజక్షవల

మొుత్రాయులూక్షపపిక్షయుళ్లినాం

తారాశశాంకవిజయము -- ౩౪

ప్రసదగలనాత్మరుచి (బింబ)

ప్రాంశుమహోన్నతగతుల్లిమల్లనాం

చనగిరిశిఖజాల్లరవి

చక్రగసేజ్ఞానేతాంకుర్దిక్కురవ్

తగసమయాంవనివిభుడు

బాల్యినతెంపులతాశ్విబిల్లర్యుచ్ tāli billa anê ṭatthuga

పనిదిజెలంగబ్రాస్తకుడు

on tip toe · gleaming · బ్రాంసుకరకష్టలుచన్నరశ్మలై

నిగుడకనంగనరుల్లెకడు

నింగినితత్పరతాకుస్తారకపం

బాగినలరేకతదింద్రుకను

బొందినకుంతమునుప్రాంతమైపదిన్

అంతప్రదేవముత్తవుల

camphor - garden · లంచలహాంపపటీరవాటుల in centre

issuing · breeze · ఘ్రాంతకనిగకాంతనిలము · ahar mukha the early dawn

vicasinchina · వాంర్య్యబోధితపద్మసారభా parigrahena

ప్రాంతసేసంగముచుకేశాలదల

కాంతమనిన్నర్తలనిశ్చలేచిరా

నింత్రనిశాంనిచిన్బొదువ

నిష్టుపుష్పయుమూచెయ్యుజాసుచుక్

-- నాత్మబింబరుచి

-- నేక్రనై

Samaya = prâtah câlana

సమయంబునవనివిభుడు avani vibhu = prabhu } = Surya

-- తాళవిక్షయుడు

gold rayed

-- భర్మరశ్మలై

-- నిగుడ

-- బాగినలరేక

After it dawned Brihaspati awoke & began to feel for about for Tara [illegible]

-- ప్రాంశ్మళి

-- కంతునిగంతులనిచ్చలేచి · Buchaya says నిద్రలేచి is the true reading - and this is proved by the new ms.

-- నిష్టుమునవర్తులతుచియ్యుదాంపుచుక్

తారాశశాంకవిజయము — ౨౪

౧౬౦ శ † on searching the slender maid

వెదకి లతాంగి గానక త్రిం

† he found not — chicati — atiṣayam

గానకమదిరఘ్నల్లమనగకరమునమిచెదం

âraca i.e. gutti ai — êçan = veyistunnaga

గానకమదనిఖిలుడేచం

గానకభూ౦యునుచుగ్రమతమలుకే౦యునవెదదేనే

౧౬౧ చ వెదకిపద్మోమునిం౦గనమ † çuçucôlêca

వెదనజం౦ధుమునం౦బునం౦దిని — nalar foh

భ్రమతనిరథ్ధనకెం౦బనుచు

బల్గఱవనరుబల్గమెయిటె — palacavu, êtiki / why speakest not thou

ussur!

సుదతిఖయుపం౦చునెస్సరను

చన్నెనలుదిక్కులుజూచిచవిభ్రమరి

a man

పదగతికంపముందుమద

elephant

సామజకంపితభూ౦రుపత్రతె

౧౬౨ చ అవధారింపనిజా౦గనకెవెదకిది

వెజాన్నకన్నిస్తం౦నిశా! — Niśâpati = Chandra

వతిగాం౦వించినవిడుగా౦దలబివడి

పాపా౦త్మెమం౦డెం౦త్రాదు

√ lôni ai

ప్ర దశర్థం౦బునహన్నెశక్తునలముర్

జం౦ప్రం౦ణతప్పం౦మ్మెవి

త్రిలిచినబలుజౌత్రౌయం౦పనిచే

నకనద్వారాం౦దత్త్వకే

— — పనసిజుడేచ

acaṭâ!

గాన్ధెకభూ౦యునుచు — — కలయుం౦వెదకె

— — జెం౦దువం౦దం౦బు

— — బల్గవెటులె

— — దిక్కులుజూచి

— — — నిశా౦

— — తెలసి

— — బలుజెం౦త

నెకె

తారాశశాంకవిజయము - ౩౮

౧౬౩ క

అతనిని శపించిననిప్పు — *If I curse him he will die*

die

దోకలదుఁ జావఁడుఁ జుస్రుంగునిదియొకప్పెంచాలై — *what any marvel?*

Côkâri = Chandra

పోకారిని దండింపగ

Indra — *I will slay*

పాకారికి దెల్పినెదెపత్రిమాపింతున్

౧౬౪ క

అనినిష్ఠయించిమదిన

వెప్పనిమిషదేశమునకు జుస్సవాగ్రవాముతిచే

నసలునివితవులునగనలుచు

నినిలజవపఖ పెరలునిలకనపునివొదటున్

౧౬౫ క

Ganga *tarangamulu* *roaring*

గంగాదరంగరవమెసరెు

Nimnaga

గంగాబ్రవవాంచునిమ్నగంగనుచెను

గంగంపురవులనెల్లన

గంగలనిజధనలపురితగంగనుపట్లెన్

౧౬౬ సీ

పునసుర్వత్రాస్తిములెపునసుభర్తాస్థిము

అనమువాంభోగంబులెమందనుభవింపు

కప్పరోజాతంబుల్లనప్పరోజాతంబు

అనఘహేమంబుల్లనలరునెందు

సురభిమరుతాళిసురభిమరుత్తాళి

నానెందుజెందువుందారకేల

వేఁకనిసి — *Vrch. resolved on getting Indra to slay Chandra*

దూకలదూఁ పకుడు స్రుంగునదియొకపెంచాలై

-- కైలాకారిని

So he went to Indra in a pet

-- గంగ -- -- గనుగాని చెు

-- పురవులనెల్లన

-- సుధర్మాస్థితులు

-- -- మెందనుభవింతు

-- జాతంబులప్సరో

-- -హేమాంబి దృ

నానప్రేమబ్బులు నానప్రేమబ్బులు

నానెందుగాంతురానందనంబు

౧౬౭ నవురనాంయకవిశిలనవురనాంయ

లవుశిశ్వశిపెరాంవివుుర్లులుగాంచునెచయ

విష్ణుపదభూంష్వణాంబన వెలయునెద్ది

౧౬౮ నష్టయువారాపతిపురిసతరుచ్చేరి

వింత్ర్యేమియుబూంఢశివివిధరత్న

తివివమునైనగవనవాకిళ్లగరచి

మెగవముపంచివిపన్నద్దెమురుకుపైచి

నగరిప్రేడునిస్త్రీవశియుంచునగరికరిగి

౧౬౯ అచాత్ప్రిశదవిష్టప్రనుచువిగ్గనవేచి

పెరాంత్ప్రత్యేల్లంవముట్రెల్లిక్రవారిగ

అతిరయంబునసనితండాపదవచ్చిన

ప్రేరుదేరగతపవమయునెదువారు

వింతవేమెచాలవినబహునేమని

సంచునాతనివెంబడించువారు

అనిగొల్పునిననయప్ల్లలవెంటుపురితత

దధిదేవుసైన్యమలజెంటెనసనెదువారు

వుశివచిపోవి

-- -- వెలయునెద్ది

-- పచ్చిరసుచు

-- పెరాంత్ప్రతేల్లంవము లప్రెల్లిక్రవారిగ

లతిరయం

-- -- త్రైన్యము

Here compare the new MS

He came to Indras house

ఉ. ౩౦ పరిజనములెవ్వరు సవేక పల్లవ్రెల్ల

వెల్లవిరులు దులువచేఁ బంచి యొరిగెదర

మాంతలందదిపై దబ్రింపజేసినగదె

మ. ౩౧ వస్త్రైనసువారు నైసుర తరిపైపదగాం

శరదంప్రణాంబులు పుల్లనిచ్చులిరు

పోపులచ్చెరివింబాలో పులిదగ

వహ్ని యమాంప్రపవరుణావాయుకుబేర

సంక్రందనగరినిపాష్ట్రోచములగాలువ

సురసాంద్రభామ సంగరనిరత్నపులోవ

బల జ్ఞవిరామ యుఖుంబుచెప్పుగాగళ

శం. రభోర్వసివయుష్రిరమ నీలలామమయుతే

పదచారి కాస్తురావె పనిడనయుం ప

ఉ. ౩౨ పాంశితలమునచిరుదువ్వె పానిప్పురయు

ననుపమానసుధర్మాసభాంతరమున

ప్రధులచింతామణీప్రభ దీపములనను

నిందుశాలు ప్రదినిఖరర నెతగనిచే

ఉ. ౩౩ అగ్నిరిశాంన్ననుండుసుప్రి

మాస్పదిదప్పులగాంచి గర్విడయం

దిగ్గనదిగ్గదిప్పతములచే

62

— — పల్లవ్రెల్ల

— — సురరిపుపదగ

— — శరణాంబులు

— — యమాంప్రపవరుణావాయుకుబేర

Descr of the Court

— — బలవిరామ

శం. భోర్వసి

— — త్రైరావు పుష్పద

— — సుధర్మ

తారాశశాంకవిజయము — ౧౪[illegible]

వలువలు లేగ కుతేర గాదులుచెన్

దస్త్రకతానెదుర్రాణనిప

దంబులకున్ (పే)నవిన్న యోంద్రైతే

నగ్గలమ్మైన భీతిగ

నప్పుడమువాన్నిమచ్చి(గ)ప్పునన్

[illegible] కై దండ

యొసగి తోడ్తో

రమున

సాందరగతివచ్చిమెఱవుయొసనవలునన

యమ్మెవిభ్వేతెటునువిచె

ప్రౌఢతేవలునగాంగనవలుచిహ్నేవ్యులబన్నైన

౧౨౫ పైంవకాంనుభా వేఘశీవమే మొాకమె

మొాము జూండచింన్నబోయియుయ్న

దవిచారకజంజ్జేమెనుకష్పుంక్టై

యుండనింతచింత్రనుందవేల

౧౨౬ bowing his head

అనవినియువనతపముఖ్మై

యెనిమిష్టగురుశిష్యలనియెనమకెంద్ర్నలో

వినుపింపరానికార్యము

వినుపింపగవలసెనైన వినుమే పద్దగన్

౧౨[illegible] అత్రివంశోద్భవసందనుడు

నబ్బుభువాంశమనామమున్నతే

సాందరగతి

మిత్రుడుతం(డ్రి)పంప్తునను

మిత్రవిభత్రినిమువ్వజెరిన *a good*

scholar

ఛాంత్రినియప్పవేదవములు

Brihaspati told him the news

క శస్త్రములన్నియునేచిన ద్రావిత్తైర్ప్య

మాత్రనిశేనమదియిప్పునది (మదియిప్ప)

౧౭౭ మానిశశిలను బ్రత్తె వింయచ్లె

(త్రియ) అంత్రైవ రాదా వింతని

vintivâ did you ever hear the like

-- అంతియనాదా

మెంతయిలుమదిపృయమలవేదవేమెంతావు

శ్రాంతకుబోధించివేస్తే

చెంత్రనవేవెవేళ చేకాని యిలనిశే

౧౭౮ *Indra, lord of red horses*

హరివాయులతోగురుదేస్తతి

Observe the omission of the Nom form హరిహయుడ్లు

హరిణాంకునిపౌనిసదశలయదెల్లుతరిన

సురశిల్లచెప్పులమూంసుకే

హరిహరియుదియెంత్రవహమునితమలెనతే

౧౮౦ శివశివయెంత్రవాతకవేల *Thus exclaimed the courtiers*

180 Ullêkha q.v

such as I never saw

(తుకవిప్పుతే)

కేన్నదిగాదనువారవింతయూ।

వారనిప్పుడిదా *ippuḍ' â*

కుయలనినిశాపజ్ఞానేయుడగ *to sentence him (to death)*

illa *ipsa*

without hesitating కొంచకనంచనువారలంపెదా

i.e ani, anĕ vândlu i.e thus said some of the bystanders

నెయువెవెస్వప్నతించెమది

Some said, How did the consent

నీవనిశంబనువారుశంపత్రిం

తమిబలుబంతోలాయనుచు

నాస్సనుప్రేరిదువారధైరపన

౧౮౫ చే అనిమిషనాథుడపూర్వుడవు

పాం గ్రహాందు గ్రహాం మాంనసస్సిల్లేన

గనలుచుభేషణాంత్రీతిని

1000 eyes

కన్నులువేయునుజేపురింప్తగా

anun' Anal' âdi Vulcan &c said

దనెనసనలాదిదిక్పతుల

నందరగన్నెనిమారుపింప్లుక

చేనయనినాదియుండిపుడు

జేశనయుంకారగానిబంధ్యవలె

౧౮౭/౩౨ అంబోజాసనుచేవరంబ్లునిగానిగ

యాఖ్యాత

స్త్రీంయుష్మాన్నైర్విద్యాలిద్దేన

సంభ్రాంవింపకజేశదాగురుక్షేత్రి

సంగ్రంభతిద్రావాభ్రై

లృగ " mei

దంభ్రైచాదునినారుత్వక్షేనివ

manûs extremâ lucente magno

దచ్ఛాపాగచాకగస్సేవర

fulmine

దంభ్రోళ్ళి" తలదర్పైనేశదమావరి

All these are vaidica phrases

తల్పగుడుల్లోఖనతేశ్ఫు This is a Sanscrit quotation "

తారాశశాంకవిజయము — ౩౪

కాన్నేత్రపమేనైతునే can I endure

౧౮౩ మహా స్రగ్ధర — అనివిస్ఫారంబగుచుండా | లరుపృథులభుజా

౨౪౮ దగ్ధదంభోళికేలం

గానిశోద్భ్రాంతుండంబరంబు | న్నారులుగొబ్బులుగా

rālētattuga

గుప్పెసారించి ప్రోద్య udyad|ghana

[illegible] జతకాంధలు | గదగదవనాకేస | కల్పవిస్ఫారాంబువేళ

శ్రాంత

జనితామ [illegible] శాలస్వరపారుల [illegible] నాస్థాని దిగ్గంబులేవక్

లేవక్

౧౮౪ చ — అనలుడుకేవినిజరకు

లాప్రజాచియదేమదేవన

కేవెద

వనిజసంగసెలనిప్రు

దాగ్రహాప్తిత్రినియుంతవమాల్పై

ననుపనిబంప్రుమాల్బలని

నాపునెపైరాళపరాళ్వేలలన్

వి

విసుగరతన సమాద్రసవ

తేటం ధన

నతపదంబు యుద్ధాద్రిస్థైతగన్

౧౮౫ మ — అనినందండధరుండు చండభుజదం

డాసప్తెలసెరాడ్దండని

ప్రవరత్క్రోధాకారాండకంపితజగ

ప్రపంచయుంజున్నెరి

త్రైనదాపూర్ణనిబానసప్రుశుయిదం

72

Grand picture of Jupiter Fulminans

నాస్థాని దిగ్గంబులేవక్

క్రోధభీషణోద్ధతిని

ఘనసంఘోషంబు పటహయుగాళిమ్రోయ మతము:

[illegible] శాంతాభిలోనే తన్నుదై

౧౬ నా జంభారాతినిజూచి యిట్టులనుడో

వాచారుడా చంద్రునం

రంభాంబులె బహులతోబృంగాతములనా

రంజిల యిష్టిగస్తతిన్

కుంభీపాకములా యలనూఱ్రము తమ:

శుంభంబుగా బ్రొంతప్రజసం

సంభోజాననుదిష్టి కుర్తులబో

తాశ్లేంగదాశబాంస్రుయల

౧౭ అనవరుణుండు భూపురసహ

నావరుణుండును నిజరశ్లే కుమ

గనుగాని సామదానముల

గానిపనుతే మురిప్రేరప్రత్నీతో

హానికులరింపనానము

కాంతనివాప్లివుదంత యిద్దె

గానహానిదీపనీ తినిద

గన్ మనుమున్నగ దండమహామే

౧౮ ౮.౩ నారనస[illegible]గభూర్యాతని

Varuna said to Indra – ~~the~~ You had better not attack Chandra

What a strange coincidence! see the beginning of vol 1.

సంగెనుగాండివమ్ములయాస్త్రతూల్

నీకట్టులేక ఘనసాజవము

నత్తిమున్నైనరధ్యంబుదీధితి

నప్పరమునసాజిత్తవిత్రవవ

ము ప్రారుసంధున
చంబునసాంధ్యమహాసాపురంబున

వ్వేరుసురాసురావళి

ప్రత్తెగానిబూతపదరంబెవోరులన్

౧౭౯
ఉ కాల్పునదూతనెంక్కరుని — Varuna proposed first to send a messenger to Chandra before using force

వైరవమున్త్రు నిచెంత కన్పిత — i.e. anipi

దన్పైవవాలుగాంచివచ్చిపకెం

బన్నపవాయువ్రమతండుసంధిలేచే

నావనజాన్నిప్పెసపి

యుంబగలకావెనవిచేనేనిరామా

దేవభవన్మ్లజాతవిక

త్రివతనిన్నిరాసంగజేయుమనే

౧౮౦
చ అసవివిసప్లైయుదగు

సంచనస్నైర్యతికాన్రివిుందుసన్

A proverb — గానకానుగోపసాపనివి

గొద్దవియేటుకపంచుబక్రైన

యస్తివిలుదురాజసేతియిది

యింతటి యిక్కట్లు విభుండు వుంచితే

పసుపుడు నెడు చూతమని

పరిశ్రమా సుకన్యర యుర్వీధన్

౧౭౧ ౬ అనిన సురేంద్రుడు గురుడు

† to dothi sêyadānacu

Vrihas agreed ననఘా యుట్టె† యీ రాజాకు సభి వంత వంగుచ్చె

అని యంతని యానుమంతిన్

They sent a dûta కానిదానెట్ర రుని బిల్చి పేరు లట దేవన్

౧౭౨ ౬ చండురు చెంతకు పుడని

your skill displaying

సమ్మతిగాని పుగణ్ణి మెప్పకదన్

పాండుగబ్బి సంధి యాగు

పాల్పునరించు శరవ్యపంక్తిసం

ప్రండనునాభ్యానాదలసు

meaning

గైకాని వాడు విమానమెక్కి యింట†

చెందావిరిందు పట్టణాము

జొరగనిని వియత్తుధంబునన్

౧౭౩ ౮ సరయు తవచ్చి వెల్లుయి పా

ఖారము చెంతర ధంబు దిగ్గజా

ప్రైరమణి కేళిదంబులుని

outer courts

నాలవ ముంగైతగు శార్దశిఖ్యలం

పరుసగడాయి యింత్రపురి

75.

Chendona vindu is "The Delight of the Lotus" i.e. Chandra

వాంఛితపతిష్టగౌంచువారికో

సురపతిదాంతవళ్లైసను

చునివివరింప్రదక్షిణారయునే

౧౭౪ ఉ. గమికత్రిలతోనప్రదా

ప్రమదమరిగింప్పంగవారు గ్రహ్మనచేత:

ప్రమదప్రదమ్పైరామైప్పుడు

ప్రమదవనమునచేరి బాల రాప్రథప్రమదమేసంగనే

౧౭౫ సీ. పమిక్షప్రసోవానవంచ్చినిష్టాంశుసం

ఘంవనచేజాలుగాంగరనివింగుల

పాలుపొందుజలసూత్రములువన్నెరసురవి

జలజలప్రవహించుజలములందు

శశగినేనెత్త్రావివేలువలగములలో

వలగొనునంచతొంప్లీలులనభుల

లవితమైనట్టిమేళశ్యాంశిఖుఘ్నపె

కేళిన్లీనేస్రాక్షుప్రంధిద్యైచెంత

౧౭౬ ఉ. పారలునరవిరిపన్నెప్రాంబొదలప్రేవ

వాంఛపమైవారుతేఛపపన్నెయెవాళ్లి

మినిమినన్నెంప్పుయెసుక్షపైనెనగుచెల్ల

శల్లిబాన్నునవెలరాతిపలుకవెయుంధూ
ల్లి

96

తారాశశాంకవిజయము - ౨౪

He said deuces coin

కం జూదము గట్టిన నెల్లు సుదతి తోడ నవ్వె

౧౭౭ She replied uparati

పై జూదము గాంచిన ప్రతిన తగునె

He saw Tara playing with Chandra at backgammon

piece

సారెపంథముగ నేలు నవు కారు మారు కింత్రు

ఏం లేదె పండు పైకెరనిగల్గు

in this manner / baby — red man = lip

లెంపులు కెంపు రుచి పెంపు వాల్గు

పెనగుడు నెలుపు లరుగు నేను

మేలుగ సతి — జూదగరోరి

మేలు మేలు కసవ పూరియు పార విబూరకు † don't brag

రక
కొసరక ముందుగ కూడి వతుపు

౧౭౮
తే నన్ను చున్న కాంతి తపించు మమురనప్పుడు
+ తపకర్షుర త్ర్య లేంప్రజారవమెసంగె

పంక్తి పలు లుగోరి పైచు చు పగ దప్పాల

౧౭౯ తారకతోనాడు వారిగాంగ్ల జేరి పెట్టి

తే దేవగురువర్గారు వారి పడిరి జూదము

దూంత జనుదెంచి యుపుడు మాంపోరవా

లాంఛవవేనని యెయున్నవాడనిన కాంత్ర

తరవు చింతించి మది దైరతను వశాంచి

౧౮౦
కం చిరునవ్వులయుగ తారకు

తరుణీ మణి నచపసు చిత గచిగి విరుపులన్

మెరయు రతసంపువానలు

ఇది అంతరంగాధికారం బిన శ్లేష కాదా

కవరపలు రత్న॥ తేర్పు॥

The peons reported the arrival of the dûta

విరిబోణి యొకతె కేడుగ వేడుక వీరాడినే

౨౦౧ ఉ నెమ్మి మిఠారి మైపసపు

నిగ్గుల దుప్పటి వల్లెవాటుగా

౪౦ కమ్మ మెరుంగు చన్నుగవ

గుత్తపు గొప్పు [illegible]

గుంబించిన నింపు పుచుకంబు నీ[illegible]యుతో

గుబ్బలు పోవ నుస్సి చవి

[illegible]విన వేనింకు పోవి వేయూవితో

చంద్రు

మొమ్మెలు వీరా [illegible] వాకి

యింతికరంబు చలంబు సంబ్రమగా

diamonds

పగడాల చేవ కెంబ్రుంబులు పుంగరాల

what?

నిగరాల కొనకెలు నిద్దమైన

అందంపు వాలికష్టనాళికపు [illegible] పైయుల

కెప్పునీలపు గవాత్యపు టుయ్యలంపు

యెరుబిజ్జల కెప్పు సుదిరి బంగరువ్రైర

వాసులు పచ్చలదంబు వీరాడ

తిన్నలు పోంబట్టు తెరలు సుపయుక్తకప్పు

మెరవంగు

మెప్పు నుబిగిరంగు మేటల[illegible] కరంబి

౨౦౨ చంద్రమతులనందమై మొప్పు చ(త్ర)కాంతి

78

యిది వసు చరిత్ర నుంచి దెంచ్చు లింకినది
పేసు(౨౧౩౧

యింద్దుకు మూలపాఠం
సొంపు మించిన పచ్చ నింపు శోకపు రాశై
సంపుటంబైన కత్తెంపు మేడ

మేష్టిమంబులుగలవాల్జ్రిశాంపమునను

శిలనసదెంచివందశలనిలకంత

కంత
సుచిరకప్లెపూరత్నేకంబళిమును

హెంబ్లెముత్తెపుగద్దెయునెపరంగ

pârswam
సుఖపుతలగడచెయున్వారికెలేకులందు

కాందరిందివరాక్షులుకొలువనుండి

బలరిపునిసాంతిబిల్చిబంపుగనతండు

close by me
చనుదెంచిపైట్లిక్రుపంయుపు
sit down

జబునుగాంచుర్నందుమునిబనిచిశతమఖుశేవం

pani vadi = accara cahgi బునసురలనేకుమారశి

పనివదినివజ్రీనష్టిపనిచేలమనసుకునే

vajra tîcshnam
తుశిశతకారబలు

samtha sarvam
కొండలతంత్రమమునుగంధరంబునా

బలియుడుపాకవెప్రస్థల

భంజనుడింద్రుడుబల్లుమస్థా

తోలువిసుపద్మజాంశమున

ధారుణినత్రిపుపాంపుమునేంద్రుడ

మూలపెనునబుజ్జినారవన in 1000 respects
in all ways
మొందపుద్రర్శ్రివిద్యాంరవయెవ్విశేష

౧౦౨ అచ్చొనె రెండు నెఱ్ఱ దుప్పట వలుగ లెని

fair white washed robe stain

సొంబగు తెలి చెలువు [illegible] మేను మసినొంటి నయ

జనమ్మై

సకలజనపూజ్యమైన యాంచారవ్రత

బరిమి బట్టిలి విచిత్రపాపంబు గలదె

౧౦౪ అంత్యపబో వశనైవ [illegible]

య్యం తిని

త్రిని రెండుతమకనివచ్చి వాలెదయుంబ్బనను

[illegible]త్రింతయుపెక్కువగల్పె

యుందు

ప్రాంతుదవై యెన్నెంత్ర నేందవాదశమొగరు surely

౧౦౮ శ్రీలిలా [illegible] వెస నంచె

యెవ్వెం

యుతిగర్భితమందుపైపరాంగనరెంప్పై

eunuch

సుతకీలుత్తైన గుఱుసతి

పతి[వ్ర]త నిష్ఠాచరింప పాదిరమెనిషి

౧౧౦ అరయుత మంచజేశిలిని

యుబ్బైనగర్భమునేనగ్రైత్రివి

త్రారిపుసత్త్వైననిడుతరి

దండ్రిలపైమొగమాపలుమవ

త్తరము సుతప్పు గాంచితివి

తాయుత్త వేపిలె లుప్తుత్తైనయది

కురుచరకాంబుజాక్షిప్రియుడి best; or, if not

కుంత్రాలనిచ్చుపమెలుకానిచో

!!! pativrata is [illegible] !! not IUII!

Buchaya declares pativrata is utterly inadmissible but Chensia swears per contra

హాయదలేటక

తారాశశాంకవిజయము---౭౪

౧౧౧ ౫ (శ్రీ)కపుమగుసంగరంబున

ఈవెపు flay

సెంకత్తుగాముసవిపుచర్మక్షణిపించిధవమో

v insesere

మిరివేయుంచిదనిదెవమో

మకభుంజకంభోజిచౌంత్తిమమ్మెరుగశరో

౧౧౨ ౬ అనివెన్నిలమెలందరునవిననగజం

భారాచిబత్తైనగదన్

విమునేనారలునమ్మిసిందునిరిచి

నిభావమెప్పినమవా

మునుసెప్పినశపియుంచగారలచిరం

radically

నిర్మూలంబుగానా(గ్ర)హం

బునసరవ్వెమంరశక్తినాధ్వలునగుం

ప్రేటిగుంతినారెత్తైదన్

౧౧౩ నావినినంనుమాంసపుమైై

వైవెచిమెయగంబునందుచిరునవ్వునుకో

tôçaga

పావెశంబునుతోంపగ

నావేలుప్రదాంపబుడాంచియెుతరిష్టినియెడ్

౧౧౪ ఓ ~~వె~~ వెశోవెశోప్రురుపాంతరదెంత్రయుత్రీహం

స్త్రోనివవయిటోబట్టునీయా

యూంవాహోదాము

యుంగనంపాఫోపంపయువెంబుటవోయెసెకొ(ప్ర)

తారాశశాంకవిజయం — ౭౪

a cock

(శ్రీ)పూన్యేషంబునకోడివిరమ్మై

Mōh ôd vritti Ahalya

మేనావమాన్యపేర్తిననపాంన్నేగౌతము నెఱచల్

dicere decet

బోధింపనాసల్లని

స్నానానప్రజలప్రభుకాంతునవమెరి

౧౬౫ రావేంగలునింకైయిశేదీ

శుద్ధి

అమరేంద్రుసంసిద్ధినతనిమేనదెల్పదే

Gautamas wife

బుఋషివధూరతివిపత్తైతిప్రశుతేదా

Cunti — amorous lover — Yama

మరచెనెపాండుభామాన్యాపామినజూండు

నైరృతినేవమెన్నాళ్లనుండి

కౌసగతగాసేదారయుత్తిశగుప్త్రవరుజున

తనిలుసేంజనిగూడితననెమెలు

తన్నైతిన్నెంతసతితెనుగానకుతుచేరు

తెనంయుశోరారుకానవనిశిశ్ప్రళు

౧౬౬ తపంతపచేర(త)వెరుగతతావలనెనరి

+ plus — Very well

నసూకానుపలాంయిసా | పుంచిద(ద్రు)గాల

నెలాంజ్ఞమూంయింత్తుష్టుజానూంనవంల

గాంధివజాన్నిరపంబునేవేదనవలునను

౧౬౭ మగనియెడలోశతమిన

మందానినబో

వృశువవెనెననువలచివప్రియ్యంద్లాదినబో

తారాశశాంకవిజయము — ౨౪

దుకు
తగులుపడితనన్నందరు

mons yen
నిగపాళవటరాజముపేరు తెలియునిపుడూ దలంచి

౨౧౭ యెందుకుగావపాంచుశ్లేసు

కేంద్రపుదుకేంద్రీణివయుచే

గౌందుగనిజకేశరకని

పాంథుడేమిప్పపట్లితాళెనే

చెందినవేదతారశశి

చిందరవందరగాగజెశదే

చందనగంధినిత్తునవా

సంగనిసందిలెనేసజాతున్నే

౨౧౮ యిం వాతేలుమిద్దూతతే

వెవిచరింప్పుమునిబ్రతిత్రాలుగవా

దావిభుదేంద్రనిచెంత్ర

దావిప్లితరురుద్వెల్లవగదెల్పుయుచే

౨౧౯ వింప్పుతెవానివ్రిప్లరపి

వెంగవిమాయిలువట్టినతివా

రింప్పునిపారినియుండుటును

రిప్పిమయజేశిన్నిక్షిదింత్రయుచే

చింప్పుతనంబులాంజలధ cloth

పంచ్చెలలోపలదాంచియుయుచ్చనా

83

Turn over

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

He said - The noblest of heroes, relying on himself alone, while the host of his allies applauded him, ~~strong~~ mighty with the hosts of roaring elephants cars & steeds, while the ~~women~~ virgins of the city showered benedictions on his head and while bands innumerable continually lauded him, he went against Pradyôti, being adorned with great garlands appropriate to war.

The four Modes of Victory

సామోపాయం — Persuasion

దానోపాయం — Gifts and bribery

భేద —— Slander.

దండ —— Force

NB

మహాస్రగ్ధర | Bhascara Ramayana

అనిశక్ వీరాగ్రగణ్యుం డహంమహమికతా

నానాహేతి వర్గంబునా ల్షో

roar eleph cars horses

రణితేభస్యందనాశ్వ | ప్రకటితబలసమ్మ

పౌరకాంతాజనంబుల్

acshintal bhattlu

తనమాంగల్యాశీస్సజల్లన్ | భట్టులును గమంగధుల్ — సేస

continually

దండధిక్ ప్రస్తుతింపన్

war conformable

చనియెన్ ప్రద్యోతు మీందం | సమరపాంతమహా — దై

స్రగ్ధరుండై

[illegible] 87

వింష్టితెరాన్నె మన్నైవెద

her body

చెక్కైద తత్తను మాంసముతే మున్న

ద్వి ౧ చెదరని కొంతలీనగరగ

జేరుమదుజివిలవజ్రాలె వెల్లిన

వస్త్రములనేసమునత్రైనవ

నీతపములుగ్గగరంజుపెంత్రానే

నిదెవెదసంప్రుహారింతవలు

† ?

పెంచ్చినగవఘ్నైదమారవిప్పుడు

set front ! ‡ sawâri

వెదలుడునారిజెప్పుడెరు

గన్ తెరుగంప్లినజలకింప్పుత్రే

ద్వి ౨ అనిపనికిరుంత్రిపురిశిన్

జానెసురపతిరంత్రినచెయుజగదపూర్వాత్రాలే

నరు

వివినారదుండుతనురచి

a summer cloud

జనితశరన్నారదుండుసంత్రాసవెలసగన్

ద్వి ౩ Rosary

అక్షసూత్రమును(రి)ప్పుసంగ్రాహితరింరుఘ్గె

సూచన sûchana

జనివెంతలురారంజనాభినరమెపుగ

v land war

శారిచేత్రాను బింపొఫ్టే ననురవారిజపైన

కృష్ణలు వెలంగ

తారావధూయుక్సంత్రాసముజెలగ

అలఘువైరాగ్యనిర్మలమైనమదిలోన

Then Narudu went & warned Krishna

Here give a note on the character of Nárada whose talebearing is a perpetual means of bringing about incidents

సంప్తవంత్రాబదలిప్పు|

తారాశశాంకవిజయము — ౭౪

జగదంబ్రువేడుకచిగురుటాకో

వినోదయ
నియమవిశీలతపస్వినైనవైష్ణవభావిర (body) (futura)

సోతాపవోచ్చేతత్పుణ్య... పలరయ

౨౪ గవిగెటోయుష్ట్రాంశ్లవెడుప్రనిం (expletive) (in)

నిష్టమ్మైవేదాన్నమనిపరిత్పెష్టదగుచు

కుంచవినరుచుమప్త్తివిరించికొడుకు (Bramha)

వేదురయంబునప్పుడుఫ్రాంగనప్రునివదకు (Sucrachari)

అరితినేజనుదెంచినప్పా

నారదునవకుమైతప్పగురుడునయనవినుట (gentle -)

తారకముగాంవించిదర

స్మేరముఖుండగుచుస్నేహముపొరయుటబట్టెన (smile)

అనఘయప్రాశ్నమైనభవన

దాంగమనెంబుదలంప్రసెన్మ్రచో

బానరినకెంప్పమెప్పుడా (happen) (ega po)

బోయగవప్పిన్యుదోంచెనే

వినుపమువేదవదాంనవవిట

పాంవాంవనాంయతేనుపత్రిరాంకై

ఘునముగవేనైమినాము బంయు

నాదవునేమ్రైనెవినెరుంగనే
నేడునే నెరుంగుదుగ్ (i yeda at this time)

అనుపంయునగిపరభాంవవిట

Sir - On the rarity of a visit from you I can but imagine that war has broken out (for this rascal Narada was always a tell tale make bate pickthank)

తారాశశాంకవిజయం - ఆ ౪

గనిపల్లప్రస్నేచుష్పితవిగావెరవిగారె
సని బోట్లు
కనుంగొనంకవి యుషా నివారా
సనిచూపసుంవవిగసుగాను

సనుపారాయంయిసుథాంధ్రవరెప్పునైననసు... సువా
ముల యుమ్యనిపురు... లవా

లాంవిత రూంపధుష్పసత

వారసద్రావులుడుసోపులుడిద్దైనైపై
cheta

వేలుప్రయాజ్ఞపట్టెసెంగి

విద్యలునేర్చుచునుండవానిలు

ipsa
స్త్రాంలావెచూపదాంసకని

వంగజువిద్యలునేర్పినవాన్నె

స్త్రీలతచంద్రుకొడ్డానిత

నియుక్తిక్రపాంబునవేరెగెనంత్రప్యనే

అచందపుమవేగవు

వాచస్పతిపత్నిదెలుపవాస్నేప్పతిదా

స్త్రీలచకవెంబినవిసుకనే

ప్రోచివిద్యుజానిమిాదస్త్రైనవులులవెవెద్దలనే

వందురుద్రాక్షతుండుబవా

సంగ్రహవిదుష్టైవధంగుసం

రెండనవప్రావుస్థిరకి

వప్రైవరుతమురవేనవెలువా

యింటుగురించి బాటుద్వారా(ఆశ్వాస(పద్యం ౫౧ చూస్తే తెలుస్తుంది

తారాశశాంకవిజయం

రంభరమేనకనింబాదుప్రై

ద్రష్టుండుపెన్నైశ్రేయనష్టనవాదియై

యుండునదేవబ్రాహ్మణులు

యుండునేమంజయుడుమిప్పుడుగ్రీష్మ

అనినదరవహసన్నాసురవరులుఖండైవశలిపైదిష్టనియె

యెవేమికొదువింతవింయువింబ్రై (great) (not fearing)

యుల్లాంజలోవారబలే

సోమేచంద్రునిమెయిల్లీకష్టయునినెం (కస్తురిగ)

పట్టెబోలువరాంశ్రనలె

త్రావుండులేదడిబులుష్టికాన్నెశ్రేదం

దక్షిణగాన్నిఫలమనె

నాప్సరావ్రీమబులాంఘమానగురునినెం

దాంవలగ్నగాంవించదన్

సుకసంయన్నిమువరమాకరే (muni)

జరిమెనేద్రిప్రిగసువింధుబెట్టించుకసం (e-que)

నేనగరవలునమూరునిజ్జెబ్రా

పరతనజనందించుబంధబ్రాంగనప్రదంతన్

వృష్టిక్షవరాబ్రిదినవసుక

త్రిషభుంలరావించచంద్రవిధివమువెనిపిబు

శ్వాస = breath "I will not let him be touched by the breath of evil

త్రయోదశాశ్వాసము. ౯౪

విషమసమరంబునని

[illegible]మిషలం గేల్వనిసెవి మెఱయుగన [illegible]

౨౩౩ క.
శతాంశుని వెంత్రెసెను

sending

to conspire with, as allies

ఘంతంబని పంచి తాము తోడ్పడుకొనుటకై

vinipinchi

ప్రవిపినజేశద్వైస

౨౩౪ సీ.
వేంతవముగా శత్రుదళముకై వెంబడించుటకై

ఆయుధములుగా వచ్చి [illegible] నిలిచి [illegible]

వలవరాయుడు తనసుజులలెంగలించి

offering them to live as brothers

వావివరసలుమెఱయంగవారుదాను

నెనసి

నెసలెస్సిలోదతరాన్నయువులవసింద్రి

ritu

అనుపయారు

సూర

౨౩౫ శా.
శ్రీరామాస్సుజనేతిగ్ద్రాలకారకా

శ్రీవేశవాశ్వద్దా

rarajat gloriously

chequered

రారాజతరపద్మపద్మవాతఫ్లి

దంగాన్మబాంధ్రావదా

వారావాంబుజవాసినివదసమ

ద్వంనాన్మఫలరారావకే

న్నారావిప్రబాంకన్నకన్నకబిక

లావికలుదాఁసోదయా

ద ధారాళబంధువివరాలి

పారాయితకేతీర్ణస్థితవిశాలంస్థాలి

వారాపసెరరిహేరాలి

పారాశశియహంసపారబద్రత్రవిధారాలి

ఉరుసరవాయశరాంశవరాయశకేసలన్నేటుశశింగవుశా

శ్రీవతసుతపాంయశరత్నశవాయకవర్గవసాంయవదాది

బేతారామరుతరువాంయవసన్నూనాపేయవపదివతాయవ

సాంత్రైవతద్వివరచితనాంయవదంశవఝాంపశతవిందవరి

యక్షవాంతవిశా

ఇరిశ్రీబాంసరాంపుచరత్రీచరణారవిందవందనవం

దళితానందితందాశరామానుజగురుచరణాశేవా

సమానాధితసాహితీవైభవశేషముక్తిష్ఠయాక్తిత

సాంభవసుకవిజనవిధేయులు వేంకయ పవిత్రావదేవు(వు)

శ్రీతంబైనశశాంకవిజయంబనుమహా(ప్ర)బంధంబున

ందు చతుర్థాశ్వాసము శ్రీశ్రీతారావధోపసంస్థము

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీరామస్తు

30 July 1827

శ్రీమన్నూరురంగాధిప

రామానుజగురుచరణాంబురచనావిలసితా

పామాంచలవులయాదిల

సమాంచరసుకవిచంద్రసుకవిసుధీశ్రీ

అవధరింప్రుముసామంతునాంసవాదిమపామనీండ్ర

లవిష్టాదికి

అంతశ్చరాంతకుమారి

సంతతంబు కుముదవున సవికసత్రీంగారకవి

ప్రేంతరవుస్వేచ్ఛామైఖరి

వింతైగనువేట్టుపునితవిభవముపెంపరయ

త్రిపురాంతకోదాహరణం శ్రీ

ౡ వచదచస్ఫూర్తి నిందుతగయు పెరుంగుదు

ఘుయువాంశతుంగులు బాంగుతుంర

పస్తుగవుదాంవితఘ్నైనమేనవేగన్నల

గనువఘ్నుఘవఖరవచేపెుఫ్లు

చిప్పివూంజిస్తేదచిప్పివూయాస్తు కరిల

ఘ్నణాంవెళ్లదిసలనునేరెండనాంఘ్న

వంస్త్రణాపెుంస్త్రిరణాంవవతాెంగేల

శ్రీతతొయుత్రితతొయుబేస్తుమిగుల

ఘార వస్తునువుదాఘుబ్రుషసోత్రరవుపెరయ

చలగిదేవషేగణావులాశేస్ఫదింఫ్ప

వుండవాసంబుమెుావులునగందశింప్ప

వెడవెజంబ్బారికఒస్తెంబునేద్రవిారి

శ్రీ అతివిసేజనుదెంబియాంఫురసు

ప్రిద్వానధారారుస్రర

ఫ్రాంరంబుచేశలదేమెురుస్తైతగజగా

jhûl

ఫె శ్రోంబఘ్నుజూంలేసైరిక

అరంబిల్లచరమత్వారగిరిసా

చెల్లోంద్లునైరాంపతం

చాంశోవాంచెరిశాంవశాంరపులతు

శ్రీరావమునుయిందగన్

౮౬ ౩ ఆరమురవన్నిశ్చితమువహ్నే

nairruti

తాండవ్రరుచిన్నైదారాశివరాసవన్

mosali

వరుణుడున (మొ) రాజమువను

గాంధియునవేంధవి|మబెరుడన్నవిరా|

శ్రీరుచిశ్రీషంఖనిన్ని|మది

శైశిరరుచిదండమునకత్రిపాశమున్

sharp lance

సుశభిరతుంప్రమునేగదయను

to manifest alliance

మాంలమునునీ నావిశేదుబయాంపగన్

౮౭ ౨ మెయాంవునిన్నింతననైసగ

మున్నెపైజోరప్నిడయోంభ|రుయిప్రెవే

తామములవేప్పురప్పునక

తంబిజగారిజిగిపేరగమాదని

దాంమెరుగంటిని[illegible] పురాగపువ

[illegible]

కరుంకర్షంబుంయుగాప్పుగే

[illegible]

(తాంత్రి) వంత్రిపిరుందజయుంతప్రార్నిక

హేంశుకముపోదవన్నైరవ

జోరనలన్వెరివాంజిమాయివున్

తారాశశాంకవిజయము — ఆ౨

౭౮ స్వర్ణచిత్ర రత్నమయ
చిత్రతరంబులు సఖ్యజాంతములై
ఘూర్ణిల్లవేతు క్షోణివేరు
గిరి నిగుడన్ వరమేరుమహీధ్రా

Meru

త్రిజగత్ప్రఖ్యాతిందగర
ధంబులు గాల్పఁగజేరి మ్రొక్కి యు
స్వర్గము నందేమహాత్విర
యంబున వస్త్రబలాగి వస్త్రమ్ము గనె

౭౯ బహువర్ణ రత్నమధ్య ప్రజంబు మణి చా
ప ప్రతి యుప్పొరగా
సహసా నేలంచి తపోవన తప్త కొలువలయం
మంజుస్థిత్రీ మంచి స్తుతి బాగగా
లపాణిదపద వారి వర్షమేగతి
లేనిమతి వహాత్మంగమలు
రవిగనుత్పత్తి మేఘవాహనునిత్రో
లేనిమేఘజాలంబునను

v. canipinche

౮౦ వారిగం స్వప్నమున విప్లవ రుద్రవసుమతీ
వారాంజి వాదిత్రభా
స్థిరవిదార్వ్యధర సిద్ధసాధ్య తుషిత
ప్రవైదేహి గంధర్వులం
ధర యత్నస్త్రీరగ చారణా నిలసువ

In the Ahase Ram we find
మహాప్రద్యర... see 11 leaves back

తారాశశాంకవిజయము — ద్వి

శ్రీ [illegible] లు ద్వి

వరిష్ఠప్రాసపదకల్పి... సాంకధకునై

పొల్లింబులనేకాల్పి యుగ్

౧౧ మత్తే
చిత్తరంగున వేమి వారింపు మపాంథ్యదావానలా మునో

చెంపల చిత్తవసన్నదిత్తిల యిరాంబు కవ్వి తబ్బాంగ మయుటే

భీతు shaking to pieces — nagarâlu — tappetlu
బెత్తులై తబ్బుగ బ్భిరబ్బిరవ బోరితాపపపాంబులు దే

ప్లైత్తిలైత్తాం యుగము జ్జైగంబులు(లై)యంశుభంగగహాంగిసే

చారుచేసారి చందం

చారు ంధిశదరికిచంద్రదావావేశి

ప్రారంభసాం చకంబుగ

వికస్ప్లై వాము సభైరంప్రియుం చుం యుట్

౧౨
చెదరెగిరుటదివెంబదకె

(శ్రీ)పతివిధిగ్గు సని(ర్ధ)మే లాసెనే

చెదరెనఖుం డుజాండములు

భేదివెనాదిముల్లోనికన్నులు

ధ్రు
ద్దాదికెకెలంగెవారిసిధు

లాక్షంపరిశ్రిపంసంధిబంధముల్

వేదవెను కొంప్లపువ్వులనే

ప్రావెనుకుల్లిన ముక్కలత్తెరిగ్

సీ
బం. ఘో — గుల్లప్పిన
బిజ్జోవపలిగబ్బెగుబ్బెగురాపెనసాంఘ్రు

తారాశశాంకవిజయం - ౩౫

గనుసురంబున దివ్యశరచాపములు
daddu wheals
జవరాంతిఘనమేలు జతతేరు తూణము
quiver
ధులవెన్నసనుకవకాసలుమెరయ

వెలదివేలపంబునలరపుప్పనుపాంశి
తలపుననగాంగీవదృను ~~[illegible]~~ ప్రధనర

విసలయాంధ్రరమేనిపసపురాతరుపుఁడు
వాశనెంపుగుపెముల కట్టిరయమర

౫౫ మ మెయాపుదావుంరచిరునప్పుపుంపుప్రమాంర
తారకాంగిపబెచే యుక్త్రిరుబోని
మలుమువిరి బితంబుగగెలుపువుసుచు
పసుపరవావారిపనజారిబయులుదేరి

౧౬ మ బలువజ్రంబుల బంగ్లాలెంపుటుంకుసులే
స్రంబద్ధరాకాంప్తరం
బులసన్నాలమణిత్రిపేరువుపుపారే
pearls red
ముక్తారునిపేరమునే

తెలవాంబులె పారిగద్దెజంబునమరనే
దివ్యారియుధోదత్రవతా
నలపమున్నెంధనమెప్పెద్దెగురున్క్లుప్ప
పాంవమాంపాలస్తంబునసే

తారాశశాంకవిజయము - ఆశ్వా

Names of the Racshasas — సీ ౧౨

అతిలోకపుష్టి జగత్పతి దగుప్తి పక్షేంద్రుడు

opposed foes Death

విప్రవరాంతకుల మిత్రి వి(ప్ర)చిత్తి

అరిచమూచిత్రరథత్రిమయుండును నముచియుండు

శంబరుండు రుబ్బలి ఱంబరుండు

అమరసైన్యజయుండగు శతమాయుండు

తారకుండును లో(గ) తారకుండు

ఘనవిభాంచిత విరోచనుండు విరోచనుండ్రు

[illegible] రద శతాభియుం తిపొతి

అనేకుడై [illegible] యుచేసమంత్ర సైన్యాంజితాము

[illegible] వివిధ పాలకుల సైన్యాతుర్య మనుచు నిలిచి

[illegible] [illegible]

[illegible] గములు [illegible] జగను భూ

Del: ౨౮౦ i.e. delectus — చ వెడలవడి [illegible] సైన్యవులు

వెల్లువెడను శతపాలమేఘవయిట

వరవినవెల [illegible]

Niladri assemblies

[illegible] పురాయుక [illegible] వుల

వివిధవిధ [illegible]

to shores

వెలవులు [illegible] దెంచు సల్లూగా

నదులవలులు [illegible]

లంపట్లులు [illegible]

తారాశశాంకవిజయము —

మదభేరుండవేదండమండలునకాండ్రలుక్

horse companies waves

~~గాణ్డ్రలు~~ పైనాపకచపలబాహ్యకుప్పాంపరేపులు

వీరవరుణ్ణైదొలుఖలులుదయమునదేవులు

heroes valour

వీరవాణ్ణుకదవాఙుగప్పకుపెలుస్వల్ప

khadgâlu

కరవాలచయములైకరవాలమునమడుల

wheels whirlpools

చక్రసంవర్తపుతో చుట్టివిరతి

చంద్రాభ్రగచక్రాళచక్రములతోళ్లు

లారుకప్పితాలవతాళ్లేల

లగుచునగనుపట్టునైన్యసేనాన్యవంబు

great

భూరిపరిధపటలంబునవొంగిపోవ

water / arrows

శరనిశరధిలవరలంగదళిపచ్చు

నపుశవారినితోపులరంబమురగవిసె

అపరిగినిషుయంచిరులు

రాసురసైన్యములంతనెంత్తిరుకు

గోపములగ్గలింపనెల

గోతజగళంబునచేరిచేరితో

తోపులమారిమెలుకద్ప

మతితురగంబులమోఁచవిప్పచే

nilpaca

రుష్ప్రపకపూంజ్రిప్పసుమవు

తారాశశాంకవిజయము. - అ౫

పాంబుని భూతి వవెతార సిద్ధినెసే

౧౩ సీ. సుభ్రయుధుసంభ్రయుధు వారివారి

యుద్ధయిద్ధపమునేరభుపము రధమున్నెదురించినయట్టి

sound
రభసమునిచ్చెమించెప్పునే

The Battle ౧౪ నభమునగిరిసెప్పురమున్ర్రెంతె నగములుపగిలెనే

యుద్ధరంబునంగ్రంపు రెంహెర్రా వారంబులు రెండును

పులిప్పురంబుగాపోరుసవసరంబున ంయుగవిగమ సపు స్వా

రంభసారంభవిష్ణుంభవమాంగామె వాంబోధర గజాళ్

౧౫ గంధేరంబులైనభేరిభాంక్రారంబులునంప్రుళ యుగా

లభైరవ వాంక్రారశంక్రారభనాదగంబులైనధీమ

ధీమాంపు రాక్షమంధమత్తారంబులును అరుంతి

వప్రుఘషంతెరవతెతసాంచమ్మెవళ రశాంళంబుల్లె

౧౬ నైన్యనభేరతాపాంశి రోలంవాలంబులునిర విగ్రహా వెళా

గ్రవెందగ్రహాయుగ్రవ గ్రహామవె గ్రవాభాధిపఠ

తాంహోంరంబులైనబోరుగలరవంబును మంధనా

చలమంధానమున్నిమాంసమువాంస్లైప్రైదిగొనినా

ధూమ
ధానువాదంబులైనంరుసంప్లైరంబు ఘూలుముఘు

౧౭ మాం ప్రసాదంబులునునంప్లైన్రనప్రవృత్త మున్నెప్పై

ంబుయిటుచరగాసంఘుప్టినప్పనపైవాపశంబులైనవే

తారాశశాంకవిజయం — ౩

కభ్రాజానీపులనవిహారార్షంబులును మవావరాహా
ఘూర్ణాకవజయపువీటంబులైనపపవాదింబిమదంబి
రథంబ్రావాటుర్దంష్ట్రాళుల్ లక్ష్మిడకుర్ఙరిశేష్ప్రపవులుణి
28 ఖలవాజ్రిగ్రామంబులుఘూర్ణిల్లనఘల్లనిర్లినరుఘల్లనమదం
(breaking forth)
బులుఘూర్ణిల్లనిఘుటుల్లైచూర్ణలుపతిలేనాగజంబులం
గసుంగానిఘులంఘులద్రావిసంబులువిహారచారిగార్ల్లెల
29 వీరబలంబులం [struck through] బారసంగార్లిపద్దిదాద్రోరణం
ఖ్లైనరిప్రవారణంబులందానిఘుణిల్లిఘుణిల్లనంగా
ఘార్లఘార్లరయఅశ్వికగంబులు నర్రోంక్రగంబునకైగయ
కశిల్లిపశిల్లనేనగతోకదంత్రంబులు చీయలతుండ్రంబు
30 లుపెనుచు తానినెండాంష్ట్రందారిఘుణిఘుణితస్రాంచన
ఘంష్ట్రాసంఘంబులతోడంగూడదెక్కలతోడితాండ్ర
లుంబలెనెవేయుకొకయుంబుష్ట్రునిఉరుష్ట్రగాదంభోళి
శకలావారంబులైనకావ్యుకెతుష్రలుగష్ట్రనకావ్యులంత
31 యుంబాండుట్రపుల్లాండుడుకేబోరునేనంగుల్లుతేర
యుగావించిఘూపకంబులుమియ్యప్రతిబలంబులు బ
తలువడంజోబ్బిబగడురునిగుడించుకుంత్రతోపరల ప్రా
స [struck through] శూలశిదన్వియుద్ధంబులుచిల్లిపటైగగసం
బునవైగలుడుపాడుపుక్రత్రియుబసబిసవసరుచుచిదెం
32 బులువిరుగుచుకేడెంబులు [struck through] కానిజశన్స్రాయ

తారాశశాంకవిజయం — ఆశ్వా

వానంబులైనటివిబాగుదారులుగానినరుకులాడు. కా:

కులుసురథచ(క్ర)ప్రాప్తంబులుసుకేతనపడపహాత్రారం

బులునిండినిముష్టినీరదంబులునిట్టిరంబుగాంబరపుచుం(వ)

33 కిశతాంగంబులసెబన్నైయుగామెష్టంపుబులాపువలక్షి

కుదిక్కదక్షే చ(త్ర)త్రంబులుమెరంకునరయంబుగాకోదండ

వాందిక్షంబునెరపుచునంపరపరంపరలవెంపరలాడు

రథికులునుగుదికాం(త)చెనెన్నసంక్షేకక్షిమిగులంబాఖ్య

34 విధుంచుసుక్రనితోపక్రందక్రైసు పెక్రి(ం)(ద్ర)తోసుక్రందు ను-

తారసంబైయారసంబునినుక్రునార్యంబులునిగు

దించయచెరిననవోఫనిపెల్ఖబోయులాడు దియు

వాశినలెండకరాశగానిక్రేశయుమిగులభాత్రినయెడ

35 మిగులసూరకవులంగానియుక్షులుద్ధగాగుక్షలాడు

తాలుబంష్ట్రసుగలిగిదారుణంబైనయారణంబున తదిక్షు

క్రేధాక్రధామనిమంబులచొప్పునసుప్తరంబునేవకప్పు

లనేవిరాష్ట్రకునేగప్పుగప్పుదుప్పయురేకుప్పునసేగుప్పునో

own friend / foes

36 దుప్పిగప్పుయియుసీతమవారనియుసుబైరవారనియునసం

దైవియుకవేసెన్నలందదవిపక్షులని అబ్బినక్కైదుప్తలబెసెం

ఘలాంనిరయిష్టివనరంబుననంష్ఠివమారకసురసెనాసేంద్రో

వంబులనెమ్మరువానలనమ్మవాపరాగంబగాసంగుప

యుఖండితంబులైనతుండంబులును దుంపుష్ఠైనక్షాంపేక్షు

37 లునుబ్రేదంబులైనపాదంబులును చేవికేశైనపూకేశబులునువిద్రం

బ్బులైనపాపాక్షంబులునుగాయంబులైనకాయంబు

నరిశ

— — దీర్ణంబులైనవక్షస్థలంబులును

తారాశశాంకవిజయము ౪

లు సంగరరిపువంత్రుతోడం గూడవేసంగులైన యేసంగు
లను పదిరిన సోల్లను బరియలైన బొల్లసుతు నిసిన శరంబు
౩౮ లను తమపురులైన ఖురంబులను చిరిగ్గల్లంబులను
విశ్రుపవైన పల్లంబులను విరిశన కంఠంబులను వికటన బ్రాహ్మ
గాఢ్రంధంబులను నరిసిన కొమ్ములను నెత్తులైన యెముకలు
ను బక్షులైన వెన్నలను పగిలిన కన్నులను తెగినవాలంబులును
౩౯ దినదశంబాండిన గాపుపంత్రజాలంబులను గరిగి అపరి
మితరకెర్రగారాతరంగంబులైన తురంగంబులను చత్రి
ంబులవిరిసారధులు గూలిన తేరంబులు వారి పింఛంబు
౪౦ లురాధములు సిరరప్రంబులు వీరరయంబులు వేరి
ప్రణాంగంబునందూరివంతాంగంబులైన శతాంగంబు
లను పదంబుల రదంబులును వేణులు వేణంబులు
నురంబ్లులు శరంబులును కవచంబులు ఘట్టంబులును వెం
౪౧ న్నలు గన్నలును ప్రక్కలు డొక్కలును విసులు జానులును
నేత్రంబులు గాత్రంబులును ప్రోలంబులు గవిలంబు
లను తొడలు మెడలును వేళ్లను సోల్లును గడి ఖండితము
బులు పదశకంఠలునై తున్రులు గ్రక్కుచు బాదిచినవిసేయ
౪౨ గంప్లుష్టుంబైదనె యెముదుకైనరివిరియులు సి శరంబు
లు ప్రొక్కిళ్లై రనిశనవైరిభవ శశిరంబు తరగరలు గ్రా అప్పటు
శరచిపాసంబులపాందధ్యైయుమునిగ తప్రాణులైపదిన
శరభుములుం గరిగి సంగరాంగణంబు ఘోరంబయ్యె

తారాశశాంకవిజయము — ఆశ్వా

నష్టుడు వేశంబులు లుత్తైవాలంబులు నను మొగంబులు పృథ్వంబు

౪౩ లుష్టజంబులు సరానంబులును శరః కపాలంబులును గ

ళ్ళలు నుష్ణపంబులును శిఖపంబులును చూర్ణితా

భరణరత్నరాసులు యిసుకలును కంఠంబులును సంఖ్య

ంబులును మేదోవరాంసముష్టి స్తంభంబులు పంక్తంబులు

౪౪ సంగరవిహారా సుకశరీర క్రవ్యంబులును దెష్టిలంబ

యుడు వేలకొలందులగు నె త్తురు మేరలు లుంబ

వహంమ్మునందు భూతబేతాళ ఢాకినీ సాకినీ యూ

నెలాంకినీ పిశాచకూశ్మాండ బ్రహ్మరాక్షసాదిగణ

౪౫ ంబులు కుత్తులు కుత్తులుగా కైనోలలాడుచుండు మెరా

ంబు నందేలుచు నక్షత్రంబుల పెనవికరంబులంగట్టిన

కరంబులు సందేలును గజతుండ ఖండంబులును జిం

మునగోవులంబట్టి నెత్తురు కుండల చిప్పలాడుచుండు

౪౬ సంగ్రామంబునకు రులం బట్టిచు నిష్ఠలంబుగా జలక్రీడ

లాడి ప్రేతవులు వారలను తలచిప్పలంగట్టి నల్లలనుతిల

వంబులు తీసి పృష్ఠపునకంబులను నరంబులు ప్రైచినె

త్తవుల వాంఛాలంబులు ధరియించి మెదడుగ

ంక్షంబులలంది గుజ్జౌత్తంతంబులు మెక్కి రక్త తీరకెలి

౪౭ బులు చేసి నిక్కినిలుచు కరతాళగతులనాడంబరా

వాంఛిరక్షసులుచ్చ్ రూప్రాంగుసుంకదంది వేతులును రక్త

ంబులును పుతలనెన్నెసంగరంబు సుసముద్రంబుకో చ్చి

తమత మర్మాంగంబులును ధ్వనంబులచే నిష్ఠినిష్ఠలంబైన

- - శంముననగోలవులుకుట్టునెత్తు

- వేహారుల

ఇ-కట్ట. A. M. Oct. 39

Tárasa sanka vijayamu. Sh. 3rd

[illegible] 4th & 5. Chapters of Tárasasanka vijayamu. Its beginning in the 3rd chapter.

4 & 5. Complete. Pages 200. Lines 19.

Character. Telugu. Good order.

తారాశశాంకవిజయము - - ౪ - ౫ ఆశ్వాసములు - ౨౦౦ - పత్రములు - ౧౯ - పంక్తులు - తెలుగు - అక్షరము - మంచిది.

తారాశశాంకవిజయము - - ఆశ్వా

౪౭ త్రైత్యాదులను వయిష్ణంబులుగాని రాసులుచేసి అంపిర్వి వ
సరంబున దురాశ్వీరగణ్యంబులు బళ్లిగొళ్ళైబులు ద్రోసి
నదచినే ప్రాంక్షిగొళ్ళైబులునె గ్గబారిన శ్రీషపక్షింకేర
౪౮ ఖ్యాతతిని నబలంబులం పురలంబురికాల్లి తన్నినదండనా
ధులుందాను స్సురధనేవిందిత్రింబ్రాతబైరిబారంబ్రాతిం
జనిపంబ్రాతదిరభుకుపుడు బ్రారంబులందవియుత్తలం
బునేందర్లెనెదుచుకేపందయు నవింప్తులు గుంప్లులుగా
౫౦ దితెంపునంచారసల్లిన యుంత్రెండుసుల్లిషపక్షిందు
నుఅన్నియు విప్రచితియుదండధరుండుమరారి
తుండునుసుయుంశ్లినైరుతియువరుణుండును
శంబరుండునువాయువైశవపాంయుంత్తునెను
౫౧ చెనుండును శ్రీరొచనుంద్లు నల్లకుశ్శదుండును నీనా
సుంత్తునుపాండుత్రివశుంభనిశుంభులునాదిత్యవ
సురుశ్రైలునుత్వంప్వందుద్రాంబునపెదారకానదానాంబర
వులదా
౫౨ శింగములాదిసత్రిపఘ
శంజనిమైత్రాయుగశంగవిద్రవాశ
చెంగటనింద్రదానకిల్లిప
పక్షిదుశాతశరంబులేయుశ
తింగానివైచియుంత్రిదల
తేసరిగాండ్లినవాడుతేబుకొ

చెంగటనదాంయదాయసుర
సామజరాజములుగాంచిమాయినవే
ఛదనంత్రకంబ్జనాలోనె
జాంకగజేంద్రముదానిం
బాఱిగాలుసలచాంతవినకపయిరయమునన
వ్రాసి వసైరువవయుగాంచిచక్రివు
దారింవేదెవులులుదిరుగదనుజేంద్రుండుబే
నైజ రిరుముగానిదియువేగుచున
నైజమునేసెజేత్రుణనసుచు నిశిచరవీరుడు విరులక్
జేజేదివసావాసములన
జేజేలగజంబుపంబ్రసమతేస్రమెనే
దాంనికేలగవేశతముఖు
దానిసుకమారదానద్ధారాస్త్రరగం
బాణనికరంపుముసజిందమ్ము
బాణికరంపుకురుదనుబుఫుంగభైపాంయిరువలె
Vrisha Parva fought Indra
అందుకువెరవకతురగము
Like to a Putta chendu rebounded
పెండుకేమెప్లిగసితెంరగాంనిమచే
నందుకానిఘులఘులక్కిని (తెలుప)
గొందులానకవిసతవేప్పుగబుమపెక్కినే
Far from turning aside
సుదివదకవేలవెదెంబుల

నైజమునానియషృంఘున

జేజేలగజంబుకలంబసమక్గవెన్

Probably వేదిఅమ్ములు

తారా శశాంకవిజయము — ఆ

సుదతి గాలి గతిని పాంచబాణుని సురకరి బుట్టిన (జుట్టిన)

(దిద sword)
వదిదిరుగగన దిరిదీపములు గాని

(instantly) (కవాటు)
ఆ గైత చెదిదవముగానె నరిసరిపై శఖపై శనాం...

అప్పుదనాగెందుంబుసి

(potter wheel)
కుమ్మరసారెగతి ముట్టుకొని వదిదిరుగగ

(Aha!)
మేలంపూర్తె యరసుచు చూపది

(all at once)
మువ్వూరు తిరిగిన వాగతి తాక్కె మొదిన బైశన్

ఆ గైత వాలంపుల్లన నింపైరుకర

వాలంపుల్లన సుగ్గచెశ వానిపాయంబున

(బున)
ప్రాలపుల్లనుల్లె నెశన

(alam = yuddham)
నాలంపుల్లనబరచెనదిమవెరెవెగవునన్

అంత్తులయుగ్రమండమున

నందుకనచ్చిపరిభ్రమించ్చినం

ప్పుందరశైలమైయుండన్న

(na-mandara indefessè)
మందరమానెదివిజేంద్రులంతి

శందరగదాప్పువిల్లైతుర

(Ura-ga-Ari = Garuda)
గంబురగంబురగాంవిబప్పుచూ

యసుందరగబుప్పుశందముమున

(arudu andi)
నందరునందరుదందిచూందున

తారాశశాంకవిజయము — ఆ౨

౬౧ ఉ. వాంచుచుమిరిచి యుసురసురయుమనలంఘింప్ప
నమరగబుధులాని నెసమరగజెవాలు

చెంత
చెంతనేనిచెనంత్రాంప్రతినతం
దరదవెంప్రినెలశద్రిలి
౬౨ నెనుపట్టి శరపరంపర

ంధు
అనిమిష్టపతి విండగురియునతద్మనరిం

rinkhat = glorious
rinchen = filled
ఖ ~~త్రి~~ త్రినతమునిప్రింఖశరములు
నినిచెనునిననేరుడుతిరణానితరమువైవానే

౬౩ చ. అనలుడువిప్రజితొయిలుర
యుంబునమాంత్రాణనిశిరవేశన
యిస్త్రీనలుడుసప్తసాయకము

తెగొ
నాతనిపైనిగురింప్పుతోడనే

tega cotti

తనివియుతంతుతత్తనప

విరా
తాంప్పదియుంవప్పలుసాపనాతఠి

teg cotti

తనివిబల్లెంచినెంచినంయు
తండునువేశావింటిమాంత్రానెనే

౬౪ ఉ. తారకయుముబు విస్తారకవచప్పెప
నైపణ్ణబోరిరంరరునను ~~—~~ బాగద

తె
వెంతమ్మనైబుకులువంప్పియుము నైవశరములు

సెంత్రరాష్ట్రనిగష్టిరుహైషాంశ

శంబరాష్ట్రీశులు శంబరాజదప్పొగ

శతపువెశశపరష్ఫరతవసుప్రల

పాంవిసమాంశబులెవాంతిఘుష్పనచె

మిబునురుశగయుంగరణవులుచేశ

౬౫ చలవిశోదను దర్పేశు నలవినెని

భ్రలపులునెంయునాంతశంవిల్లుఘునిమ్మె

మిత్రుడుండింబు వతాంశవో మిత్రు దవులన

చోరశేసరి తోశరి బోరునెమ్మ

modalaina the rest — Or. Taccu = māya

౬౬ తత్తుగలదను బవిరులు

తత్తముగిర్పుగాపరులు దలవెరివైరం

చెకగనెత్తుయువోశశ

సూస్రునబ్రంపఠ్రింతబ్రాంతమురబ్లుగన

౬౭ సత్రాష్టతనా వెళం

with giggling

మత్రిడుసురగురుని జూంచిసోల్లుంతనవులుచే

వత్రి త్రినాంధనాంతడు

౬౮ మత్రిదెపంజూంచె చూంతశతముఖుదనియెన

నెతవెదంగిమత్రిడు

చూంతగజగపుల్లదను బుశాంవ్రెము నంతాగ్రన

చూండుడు వేడుశయురుగత

తారాశశాంకవిజయం — ౩ు

నాఁడివినని అవనిపై (చిత్తే) యుగపుపుపునఁడి నమెచిన్

౬౯ లయ గ్రాహి — బంగరు బెడంగు బలుకంగిడి పడింగరవు (vadin)

సంగాని గగాంగి (earth) ధర (sky) నింగియుగ్గలంగన్

ఝంగు ఝళి ఝంగ్గుర్ర (whizz fizz) నెబుఁదు గణపెసంగి మెలర (ఘోరాతిమదవ) (emits)

యుంగ్రజలంగినిక ప్రింగుబుపుడు భంగిన్.

భీంగసమరాంగణమున గజతురంగములు (gaja, turanga)

తాంగిసం భరాంగమకులిగలశి (జు) ంగన్ (died)

శంగమహరంగసమింతింగి సిమసంగెలఁతె (జింక jinka) (enfuriated)

కంగుసనభంగబుయుసంగవి ఖలదగ్గన్ (జై) (కగ్గి)

౭౦ ఉ తోరనపెంది రిష్టుతులు

దుస్సపాసాహృపరంబు తో యున్ (తేరం)

వేరిమివీరాలుబాణములు

వేలకొలందిగ ద్రిద్రివిరులన్ (To the amount of thousands)

ఘోఱరిపద్దంపు వారలును (తాం జై)

భోరనవోరానశింపజాలన్

ప్రేరదారంగి పారిరయు

వేలుప్రమూఁకలుపెంప్తనంపగన్

౭౧ తే హాయారాదిస్ఫంతులు శశ

హాయాహాయాది వినాంపవరులు పురవిఁబలపున్

హాయాశగపయునవిబులు

Shining with gold is Indras bow so swift in his hand, he approaches, and earth and sky tremble as the cord emits (సూత్రం) sounds and it roars to the terror of men and swallows them like Death. He boiled with rage in the battle field, when the multitudes of his elephants steeds cars and warriors closed battle and died like a lion in fight

ఆయవసరంబునా

తారాశశాంకవిజయము — ఆశ్వా

హాయిగజేయుపమానైకమత్తేభములమెరయుచు

౨౨ సీ నగమునకై మూర్తిరపన్నగమునకై పాలవాల

గళమునకై ప్రళయసాగరములగుచు

ధరమునకై వాలంబుధరమునకై అశిపతి

వనమునకై శజంరఘ్యాంప వనములగుచు

ఖరమునకై ద్విపదశకైరమునకై పయుపాంర

రసమునకై వరరసాంరసములగుచు

జలమునకై శశిపింజరమునకై ధురాష్ట్ర

౨౩ తమమునకై సైంధవైరాతేమములగుచు

తే వెరపుపుట్టించిపోనీకవెంబరించి

కఫాంకపార్శ్వేయంచాలదిక్కులనించి

మేగనానోయురోయురత్రివృత్తిమించి

౨౪ కదనమునరించిరిష్టలగ్నకమించి

ఉ అత్రిరదారుణేతలని

యుత్రలవయుతేగనునుక్రొత్తయొప్పునను

నృత్తసురారికీర్తిందములు

వంయలవత్తియుహారిదిక్కులుండు

తత్రరముంరి తప్పవిధా

దానవులనాయునెరుంగనైవిశా

తారాశశాంకవిజయము - ఆ ౩

యత్రాతహేమమయుండెవియడు

24 నైవిద్యమరేంద్రదుసుంద్రైదినత్తై

అంత్రజయుంత్రతెంత్రాయుర

యుంబునదేవహాయుంబునశ్రీకై.

వంతునికివిజోతనలు

dusty wind v exceeding

మల్లనమలతరవగాంతబులంగనం

తంత్రగణాంగికుంచనతప్పు + పెంచదప్పు

శంగిసిమ్మెయుకజేశవే | అంత

Yama

లాం లోకదంఢచండవివిధాత్రా

26 ధా(స్త్ర) పరంపరవెందునింపుచుచు

తనదుగాంభీర్యమాంయునాదసుజవరుల

మాంయమాంయంచిత్రపక్షమయునితత్త్వై

light

నసురవముఖ్యనెనమందత్తనైదివముశ్రీ

చిత్రబాణాస్త్రవముననవద్దింత్లైనప్రదూ

27 death

దనుబులపాంచుబుంచిమరి

తెల్లరమందుచుసుంత్లైనత్త్వైనిపి

గనిగురుదంతసంత్రసము

జయుంతజయుంత

గాంచ్యారయుచేదవనొజ్జాయంత్రైనిపి

వినువిరెయునకేతుసైనన

తారాశశాంకవిజయము - అ

వైశుకమాంర పురందరుండును

దనుని కాంగ రించుకొనిత

ద్వంరుడిపెన విష్ణుమెచ్చుచు నాదే

౪౮ యుష్ఠిరంబున బురందరుండు మందానన్యంబున నందన

నచినందనంబానదీబృందారకసేనాసందోషంబులుం

దానును వందురుప్పియుందాకుపంరుల నఖండునుం దనం

౪౯ నపొంరయమైన దైత్యేంరులపాయనను జయింతు నివారి

మనుంజూచి మనంబున తాపంబునుం గోపంబునుం

గ దురన్నైదరల జప్పి విషాదవేదనావిభ్రాంతుండై స్రుతాన్న

నంబు చింతాయిత్యంబున వేత్సాంబున నారగా

౫౦ బుచేధారణం బానచారదనిమిషంబున నని మిషువెష్ణ

ప్పలెరోగసుంగానుంఠ నిప్రార్థించి మనసైనిరద్వంబు చెప్పి

ంచు మేని శంఖవేణ్ణానాము పుంర్తైన నిజసారధింబుచి-

౫౧ నేరలివరలతెరగంప్పున తెరగంప్పిబలంబులంగ సుంగాం

ప్పివేగాక్షుశరప్పైనుమనంబు కంప్పైను మునరధంబు ర

యంబుగా బరపింప్పుము చూంతమని యుగ్గించుపయిలు

౫౨ నతండును నిజమనోరథంబున కనుగుణంబుగా రథం

బునడపించుపయిలు వజ్రిమునిగగాప్రభావి నివంబును

వైశాంప్పైమయిరువారిగప్పై బాధిరామంబున గునవ్వా

పాప్పింరునంబు అంబరమున బింబ్రింబున కుప్రతిబింబ్బైవై

౫౩ లుంవ నప్పురుంసురపప్పిగంబుల పయిలంగిప్పి వేలుశరాస

నంబు మొంపెప్పి గప్పురాయల్లని వివంబునన యాప్పి

AB Then the name of Chandra Bharateen is ౪ంకరగ

— — వాతవనికిశ్లుబరపి నప్పుక్రమునీసూతుబాతుర్యంబున సరపిం

ప్పుము

మినీ వల్లభుండుగాండీవంబు మోపెట్టి గుణాస్త్రసంబు
గావించుపరిబు నవస్త్రపాస్త్రసంబు బ్రహ్మాండభాండ
౮౪ ంబు నిండ్లి యాఖ్యండలాది దిక్పతులంచెంద్రపరతెన
దిక్పద్వసరంబున సనేకకోటిమార్తాండమండల ప్ర (Surya)
భాదంబర విదంబి సంపైన యీరాబు దివ్యకేళిబంబు
సురాసురలకుం దుర్నిరీక్ష్యంబై యుల్లంఘించె నసంహారంబుఫ (dur niriktha)
౮౫ ద్రుగభ్రుండు పలుకు చిలుకల కొలికి తొదంగారభృంగన (v war)
ంబు మూందకోదండయించే నెట్టిదేరంబులు నద్రాన్ని (young swan)
వాదంబులు యోగంబులు నఖిలయాగంబులు
కాలాదిప వాదృతంబులు సుమహావిర్భవించిత నస్త్రం
౮౬ గాల్పి నకుగుడెంచి పస్తిపాత్రి వశిష్ట వి నాపై మిత్రభరద్వాజ
బుద్ధిమహుఖ్యులైన మహామునిపుంగవు లగారి నాధవు విద్యాయు
ద్యుంబులంచే కుప్రకనకసరినస్వారంభాదివిద్యలు.............. వీరలతొ
బుద్ధిలరాజాజేకేయు నెరెరణింపే సంగసనాశెచుంద వలయు
౮౭ గని పలుకుచుదేవతలకు నక్షత్రక్షేత్రులంత్యనాస మయుం
బునా

౮౮ శుక్రనిష్ప్రసంచేరవి

నత్రములగుడసుబుములు ఖ్యాలని బ్రతుకకమున

విత్రముములనే నెశిసెక్కరు

శుక్రుడు మెప్పించగ లైజనుమనక నుచున

తారాశశాంకవిజయము — ఆ ౩

౯౯ ఉ. చైత్రపదీప్తముల విభ్రమ (ఖడ్గ)

ఘోరాసి లతో శశి భుష్టి ముష్టి పై

(great, speed, pithi cath)

కుంతన తోమరముల సురి యు

లుగ్రగదా పరిఘల త్రిశూలములు

(arrows)

పెన్నుశరీ ముఖ్యంబులను

జెరుగ తీవ్రము లుగాంచి ముంచి నన్

(covered? murdered slaughter surrounded)

నిశ్వలలుగ్ర విదావృతగతి

తింస మురంబానరించి రుద్భుతిన్

౧౦౦ ఉ. అంతని తారాంత్రులో పమున

నత్రి తనూభవు తారాత్మ భారతి

పాంతము దలంచి మైల్కరగా

నాతుక పుల్లాసి లుకగెలింగి

యుత్తంశ విచిత్ర శిలనెుక

యారాయుధములతో దన పైరథంబు పై

(Sāradhi)

రుద్యాకృపయులె దురంగని వ

హంబుర పయునే పదనిశత్రు యుమునే

౧౦౧ వెంచియు గదనిచెంత్రుంకు పాంశీవకో

సౌరంధంబు పొందని తప్రశస్త్రి

తారాశశాంకవిజయము — ఆశ్వా

సుండగాదినిచి(ప్ర)చండకాండ్రంబు
లోంరాంష్ట్రినిప్రుండకవిందనేశ
తండతండముగవేదండంబు సుద్ర(త్ర)
కాండ్రంబులక్షై(ప్ర)కాంశములను
గండుపిారిభీపారిఖండఖండ్రంబుపై

vandetattu

92 ఉ: కండ్రదరిగినఘ్నఖండనవము
మెండుకానజేశతండలకొండలొసగ

pour much blood

కుండలనుగుంభరించినదండిరక్త

trembling

కాండములుగురియుంబ్రుంవ్వాంతమరర

got routed

దండ్రిగానాచెనిసర్గరుల్చెండ్లువదగ

93 ఉ3 (ప్ర)దరమొకయిశెశియేశిన
పదినూర్రైవేయులుర్పుపదిలర్పులున
బండమునసంత్రాంబునుపై
9 ఉ: యురిమప్పదిమూండుకోప్లయమరులమున్నె
ఘంపనారించిననితానెగండుతేంచి
మొరయచంద్రానజలధరమురమురవి
యు
~~...~~రమనించినభ్రాతిరైయలుబ్బులావ్రు
నారిరణమున(వెల్రా)శెనాహ్వారకప్రదు

prânâlu

అ~~సు~~వులాసించినీశసుపులనైనమం(త్రి)

âsincu

వంతంబులనురథు

తారాశశాంకవిజయం - ఆ౩

నసన్నిశాంబకవములపసంయుతంబై

శ్రీతపతిపారుకుస్త్రీలబాస

పుత్రమస్త్రలచెశితాంత్రిపుదిపి

them

12

తత్త్రాంబిల్లుపన్నిద్ధ్రాంధిష్ఠ్రల

before they approached him

mata

పక్షబాంరతవుయిన్నాసల్లవాచ్చి

తెష్తాలబాంనియాలన్నతుత్రైపక్షిమల

రుత్తులసమునతాత్రిబాపి

౭౯ తే మరియుగంధర్వవిస్పారగరుదసిద్ధ

సాన్వచారణయక్షభుజంగపతుల

బృందగాంధేవమునాప్రసవించిపెంచి

Pancha Bāṅgali vidya = Indrajāla!

౭౭ తే తీలబరతెనుపంచబంగ్గాళవమగను

పేంచ్చిజయంతుడన్నిరద

పానశరంబులచెంద్రెమించినట్టే

Like a flowering tree

బూంచినపేంధుగంధలప

బోలింపతండాలువేన్లైచేసుమునే

జూచిత్రీశేరించినగు

ంది

చునేపదిచన్నారయుంయనుప్రనా

రాచవమునాపిత్రాన్నైనుధ

ాష్ణిశతైధవెంచ్చియాంత్రిగనే

౭౮ ఉ అంత్రజయుంతుప్రాపుపాస్త్రిద

తారాశశాంకవిజయం — ౨౩

యంచు తియ్యంపనిలింపభర్తృస్సా

దంతిగ్రాని దిగ్గజాంచనకు

దంబది తెరవాణి జేశరోష్మము

వాగింతప్లైవాంతవీనగనిను

ప్రాంతరుపైమునవేరుచోవనిం

immu let it go

వ్రాంతపచెంద్రిరత్నైతిని

నంద్రిరునత్నైతినిజ్ఞెగంబులై

అనిపల్కునవిషెంద్రిని

వలు వెల

మనసుంపకెవర యమ్మమెకయుమాంతవిరత్నములై

జనచేయుచెంద్రినాంతరి

యీలసుకత్నమబ్రిమబ్రిమబ్బైనసురువతిమాంతరికై

యుక్తురు ఆప్రేమయుబలు

నిష్ఠరునేక్తురులర్గిస్పచే

నిష్టరునంగసాంపానెంజులు

నిష్టరునత్నెయుబాంణశ్రోభితలై

పిష్టులుపాంకతాశతిని

పద్మభవాంకములోంజనధ్వనినే

బద్ధలుపాంకపైపారికము

baddalu páré tatti

119

తారాశశాంకవిజయము — ఆశ

శాపవిధానంబులు సేసెత్రైయంబుఁడు

౧౦౧ ఉ. యిష్టుల వేయుఁ గన్నని సుతె — *They say he has 1000 eyes*

సన్నికరంబులు గాలగానవా

rounding his bow

సొక్కుఁడు మందశిల్పి తన

car or traces పగ్గాలు

గాసమొత్తెర ద్రుఙ్మసిలె తేర

శ్రీపురరంగసారథిన

మున్నిటపాగవిసారథిసాధ్య

లజ్జ్యకరంబ్లు వేశసువి *be-*

robbers

లక్ష్మణతపాంగనిపుడాత్రగుండవిన్నే

౧౦౨ ఉ. చెందురుకుకుఁ ప్రరంధ్రరువి

నాతశరావావిగంధనిపైరం

చెంతగనిఖైదిప్లనుసై — *isî for shame! groaning*

నీవినరావినరానిఽఽఽఽని పాంతరం

బందినవానిగాత్రిగ్రోయుబు

దాకుకుద్రాకృత్తాపరాధ్యేవే

దనీదిన ప్రాచిచేశవిల్లే

౧౦౩ ఉ. దావిభుదావివిరోవిశోధపలన్

గాంవతమునగానవ్వలే

Thou canst not see for pride

120

తారాశశాంకవిజయము — అశ్వ
with this part?

కావరము బూనితివి నను చును నిచ్చెన్నైనన్

gifted pride — శ్రీవర[struck out]ము లను విడువలంక్షన్
pride

నీవరదర్పము లేసోంక్షనే దుష్టి[struck out] వ్వా

౧౦౪ ౨ — ఆహాంప్లుతే వనవెంబరుం[struck out]

గాంపుదనలనీమెనవూం మగప్పింపుడు సరా

త్రాంపూంనిపుపాప్లైవు

౧౦x — యాంపుశాజనుతెరుగకాశానెరుగనెంక్షో
ôdi vanquished

You Did Ahalya — కోరి తైపురనుని పోరిత్మైత్మై తినవా

ప్రేజాంరతను గాంచినష్టుటాంకు

& slew Twashta — గురుత్మైన యుష్టి యాంగలరుత్వైత్మి చి [struck out] విశ్వ
Twashta Prajāpati

కూంపుని గురషేశిత్ర్రీంచిన యరుఘంబు

You divided the Maruts — అంబరరాదితిని గ్రైయుంబరయురగర్భ

ఘాంతంబానచిన్న పాతకంబు

& slew the 60,000 sons of Sagara — యుజ్ఞ్నహాయుంబున యుజ్ఞత(త్రు)చివి
stole

౧౦౬ — Do you forget? — సగరునిశ్ర్లరచిన తగనివివము
tirascarist'āwu

మరచిత్మోవరులతే గతెదుపుదమునెవవ
thro' pride

శిష్టుబరళెవునేమెనుచిన్నెనెన్ని
1000 yonis

hard words

పరుసములుపలికనసునెవ్వరమేనేను
Foe of Vrittra

విడుపుమినంకేనంరికోనైరాంత్రిపైరి
ôre

nori crovvu — pride, big words

తారాశశాంకవిజయము — ౩ ఆ

౧౦౨ చ. అనివారితమైనవార్యకాంస్త్రములన — *anivarya = nivarinça rani*

Darts similar to flame

నల్లనిశిఖాసఖిపతాకనికేతనములున్

బానశగవింట్లుబాణ్లభరయు

కోజనగజననిజగారాద్రిష్టిన్

చసుపురనాపనిరయుసంయు

చాపముశిఖముల్వైచిత్రేశ్రేణి

మునతరరత్నప్రాకారములు — *v samdhamu*

౧౦౩ క. (గ)ప్రుచుస్సెస్రుచు(రి)వి(గ)ప్రుస్నే

అవార్తిరయువాంయునకున్

వావాకారంబువైనగనచప్పరిపై యున్

నెప్పేవాదిరారిదిప్రము

౧౦౪ సీ. లావావమున(గ)ప్పిగుణశరమ్ములవానల

వారినందరిమారినవప్పైరిజూరి — *vâri-ja-ari Lotus foe*

cloud

వారిధరమప్పెవిధినవప్పైరిగాగ

వారిధారలు నిగుడించుభారిభూరి

sold *tipt*

భూరిప్రంభ్యారిప్రముములునిండ్లెచేరిచేరి

recovd from swoon

౧౧౦ ఉ. ఆయుదమూర్ఛదేరివిబు

దాదిప్రతా(గ)వాదుర్ర్రిత్రిప్రుచ్చై

తోయునిరూంచిన్పేచిన్నత

హేమశరంబునప్రానిప్రాన్నన — *To-*

day *Pramke*

దాయుజూదిప్పినష్టుపర

తారాశశాంకవిజయము - ౭౫

v. thunderbolt

శైలసమునాపవిద్యుత్తనినిల్చెగా

constellatⁿ princl

రియుడు భ్రతర్నక్షత్రపుటన

౧౧౧ కాంతుఁడనె నసనిందరాయసెంచెనే

ఉ శ్రీశశములనాదివిష్ణు తంతె శత్రుగా౦తి

శత్రిదండస్తేహాంగాపాంశములునిచే virodhinchi

గరయ్యుశాలముగానినిశాంకరునిగిష్టి

దిష్టివైచెష్టిగాంశకిగష్టురానన

౧౧౨

శా కరణెచవ్రములు ద్విరిరంరిరిగె[illegible]

దిగ్గంతుటేచవిందృష్టదివాలె

శరబింబ్రింబు విషాంసతేజముగుచునే

గల్గించె ఘూంక్రిన్నా

గరములుటెసప్త[illegible]చలంబులదశేన్

గల్గించెనానాంచరాలె

చరసంతోవాములుండెపద్మద్రసుసా

సంస్కృతిసార్వంతుదై

౧౧౩

చ జంభవిరోధి ముఖ్యులతి

సాంప్రంసవృత్తిరినిభరంరుకుడుబులి

v. Dict. [illegible]

జ్జ [illegible]ంభివిశలనిష్టంగాని

జాంరగచెంద్రికమపుబూంచిసం - - - -

సైంభవనాయా ప్రమురు

చాంపమునస్ధిగదిశిపోస్తే

రంభవయువిరారమున్నజపరాత్రముబాంతురిబూరు

మంబులం

౧౨౩

తారాశశాంకవిజయం — ఆశ్వా

౧౧౪ [illegible] ౯. రౌమిత్రిక ఆయుధంబులవి

రౌమిత్రినక్షైవదియుండదేవాంపయి

మిత్రివినష్టుదిక్పతులు

వ్రేంప్రదిరసుత్తద్దియుజోటయుజాంబళ్లన్

చిత్రరుబొమ్మలోయునవి

చేష్టితమెందినయుత్రినిజయోలి

శ్రీమీనచెంద్రిడాంచేనెనవి

దిశులుదిశులుపిశ్యుల్లగన్

౧౧౫ [illegible] ౧౦.

అంశుల్లిష్టులకబాలాంప్రికేంత్రిద్రై

భూషింజనలుమేచబులనుబిప్పై

గవాబచెంద్రుడపంచుజలధరగంధి

గేరిమెఫైంపించెనుగగనవాంవి

పూ
ప్రష్టసంబ్రేమునంబ్రితాత్నద్రెచెంద్రివి

పేత్రిశాంగిపన్నుజైచేట్రిగుసుతుండు

శరఖ్యష్టైకిమయుఖ్యష్టిపపుయులువిలసిల్లా

పసజారిసుతయుంజదనుజబలము

౧౧౬ ౧౧. పలంచెసోవింధుప్రామచునిపలందనాద్రిశ్వాత్ర

చిత్రగతులనుజేతులనుచెలగనాడె

సమరవాంవిరుకెజిప్రచంద్రికేంవ

పంచునారదపతారనిప్రియుంబుప్రావి

తారాశశాంకవిజయము — ౩ ఆ

౧౩౨ చ అనిమిషరాజబింబయుగ గతిమహత్ *paneti*

mahā aji

వాజివరాజితప్రభితనెంతమయ్యె

గనిగరుడాత్మలోనభయము *evince itself*

వంపము లప్రతిలంగత్రిజ్ఞనన్

రిపకరుణగారగాననిరిగి

భీనతత్వధపొల్లదెప్పిమం

మునస్త్రిపగ *cāçu* పవేయుసుడు

సైనికయనునేడపతిబిన్నగనిష్ఠనవ్

౧౩౫ ఉ వెంపెయనిసేగలుగగ *nēn uṇḍaga*

nalla baluva

గురుడగనినయంబుబాంనికెపెనలయుమిక్కిలి

వరముల్లన్నెనబ్బెర *sa…malan aiñan*

వరముల చెన్నెన ప్రియంతువరమురుదాలన్

౧౩౮ మ అనిపల్లికిజోడుపేనప్పిబంధినిలింపు *opputunde*

తనవేరసూంకురుధ్వవినద్రోల *tolu = drive*

Chandra *tishna-bāna*

శీతాంశుపైదాడిశితసాయకములేయ

నాయుపుల్లలతనియోరాయుపుల్లలంపులు

నాయంబులానరంపగాపెండియునిసుండు

swift *beams*

వాకదిపుంయుప్రవమ్మతిపెక్కిదిమెరయు

vēsi *vēgaranga*

పరపియుద్ధతిశ్రీరాచరజంతుల్లలనెల్ల

పెలనిబులశివిపెప్లసేయు

skinned *cracking*

Surya set out to make razee with Chandra

Because the car of the sun has only one wheel

126

తారాశశాంకవిజయము — ద్వి

in rage chandra

౧౨౦ ఉ. నలువకొమరుకన్నని జాబిరగా ళిరించి

యలుక[illegible] తాపము గానించ నిప్పు శుష్క

సితపసంధాన[illegible] గములున[illegible] తపోవసంజ్ఞ

బాడవ వెన్నెల్క[illegible] వంబులు పడంగా

౧౨౧ క. యాంగతిగ విశన యాంతని

Bethon

వేగమె రోంగములతెల్ల విభుడపుగవ్వా

Bramha commanded

బాంగునగనంచు విరించిని

రోంగించె జగత్త్రయాం వాతోచిత మతి[illegible]

౧౨౨ సీ. యాంకిలలవిమవ బాంను త [illegible] తును [illegible] taru = vara

yente ever so swiftly fighting

రెంతెత్రివదిన బోరగా

నాంతోనవగుతుదాంత్రైనారసిబుగ

[illegible] గుంన్నికెవ్వంబివె

[illegible] సంబునవేంగినిప్రశశివతో

[illegible] యుంలదెప్పింయా

నిలత్రిఘని తో [illegible] దువె

నింగెల్ప్వై [illegible] బునన్

౧౨౩ ఆ. నాంవినిపవనుం తెప్పన

గాంవించెదననుచు [illegible] నతర [illegible]

[illegible]

It requires a scientific comment explaining all the jyotisha intricacies to comprehend this

"Then did Chandra pour forth his snowy beams to destroy that great heat – Then by the union of heat & cold, arose one denominated Vyati pata (see Wilson) to the terror of the world"

ద్రాంవితసవలకేరాలు (స with the roots) (groves)

౧౩౪ సీ ప్రావణిరాబ్జాంగుడగుచుచనిచనియుదుపవనే

గన్నెధుత్త్రిపాపంజ్రికంథరబ్రాంవ

వేయిలూరకపుష్పాంకప్పైనికుదాని

పులస్నాతముంయుక్తైంగవాంతులనేకేశ

వైస్నెలలేగాంయుచునుస్నేదాని

దంతావళికనవదంతఫలప్తనులచే

వింతసంతసగాంచివేలయుదాని

తతమువెంన్నతిపెలత్రైలోస్నేలర్నైశి

నిలుపుపద్మమురేతిచెలగెదాని

౧౩౫ గీ రుద్రకనావివుణిజనిచవిద్రైతాంశ్రు

సంతతాంద్రుదితాంబునిర్ఝరసములశ్రీపా

రప్పైముత్యములాంపవిరాచితోప

కంతముగుదానికాంష్టినగంబుగనిరెం

౧౩౬ మత్త ప్రకర తనియింశనేవాలపాలమాంగనకుచివిలసత్తంధశా

కాంతిత్రిదుశాస్త్రిపునవఘోరప్రరప్రశాంఘ్రుత్రరసదనస్త్రీశ

గరు విరాల స్త్రాంస లాలవిత్రసుభూంపాంజోనిభైగాతతముశిరకసోవార

వైభావికీశిజనితేల్గాంసాంసురంజఘ్నికలమునిండ్రిగ

ఫలాంకునేనికేశునే

౧౨౨ మ. కనక
సాంచిత్ప్రాంచినివేదితాళగమనుదగుచు
ననిలువతాళ్పర్యనేంబినసాంఘాంగపెలరని
చేతిరుంధంధవినుతించినేరబూరి
౧౨౩ ఉ. రుసంచితాచారమెంరినించిరుంజ్రపుతోడ
అమరులకతనినిగనినిన
నమరముపివరించిదేవచనుదెంచిను
శంకాత్రములంత్రోపుమిదయు
లోకములనుకర్త్రవగునేపుగావగవలదే
౧౨౪ ఉ. అనవినియుంతదంజనసూక్తి
పాపంరిగాంకుదువేనిరక్షవిం
దునిమెతునాడుపొందమున
ప్రాచితిగాంనిపద్రింపనైవినే
తనివెలునలోనవానిదెగ
దుపే
పాచేదదిచెదనేషజ్రవులో
ననుశరగాంబుజోచ్చినచ
సంబువంనంబుగనెప్పైబూంతునె
౧౨౫ ఉ. అనితేషాస్త్రకరాంబులుప్పవిలగా
నాదేవదేవుఁ[illegible]డి
గనదారిత్చెచిమ్మెదూత్రినంవిప్రరి[illegible]వెన
సాత్వెంరునేపాంతబం

చిన కోకిలసంతుష్టవముజ్జలరుచినీ
జెంన్నెందిమన్నెందునం
చినివేగంబునన్నైహాన్నైరవములుయిది
ప్రేమ్రములుతేనిందగను

౧౩౧
క ఆనిపలాశ్ఫుధుశలాలవము
యూంయు
ఖానేకవములయూంధ్రంబులరిధ్ధయుదవుస్నై
ఠానబడనఫుడువమధ
గణాంనికినేతోడనదచెనబ్బునిఖాందనే

౧౩౨
చ ఆంబరవేధిభూంతనిక
పాంబులతోజనుదెంచిమించియిటే
క్రైకి
శంబరవైరికైభ్రసంబ్బు
సంబుననంబుజబాంధవుండును
యంబుజవైరియునేచెనగన
క్షమముజోష్టెయుదృష్టివష్టి
హ్రంబునకెయునాపెవారిసాంహ్లునిష్టె
గురుడుబ్బియెకూంర్లగనే

౧౩౩
మ ప్రమదంబిఫైరాకతరాష్ట్రపాంసములచె
బ్రంహ్మాండమగాపాంశుక
లాల లవలసుంతశరశశిరాసుంతవరవాల

తారాశశాంకవిజయం - ౧౩౫

అవ్వీన దత్తాంచిత

స్త్రీమయీయూనారము నింప్పుచెంద్రికలవరిన్

పరస్త్రీస్త్రీసంపన్నైరతాం

స్త్రీమమే తత్వవిధ్యాయుదోస్తరముచూ

౧౩౪ స్పర్శంజైచనంటేయుచున్

ఉ వారలదరవుగగజపులును

క్రైరవశస్త్రనిధరవేరభద్రులుచెంద్రిన్

వారావారచతుష్టము

౧౩౫ మేరుప్రభుష్టులనురితిమెరయుంబాదువృన్

ఉ నాత్రిలైపౌరులనానశ్రీవారినారి

వింపసారించియుద్ధతివిహారివారి

కెందరివిసన్నిరూపుల్లైయునివెయునచే

౧౩౬ చాపవిద్యవిలాసంబుజగముబొగడ - - - -

ఉ లావునసాచుర్చవేలులు

లాయుప్రత్యేజివచేకురంకుశం

బావనబాణిశైబరప

నాతదుదానెసెంయుల్లిబ్రానసన్

చేవదిశంభుమద్వమున

జేరినపత్రాశ్రికవాంశికావెతె

రావనితాంవుసేమచభ

రంబునకౌనసనిచెంద్రినెన్నగన్

- - వ॥ అష్టియుడా॥

తారాశశాంకవిజయము - ఆశ్వా

౧౩౨ దారుణాబుగ(ప్రా)ణరువారిదచయమ్మనిత ప్పైరవ వ్రమంధ్రము
పైరవృతు
నారవవపువారి స్ఫారవృతు మారిబవాలు భూంత పరివార
ములలు సప్తైసలపేరవులువార సెపైంరముగుశూలము
రజ
నినారాంబునివల్లాభలని పైరవశి పైవనివదారయము చేసే
దుర్వారగురుద్విష్టశరవారములచిూంర్ణముగధౌ
రుళ్ళిపదనే వెశచేరువనదాచే

౧౩౮
ఉ ఆనపుయుంబునంగంవారు
వాంస్రైవతెాండనచే వికవిచె
నేశినభంబు పూంన్నెలగ
నివ్రీగే వెాంవులనాల్దనబ్బుర
బాసనదత్ర శత్రినిర
యుంబునవైపము వాల్రలాయె
గాంనరిబోరిరియుక్త్రిబ్బాయు
శశులశశులకతి(గు)ప్పారెన్

౧౩౯
తరదా వేశంబు మారక భుజుభ్లల ప్రాదిమనే విరభద్రే
దప్తైతెగంప్లింపలో వెంబు వియుశ (ప్రశ) యుాంబ్రాగభ్రే
మినే బప్పైసంబ [illegible] కసూన్ని త్రిగచేసంయుప్త్రి దుపతిపై
చేక్షె స్పైవెపైచెపైవ గదూత్రెప (తా) భ క్షాంతో ప్ర రవు [illegible]
శ (ప్రు) [illegible] విపే [illegible] దానిసే

౧౪౦
తనయులుప్రముద్రులునేగవి
యెునెచెంద్రనిచేతనెుష్ప్రె పథివుంరచ్చె

తారాశశాంకవిజయం - ౩ ఆ

కేసుగావి ఘనసారధృతి

ఘనసారస్త్రీపుష్పంబున తనగదిందుంచే వేడ్కె

౧౪౧ ఉ వచ్చినిపలాంక్ష్మిగనుగాని

చిచ్చిరపిడుగులను బోనికతవిశిఖంబుల్

విచ్చలవిడిగురియించుచు

౧౪౨ ఉ నచ్చెంద్వాపవిందునిలువనభపుడునగూడ

అత్రినందననభాగాంపాంక్షులమెంత్ర

గురంపైనెతుబావశ్యపెట్టుచే పొంటుకేతిగ

ఉయుష్టుసుతుడాక్షతేచాలునింటునెల్ల

౧౪౩ ఉ రాజవేన్నెనహాదవేమిరాంప్త్రీపుసను

నినుచేపట్టిపరంబియ

లనంపుగనిచ్చినవిధాంతననవరెగాణే

ని... దుంరంబినగలదే

౧౪౪ ఉ వినరానిగర్భమెల్లనినువింతూనసనే

నీమేనల్లుడుగాపున

కామునుడునేకరణిదలంచగమునచేశిగదా

మామనకపాలాంస్కిశిఖా

జ్ఞాపకశివయదిలెచ్చివానితోవచేలునిత్తుడే

తారాశశాంకవిజయం - ఆశ్వ

౧౪౫ ఉ. నావిని చెంద్రబిష్ణనిరెచు
నవ్వుచు మీఁదిఁయలాఁడ పుత్తెరం
బేవవెమింవెరెంచి కుగ
నేరిచినాఁసు జితేంద్రియుస్థితిన్
బాంధవుల గెల్చినాఁడనని
పరిత్వితవంత్రొయవాంధవయుష్పివా
దేవిచెదక్కెమెయాంవాంవుల
దేవావులలెపనగమి యుద్ధభూంతులే

౧౪౬ చ. అవనిపుర్పాదదళ్లని యుతనపత్తి
యునతే మరివెంపాం మెసగంగ నత్రిగంగ
వెదలినేక మపాంబుపాం విపినములనను
మాంపపెంధ్దొధ్రకిత్రిని మాంపలేదే

౧౪౭ క. దారవనవతాంచిత్రాంతా
జాంకుదవగునిశవనెరుల చక్రమువేలో
మాంరాంశకవనిశేరము
పాంకుష్మమలకఱంతప్రైన పనుపనియంన్ల్త

౧౪౮ క. అనిప్రగాంఢి వమృచ్ఛె.

తారాశశాంకవిజయం - ఆ ౨

కాని భువనత్రయంబులనతులకుతలమునుగొల్చి
జనివైత్రాయుజేశిస్వాంబునం

౫౮ సీ నిమిశరపరశ్రీంప్రులనెంత్రానిలునిలు మునుచుట్టి
ఆత్మ్రేయుశరమేయునదియుక్తిలోచను
శైలాగ్నిలోనైస్థ్యా వేమంత
అహినాయకశయ్యాయునదినాగభూషణు
భూషణంబులతోంక పొంద్గనచే
అంబుజాంబకవేయునరిజాంప్తవిధరం
దలమేయుశిఖిప్రైధిరలుగజే
అతిచాణంబేయునదినిరిజేశుతో
వంకకుప్పుష్టినిల్పెరపజేనే

౫౯ గీ విధుడు గ్రస్తుననైశాంచవిశిష్టమెయి
నరిరయుభూంతేశుభూంతాశివనుసరించె
మరియునెశివేయునిఖిలాబ్రిమండలంబు
నఖిలమయుదైనశంకరునందురించె

౬౦ క అజగవిపారమ్యకంబుగాని
యుంతప్రాంతపుకుగ్రమాగణ
ప్రభుమలవారసంబులుగ

వారిరుహాంబకశరయుక్తిన

శుభములగనెంచియనాంతరవి

కన్నీరుబెంచికుధ్రాంశుడాపచే

నజునిపరంబుచేనిరిచె

నాంజిన్నెప్రాంగావుతోడదీరుస్తై

౧౫౧ ౧ రంజవితోద్రినెంతసలుకో

వనేజవియుంపకచాపశింజనే

సంజనితారతంబునవె

సనేజగములచెగరంబురతులో

భంజనగాత్రిపుంతయుప

భంజనతీవ్రశరాంశినించి

స్రంజలబాగ్రింపదని

రంజయుమురెదనంచుంనుక్తై

౧౫౩ ౨ పశుపతిపాంశుపతాప్రము

శశిలక్ష్మియుజేశపంపసంధ్రంచినప్రం

స్వశశిరోనాముకమగుధి

తన్నిశరములద్రాంతకునునుపెంబ్లిస్తాంశరదాణనెన్న

౧౫౪ ౩ అదివాన్నెప్రిముపంక్తిలములచేసు

నంచొనిధులతిగాగెలలే

పూర్వదైవాంశు (హ) మహాక్షరంబుగరగెనె ఘూతాశుము (త్రైరా) సెద
గ్నదండంబులతో ధరిత్రి యెులిగ్గ్
వేదండమూపాడెమ

రవ్విరతేదక్షేసుతారకాగ్రపంతగగాం

బక్ష్యేకచైతాత్మ్యై

౧౫౫ ౬ సప్తఋషిముఖ్యలతిసం

త్రా ప్రాత్మతసాంక్షేవేదాంతసేగనిరులే

విప్రాస్త్రీవన్నిత్రేశయుము

ప్రాపుణ్యబైనష్టుకాచె బ్రాయమునుపగ దే|

౧౫౬ ౭ యుంతవేదనిక్ష్మనముపెబ్బింతువేవి

మగుడస్త్రజయుంపవలయునేబుగవమునెల్ల

పూంకుగావిరికెయిప్పుంబుమాం(న్నీ)తార

నమరగురునకునిప్పింపవంప్పనేవే

౧౫౭ ౮ అనవినిపెల్లువెల్లిమగ
(దం)
కుత్రదయాంకసపూంకమూకపం
(పైది)
మునసుసపెండితవిల్లవిరి
(కుల)
తరాంపులుఖారిగాముతేజినెబైసం

స్మనిగణముచే బ్రజింపనలు

హోములనప్పుజలింపవల్లెన

తారాశశాంకవిజయము - ఆశ్వా

ఖైనరుశాం వైరియుక్షిత్రిపుర
వైరియుబోరుదుసుందుబోషిశీ

౧౫౮ తే వచ్చినిజవాపానసపులశిబ్గినసబిభృపు
భ్రపుడుదసుబూండపలగానిభత్రిపూంర
పూరశేశితిచలముసశోరరగవె

౧౫౯ సీ తగవెమముశావనచాలపోగడదాగె
జయజయశతపోయిశతపోపుసపుకూరి
జయభాసుభాసులసజ్జటాలి
జయజయసుగసోపచయతయనారాద్రి
జయనీలనీలభ్రాస్వశరీర
జయజయభవభవసాగరతారక
జయతారతారకాసనసత్వశవర్త
జయజయశివశివాస్పదవామతనుభాగ
జయసర్వదప్పదర్పమఖవైరి

శివశివాస్పదవామతనుభాగ
౧౬౦ తే జయమహాదేవదేవతాశ్రయదభావ
జయదయాశీలశరవిరాభిత్రుక్షరంగ
జయసితాసురసురబదసింధుసాంద్ర
౧౬౧ క జయనిరీశనిరీక్షదేప్రశస్తి — — — — — — నిజకరప్రశస్తి
వుపనిషదత్రిశతంబులు

౧౬౦ జయజయశివశివాస్పదవామతనుభాగ
జయసర్వదక్షదక్షమఖవైరి

తారాంశకారంవెవిజయము — ౭౭

ప్రపంచభద్రత్వగునిన్నెప్రతిపాదించుటే

జవహామూర్తిరుసప్రత

తపములకునే ఫలములనే వధ్యాత్మభావో

౧౬౬ చ అనిచెతురానె సనంతుచవు

రాజ్యములునే సుతియుంచియుక్తసెటే

తనతనికెరత్రిచాపవిను

తెయప్పములతోనెదురించివెంకటే

సనివిలషహార్షనెల్లిపము

పాలిత యుంబనియాంశయాంశరాం

మునిగరుణించినెకరము

కోపము నెపుష్పసంపన్నరింపవే

౧౬౭ అసువిరించిపుత్రీకామాక్షులనాదరించి

శంకరుడు పాంశుపదములకు సంపన్నరించి

నిలుచెసంతవిధుండు వానినియుంత

బంచు[వా]శరము[దించె]జూరించెదురము

౧౬౮ అబునశవ్వములుసు నే యుటు

నమశశివేయ్యైనిలువనత్రిరియుసు

గజములనే తారంపనని

తారాశశాంకవిజయం - ఆశ్వా

గజముఖుజనకుండు విధుని నిశాంకుఁజేపట్టె

౧౬౪ తే శంకరుండును పంకజాసనుడు శౌరి

జగతి త్రిమూర్తులు సురదనుజస్తంభనముల

మాన్యవారలు రౌజ గంగ్రాస్త్రిలకును

(మెుల్ల)స్తుతియించి నివిచిరి బొల్లలసేఖరు

రంపు

౧౬౫ మ అరవిందాననుఁడెప్పుడిట్లనియెఁ

(ధా)యాంచలంబైపఱి నినే

మురలం తారకెనెుసంగుంటిరె గురునకుకే

మాంచియాం జ్ఞానైనివసనే

పరమేష్ఠింగని పల్లుదైవవిసునారె

పంతంబుచి విశ్రాలకులో

వరమంతేగల్లు గే(శే)మ్మరంవి శులవనే

జై

కాంతన్నే గురుంబొారగనే

౧౬౬ రాజనే చేత జేయుంతు రాజసూయ

నప్పుడేపురులున్నిశత్రు|రప్పునవులు

నిప్పుడితత్రివై గురునకు నెప్పునింపు

మేను పంచినవని చేయుట పెన్నగాదు

౧౬౭ చ అనిపలుకమిష్టిపల్కుపంయు
సష్టినగాంకనిచెంద్రుదయ్యెదనే
ఘనతరగర్భభారనఖ్యి
శాంతివినిర్జితతారతారకా
ననునరయుసుగాంశ్రులందెలిపి
నంపిన
పంపినతోదసెదవ్వుతూర్ణిని
ప్రేనములుప్రైషాశయింపతిరి
వానలుబట్టిసుజంపిజనింగనే
౧౬౮ సీ పుడుపతిసంగతినెదపి సిరా తాజనకేని
వధువునదలంధజరసుదోంప
గురువుగారేరాబులివరపాంత్రిచేబరే లే
బె
పొందిమచెక్కులపండువారగ
మునిసుంప్రవేసజారిరుదకెప్పుపైరివేలే
వడెనాంగచెస్మైనటేనల్పువీర
అరచోప
రిశ్రీరాయునిబాంధుతాస్త్రపగర్వి
౧౭౦ ఉ నష్టాశ్రయమ్మైకాస్తీర్ణముప్పుతిల్లు
మనసుచెంద్రునిరదసుంచిమ్రాంసుపదిన
తనువుపోగర్భగారవతాంతయుగుచు
చిన్నబోయునేమొావునకిగ్గుదోంప

తారాశశాంకవిజయం :- ఆశ్వ

౧౭౧ అంగజసుచెంతకునుజేరనప్పుడుతారా

క (గూడనప్పు) అమరులతోడనప్పుడని

(ధ) నబ్బుచ్చైప్రందభవ్రందానగ్నితం

(భారగ) బెమదమజారగాంచిశిష్టి

మాంవచనంబునతారచెందుఖిలీ

రముశిరశుద్ధిదప్పితి

(శే) రస్వివిపాందుపంబాతదానవే

కోమలిపరిశుద్ధిగాంచెనై

(నతండు) కావ్యనకావ్యగురుండుచెకానే

౧౭౨ (ధును)

ఉ రాజరాజుసఖుడురాజేవభవ్రుడును

చెంద్రినింద్రిసురలసదనము

(పి) బంచిరిబ్బితెచినంభకంబ్రోరాంబు

నెక్కిచనిరివిభవమెసగనప్పుడు

౧౭౩

క వ్రతసంజీవనిసంచి

(తులగు) (సుధాను) వితమగునసురలనువిధిసివసముకో

ర్హతిచెపినామచుశంత్రిదు

౧౭౪ (యుద్ధశ్రీ)

సీ నతిపార్ష్టము మారనరిగెనంతరులుద్దశ్రీ

నవవమాంసంబునందార్చనాడు శుభ్రము

హాంత్రసమునిగాంచెతారామునమోపిలాతి

కామరివిశుద్ధిగాంచెనై

యింధృతిప్పర్శ—

తారాశశాంకవిజయము — ౩౨

బుధుఁడు సుజ్ఞానమొందిత బుధుని రూప
విధుని సఖ్యశ్రీప్రాంచిత విధుని నంత

౧౨౫ క. తత్తీర్థమునందు శశి
ముఖరంబున నక్షయమై గుదెంచిప
తత్సవమాచరింపవిని
సుధతి తో గురుడంధు వచ్చియు
సృత్సుతుడై బుధుండి ప
నిశాకరరాంగ తమెంవినేవిధ్న
ముక్తశ్రీ బుద్ధి వారిశప
నంతలవాం•బుజనించెనం శిఖ్య

౧౨౬ క. అజుడరుగుదెంచి గురుని
రజనీకరుగాంచి యుష్ట్రి రక్షలు గలవే
గజిబిజి వలదని తారా
రజయాంసేనచారబోయు గృహస్థబలేనే

౧౨౭ క. గురునతో గర్భంబు నిశా
కరునకా వివరింపుఁ బ్రీత్రశలమావులవలదే
త్రీశివరలనాపుడాని
త్రీశతామరచూంశనిరెము మత్తుయులజైన

తారాశశాంకవిజయం — ఆ౩

తే ద్రుష్ఠవిగుణిపిలుంగవి సకలభూత
సంభ్రమమువైనెన్నొకప్పులకునిట్లు
వాంతవారిదాంచనలతారాదిపతివి
సుతుఁడువెంతనవివరించె సూక్ష్మపతిని

౧౪౯ క నాంచినిన్నబులకొవెలయాంతాలే

మాంవాందపముచాలుమయులకుత్రైనిప్రత్వం
కైవల్యమతనిఖ్యాంచెంద్రిని
కైవిష్ణువలదువిరసమునవాంగిరస

౧౫౦ మ అనిగురుచాతనభ్యుద్రుని
నత్రితనాంబునివింప్లిఛేశని
తనయులుందిఖసచ్ఛివాంప్రె
చేప్రభుత్వంబిలసిల్లమాందని
వినుప్రెనరాజసూయముర
యొంబునజేయుఘ్ననిలుదిక్షుముట
ఘనయశోమహాకప్రవులు
గత్తైదరంచువిరించి యోంగితన

౧౫౧ ఉ ఆనవినారియములనుత
సమ్మైతత్ర్తెగజవాజిముల్లై
వేవానివవాంబుశాల్లిన

~~జనంబులు~~ జనంబులుసన్నుతిశాయగాప్రతి

ష్ఠానపురంబుఁజేరియుచ

ఘనబలభింబి జైత్రవైభవంబుతో

నానతవైరి ధైర్యసంస్థితి

ధైర్యస్థితిరాజ్యవిభుకేంద్రుఁడుండగన్

౧౫౨ ఉ. దక్షుడుచంద్రరూపబల

దక్షతశౌరసిసంతానంబున్

లక్ష్మణాబ్ధిన్నయస్థానవి

లాంఛనకళావిభవంబులంఛవ

సౌఖ్యవధూసమానేసేలగు

నాత్మతనూభులజ్ఞదేశసీమరన్

పక్షములుమీఱనేతనిశి

౧౫౩ క. భ్రాంతిలదేకేదనంచువచ్చెన్

తారకాన్విష్టరథమునాదర్శిష్టాని

ఫలంబుగాంచిచేసుమున్నుబ్వవ్వఫలము

కరణివచ్చితినేనేయయుకజోమెర్తి

౧౫౪ శా. నావుధిష్ణుసంపరమేష్ఠినందనుండు

అత్రినిమొదలుగుకన్నెల

నత్రిమునినాంతవస్థూపడగుదరిత్రిన్

రాత్రితమముగ వర్ధిల్లమసి

(above line: చంద్రి య)
త్రైష్ణ్యముగనిగిరియుండుద్విజయుచేరు

౧౮౫ చ
ఆనిశిబ్రలస్త్రముంచులేవు

లాసనుదత్రియుసవ్యాతంపగారె

(above line: యు)
తనయులనిశ్చేద్వైరసు

పన్నిడువేడుశద్రారబోశెన

(above line: ము)
త్రిపపుపైఖ్యాతనలుపల

యాంప్రునతునేదివిదేవదుందుభి

స్త్రీనవులశెసంగదిప్సేసు

౧౮౬
మవష్యవులపెన్దెదలక్కెబులంగగనే

(above line: ము న తెర యెత్తు)
ఉ యులమిసుము పవాంతోమ్మిని యుసుయుంత్వసుతే

స్త్రీమమదివిరారగారిచందమారమొతలు

వెంప్రవారములసుధేకుగుత్రిళ్ళుమ్రింగ

ల్త్రుతిగవెనెచందమారామగుత్రిళ్ళునాడు

౧౮౭ క
(above line: గ)
కళలదగునిశ్చేతక్షర

గళములశశివంత్రహ్రాక్షీకములగాంమళ్ళవుం

గ్లశసూత్రంబులుగక్షైసే

(above line: మర్ల)
కలకంతులచేరిగారికేళ్ళబాసుగన

౧౭౮ ఉ ఆ చెలిని యుక్తరాంబు సూరిరుంబునే యలు వేళ
తద్విక్షేపంబునను వారిదారకవిభు
కాకుగున నెన్నియుల్లమును త్రైవముతెశో యురించి
సమలు దలబ్రాలు బోశ రాసె చెంత్రియాంద

౧౭౯ సీ సత్పురాగ్నసేనల పురుల
సత్పాపసుల తెంజవియష్టి సె వధూమముని
నీతో వ్వలవాం వికళుసై
నుత్వల వింత్రెందులాంబ వెంపు వెయునష్టేగసం

౧౮౦ తే పాల యుల్లవేళ నేనియు
బలె మీ వాదంబు లంపవవెనంనపు
కాంతల రెండు గుంవెత్త్రచేపయి
మెలకుల శశి స్నానె తల్లు మెప్పురాచె నయ్సే

౧౮౧ ఉ సూత్రపుగ నళ్ళే పును నన్న్ప్రబాండ వలయు
నన్పైరుంధతిని పెన్లికరుగ దెంచి
యులనిసుల భ్రంబు గాంబూంచె సుప్రలాంత్రి
దంగనలుదాను జనులిలబ్రాన్నెంబ నంగ

౧౮౨ క పేరుయజెప్పు మయంన్నం
దారాంశ్రయ తానెదు శశిని తప్పుబలెస్నే
జేరి యెరుతంచి వెంపామది

౧౨౩ ఉ. తారకను మరువదవిసనిరి తత్తరయుజచంద్రి
సంగమచ్చిదాకెనాలుగుదిన ములి
శశిపెండ్లి వైభవాతిశయము
గాంచి చెంద్రి దహ్నైవదువేద్దవేశ్వి

౧౨౪ సీ. జనికవములజాదిసకలసురలు
అరదములత్తిరదములవారులశ్వములు
భద్రపీఠంబులు పల్లకీలు
సాందోళికలు సుచిత్రాంబరంబులు
మణిపొందుకలెసురఘులు విష్టువింజ్జూర
పళ్లెముచెంబులు బంగ్గరుతంబుగల
సకలభూష్యణములు నత్నములును
సకీసెలవాంన్నులుజవ్వాదిపిల్లులు - - - ఆలివమూర్ధ. చేలా
కస్తూరిమెకములు కప్పురంపు

౧౨౫ తే. బాంసరాంసి జనంబులు తక్కుగల్గు
వస్తువితతి ప్రతికలము నవరుసహొల
సకణములు గనిచ్చిసుఖములుండ మనుచుదత్తు
దబ్బుఁకివి ద్రానివ్వాంత్రితో నరనె నప్రుడు

౧౨౬ తే. అసమవైభవిధిసల్లపెండ్లా వి దిచెంద్ర
దేసమంశరకేశిదక్తెకన్నె కలగాంచి
భూరితరసాక్షి బలరాశి పొంగఁజేసి

శ్రీలు మెఱయంగ వసుమతి నేలుచుండె

౧౮౭ మ వరనారాయణుడు వల్లభుండును మఱియు

సుతాన్వివాహింపఁదగానె

సకలక్షితిపకులావతంసపతులం

క్షత్రాదిదిక్పాలురం

ప్రకటప్రాధినిగ్నిక్కేతిర్గటుచులా

పక్షపక్షములెగాంచియు

త్రికలంకస్థితిరాజసూయమునుపం

దక్షజాయగానెంచుచుక్కే

౧౮౮ ఉ అతిరయమొప్పనబ్బురు

శతాంగము నెక్కి సముద్రస్నాన

సంప్రాతి తనవెంపనంబు

లదక్షిణి భీష్మగాధేశవాంఛితంబు

క్షితియందివంబుబాంశుల

కెప్పె వదోధవమేదినీశులం

క్షితిమెఱయన్ వెదిచప్పిలను

దీచప్పిలప్రాంచప్పిదిక్కులా ంఱ చప్పిలన్

౧౮౯ ఉ జంబూశ్లీష్మకక్రాం

బింబులన్ స్థితియయు మరియుశాంఖద్వీపం

బబుక్షరాంకష్టైయుక్తై

వంబును సుశ్యస్నాదిశి వఖ్యాసుడు నన్నె

౨౦౦ ఉ వదపదిపెంద్రు డంస్నైవుర

పాలుప్రారంబునశేంగఁడిం డ్రదిం

పాదవగనబ్బుగాంచ్నైశమ

లోకృప్రపూపదలందియుచ్నైసం

స్నదగజవాజిరత్నలల

నామశిఖూష్వగాలెయులాగతిక్కె

త్రిదశులు తక్కిదిక్పతుల

ధనం
నేవ[illegible]బులాసంగిరాక్షప్టె

౨౦౧ మ శజనివల్లభు డిక్షనగ్గశమహిలె

దవప్నిష్ఠె మహాప్యామున్ని

ప్రజయుంబాప్ప గజెశినాల్లుదిసలం

వేలాద్రిశృంగంబులం

దుజయుస్సంభవములాంధిచారగగనాస్తోత్రం

చైత్రంబులాశింప్తుచుక్

త్రిజగంబుటే వినుతింపవచ్నెపురిశిం

దేవేంద్ర చందంబున్ స్నే

౨౦౨ శా వేలుప్రపెద్ద యూనతిని[illegible]వ

విష్ణువేదితపదుండు చాలను

శ్రీలవిశాలశీలమహిత

చిత్రతన్మైతగుణాంగశాలినీ

వేళకరచింపబంపెనతి

విశ్రుతనీలవిరాజితరాజివా

చాలమునిద్రజాలసతి

సంతతస్ఫైవిలసిల్లశీలగత్తె

౧౦౩ ౬ కువలయమువత్త్రాంతంత్వం

సువిహితనయసరణిరాజసూయముశాయట్లే

నవనీతకృష్ణైకాని

౧౦౪ వ ప్రవేశమువరించశాలపత్త్రయుదానున్

జనమోదసంపూర్ణులశాల్పదనంబులు

సురచిరరూపములుసూపములుగ్గ

పమసారభ్రాప్తితపాకములుశాకము

లతులితరసములనవిరసములు

హావభావసహసముప్తితములుపూర్తితములు

జితమధుసారములుక్షీరములును

సముద్రికరుచివిలాసములుపాయసములు

150

D.818
B.314

సదరశ్రీ తాపశ్రీ పోదధులు ధులు

౨౦౫ మ చాలు భాగధుచు వంశ్రులు సాగవేర్చ
వెలయు భుజయించి వశ్రంపులు విధియవులుయు
చేశాని యుపాన్నశంబు నాశ్రింతుర
అవని సుర లబ్జ రాజ సూరుల్బ్రంబు

౨౦౬ ఉ అత్రి వసిష్ఠ దత్తపుల
వాంగిరులాది వంపాముసేంద్రితా
న్యాత్రి పువాత్రి పూర్ణిరవు
దత్రు సుగన్నిన యాగశత్రువులుచే
సూత్రి విధాన స్వైభ్రిని
చాప్పుర బాయిం గనత్రువుల్లితే
మిత్రిఖు రాజసూయుకులు
మేలుగ జేశి విరించి మెప్పిగనే

౨౦౭ చ అనలుకు నెప్పు పార్థిరవు
నందుచెలంగి వ్రిదప్పిస్త్రా బిగ్గైె
వేసుపవు మంత్రి ప్రాణివు
నావలుతుల నదియుధత్రి పుంబ్రిగా
ననిమిషకోటి నిశ్రుని నవి

పాంథపము నంగాని ళ్ళైపిన్నైనెంబిదే

వెనలానరించి రత్నిధుని

వేంచువిరథంబుల సప్తాతింప్లుచున్

౨౦౮ ఉ సుతాన్వితాంబున వినిసం

సుస్థిరమగా నిష్ఠింబుప్రిజాలకుశశాంక్యం

తస్రైసుపమందానకశాని

నిష్ఠింద్రైసకలధారాకునేమండలమున్

౨౦౯ ఛ హైపాపకమూచేరథంబులును

పుంజరకమూచే సిబిరాసమూపామూచే

పాంపకమూచే ధనాప్తువులు

సంబరకమూచేమణిభూషాంబులచే

సాయరాయిరంతతేకసుప్రు

సపర్ణక దత్త్వగారిష్ఠైదేవతా

తేపులుసన్మాతింపకశి

తేపులసంస్థిలుగామఘింబునేచే

౨౧౦ సీ సుప్రరాంగమునను కృతగణంబుతో

నాఁవేయాంగమునను యాంగమఘ్నపైకి

యువళృతింబుచేనివతృలుదాసును సత్య

సప్రేతతరుదునిష్ఠనమరనదిని

౨౧౧ ఆరాజబాలాయుం

చెరివెసెసచేరియుంతనెంత్రూరిటునిష్ఠనె

వారిజభవనారాయణు

గౌరీశులగూర్చితపములగావించిరే

౨౧౨ ఆతపములనకీటరించ్లుతె

నాతపముస్తాచరించనతనికజములా

రాతిమువేశ్వానలతి

శ్రీతనిబారతగంప్పిరమురబృందములుగాల్లే

౨౧౩ రాజమనోక్షతేజస్ఫూజ

రాజకులగంభీరబ్రహ్మణ్యబాణ్డైన

తృజితవిలసద్వివాత్రి

భూత్రీముత్వీవిలసిల్లుఘుంబునం

భోజవిలోలవసుంధనచె

మోదములోదరిలుంచెపాదలే

రాజవిలాసంబాతత

కాపు నాగవిభూషణుడానిశావతుడై

౨౧౪ వారిసాంస్రుంధింకేవర

153

ములుకునై కానిసమగ్రవైభవమెసగఁ

పరమునకువచ్చెనెవి

౨౧౫ విస్ఫురదతజసుతెల్లెనిఖిలభువనములకెవెవ

కం సమయంబుదెప్పుకెదలదములేవరుష్ణోచె

వారుష్ణెమిగులబ్రావ్యాములంబు

దరనివుద్వారునుతరగనిగతిపంతె

నిండ్లైయూగత్రయులనిఖిలదిశల

దిక్కులనాల్గుపాదంబులగనవెవ్వి

వినవచ్చెనూరూరవెదరవము

త్రిప్రులతమయుంత్రాక్షరములెగుర్రెను

౨౧౬ వితెసుచోరాస్త్రజనభయములు

తే తోమలతసమానసప్లుగాస్త్రెమలతవ్రత

ధాములతమతవిజయాభిరామదఖిల

తారకాంత్రైనెంధ్రభ్రామలదుదారనిత

నంచితంబుగదుర్దినెపాయుచునపుడు

౨౧౭ ఆచందంబునవెల్లపు

సీ దాంచెడ్రుదెలుచుంట్టునవదారాష్ట్రం

జెచెంద్రెచెరత్రిమునిన

దెచెతురులకునెసుభంబుతెజముగల్గెన

తారాశశాంకవిజయం — ఆశ్వా

తే. ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములు జయమాప్తిదంబు
పుత్రపౌత్రసంపదంబడిపుష్టిదాయి
సంబరాఖండమహాలాభకారణంబు
వినుజనంబులకు శశాంకవిజయమనని

వ. అనుటయును

మంత్రియుగంధరాదవి
విహీనతమంత్రిరదానకంధరా
తంత్రవిదగ్రణీవిభుత
దంతిభిదాస్వైశిసూత్రిధారణ
మంత్రివిఖ్యాతనామకుమద
మంజులసుశోభితబోధబోధనా
నమ్రసుశోభితరాజన
మనఃప్రియభూపగవంశభూషణా
శూరసరవారసన్నుత
తారకభూభృత్సత్కీర్తితతత్త్వదర్శనా
గారదంతతసుహితవిద్యై
భూరిరణాదివిపక్షపక్షవిజయా
రాజమానమానరాజ|రాజరాజసన్నిభా.
భోజభోజరాజసైజభోదసుతోన్నజా—

తారక (శ్రీ అనగా | నే (త) - శనుపాపే.
కుమ - తెప్ప) - జలిగాడు - శైతీ)
నామకం (సంతరస్తకర)

తారాశశాంకవిజయం - త్రిశ

శ్రీజనాభిరామ రామచంద్ర కల్పవల్లివి

భ్రాజితశృంగారభూషితాంగ వంగ వంగలాంఛనయై

త్రిగర్తి ఘనవిజ్ఞానశ్రీరామచంద్రచరణారవింద వందనవంత

శ్రీతాత వందకేంద్రాశ్రీరామానుజ గురుచరణసేవా సమా

సాదిత సాహిత్యవైభవవిశేషము శ్రీ పూర్ణయాఖ్య తమాచార్య

కవిజనవిధేయ వెంకటపతినామధేయ ప్రణీతంబైన శశాంక

విజయంబను మహాప్రబంధంబునందు పంచమా

శ్వాసము శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ సంపూర్ణము

శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

అలవ్రాకశబ్దమునకు ఉదాహరణములు

తారాశశాంకం॥ ఆ॥ ౧ ॥ ౧౦౮ పద్యం॥ సీ॥ బలుకైవ్రాకక్షౌషులు

వేడుకనలువ్రాకగెల్చినకళ్లిచన్నవబట్టుకరము కరము

దశావతారచరి త్రి॥ ఆ॥ ౭ ॥ ౧౮ ౭ పద్యం

సీ॥ వలసివల్లములు గావా తెరంపరానుటు

యలవ్రాకగా గుబ్బలం టుటయును।

తరిగి॥ ఆ॥ ౯ ॥ ౧౭౮ ॥

సీ॥ అలవ్రాకశైవ్వవేయకచూచుచునుదవ్వ

భామయొయ్యారసరానుభావపటుము

విష్ణుపురాణం॥ ఆ॥ ౭ ॥ ౧౮ ॥

చ॥ అనవుడు కుంతసేవ్యబలబాయతలో చనుడూరకుం

డి (౫)

డ్రనసలవ్రాకగాబ్రణ రొకకోపము గ్రెమునిజాత్వది

ఉత్తరదశకం॥ ౮౩౮౫

సీ॥ అలవ్రాకవవెఖ నిల్లనరంకె వైచిన

కోదసి కువారంబు భేదిలంగ

అందులో

౧౨ గ్రం॥ ——— ఉల్లస

చిత్రమరిబోసి కార్యకవిశారదబుద్ధియలవ్రాకబో

తెకించరము గుమానమునుంచుచుమె।

యుండ్జ్యోతిర్పైగాంకోకళెచెయమంటి జె తెలవ్రాక్షాచ..

భగవాంధనురాదాంయసజ్జు కైతాబిధలలయా

తృప్తిసంధాయవిశిఖం మత్వం వేక్షావసత్వజ్ఞ వే

ఉదిపూర్వ శైలా అగ్రశేఖరమున కలఁ అలవైకుంఠ మహి
నెల్వు తె ఉన్నమ్మునౌ ది - ..
వి(క్రి) వేంకటేశ్వర (శ్రీ)॥ఆ॥౩॥౮ ౧|...
సీ॥ కృష్ణ చేసి చెలువనా కడ నట్టి నిలిచిన
సంగజశ్రీ భూరలాంఛ జూతు
అలవైకుంఠమును విదనస్సర గంటు జూచిన
నీ రేడు జగముల నేలఁ జూతు
యుక్తి దవళ్ళు వ్య సమాప్తి తలంది - ......
తాపేశ్వరం॥ఆ॥౨॥౧౦౬ ....
సీ॥ చిప్పముత్తు అల ముదాశ్రిన భంగినల వైకుంఠ
భైగుని(గుం)డ్ల దళంగ బడగ దస్రు
యుక్తి దకోడా అట్టైల అశేషభువన కోటి [illegible] స్వాంది
యుంచ తేజువి బారేను కిరీట కంఠీ గొల్పినడ్డా తేవుష్టి
ఆలయ. క్షో అశగా రోడ శేష ప్రభ శగా యుదిషష్ఠి
పంప్రుం తి గేళ్ళు తలచిగా క్షా. యుదితెంచెన్నైనాయుడు
తిగాదు ....
త్రియుగ ఘాతం తెవ్వలి బారింప్లి వేలులవైన అవగా ఆవ
టి అట్టు వకోటం త్రియుదగ్గి తలబింది - ....
విష్ణు పురాణం|౬|౧౭౬॥సీ| అలవైకుంఠగా వట్టి

యుదిదే నేవునే సినవేరాంచన వేదము [illegible]
అనగా వైకుంఠ మాసాంతం ఆఖ్యానం వైకుంఠ అనంత గమన అ
శేషభువన కుటిల (శ్రీ) రామా యవమానం అల అల్లు అ
ట్టి అశేషభువన కూర్తి తేని అలవైకుంఠ అగా అహ్యాప్తి
క ~~ఆచార~~ గమన తీర్వాదిగ గమనాల అశేష ఉష్ణత్వ
తేష్పుం చినా దల్తున్న ఆది అష్టి గమనాం అశేషము
(వ) ధనుది చక్రి రామచంద్రుల అనంతసరస్వతి చక్రి
గా యదుశ్రీగా అత్రిష్టా యమున ఘుగావృత
భావము ~~అను~~ అనుకో నారాయణ —
యుది అనంత రోగాలు మేము కేళిది కై ఆశ్రయం
వివి క్రైష్టదికాల గుణాక్రాంతి పాలైన తేలుస్తు
స్తుది

అర్థంకాలేని మాటలు

వేటవున్న ౯।౨౩

వుందల (భ్రమణా) విశేషణాము॥

నారదు। నార[illegible] అనగా జనన
వుూహావుు [illegible] కొరకు చేయు పని
నటువంటి మంచి హితకార్యములు నేల వా
డు। a weak decision enough!

4 IV 104

NB The రాధికాస్వాంతం even excels the 3d & 4th ఆశ్వాసాలు!! It was composed by the Mistress of the Raja of Tanjai. This I have obtained since

[illegible]

III, 123, సంగరంబున నె 123 [illegible] Roman 137 [illegible]

సంగరంబున నె